

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ :

1. จุมพล สวัสดิ์คิยากร. หลักและวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวรรณภูมิ, 2520.
2. ประเสริฐ ศุภมาศตรา, ชุน. หนังสือ "ว่าด้วยกฎหมาย". พิมพ์ครั้งที่ 2
3. วารี นาสกุล และคณะ. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.
4. วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
5. หยุต แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.
6. อารง สุทธศาสตร์. ปฏิบัติการวิจัยสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2527.

เอกสารอื่น ๆ :

7. คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กฎหมายทะเบียนราษฎร (เอกสารประกอบการบรรยาย ตามโครงการเผยแพร่กฎหมายในชนบท จังหวัดฉะเชิงเทรา), 2528.
8. _____. การวางแผนการเผยแพร่กฎหมายในจังหวัดฉะเชิงเทรา (รายงานการสัมมนา), 15 ธันวาคม 2527.
9. _____. การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (รายงานการสัมมนา), 2-3 สิงหาคม 2523.
10. _____. การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (รายงานการประชุม).
11. ชนพล โล่ห์สุวรรณ. "ประสิทธิภาพของเสียงตามสายที่มีต่อความรู้ ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาล" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขานิติศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

12. รุจิรารักษ์ รุทธองรักษ์. "ประสิทธิผลของการให้ความรู้ โดยใช้สื่อบุคคลและภาพพลิก
ต่อการเพิ่มความรู้และเปลี่ยนแปลงทัศนคติของหญิงมีครรภ์ที่มาใช้บริการ ณ
โรงพยาบาลศิริราช" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา
พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2525.
13. ลักขณา มนธาตุณิน. "การเผยแพร่ข่าวสารด้านสาธารณสุขมูลฐานด้วยเอกสาร
เผยแพร่เรื่องอนามัยครอบครัว กับผลสัมฤทธิ์จากการให้เอกสารเผยแพร่"
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา
พัฒนาการ ภาควิชา
การประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
14. วัชรารัตน์ ตรีภูมิกษัตริย์. "ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการยอมรับการทำนา
หว่านน้ำคมแผ่นใหม่ของเกษตรกรอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี"
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา
พัฒนาการ ภาควิชาการ
ประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
15. สุทธิลักษณ์ สมิทะสิริ. "บทบาทของเครื่องบันทึกเสียงในการให้โภชนศึกษาแก่
มารดาในเขตชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา
พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
16. อุกฤษ มงคลนาวิน, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป (เอกสารประกอบ
การบรรยาย) กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2523.

ภาษาอังกฤษ

หนังสือ :

17. Foster, M. George, Traditional Cultures and the Impact of
Technological Change. New York: Harper and Row Publishers,
1962.

18. Francis, R. Allen. Socio-Cultural Dynamics : An Introduction to Social Change. New York : The Macmillan Co., 1971.
19. Rogers, Everett M. Communication Strategies for Family Planning. New York : The Free Press, 1973.
20. _____. and Shoemaker F. Floyd. Communication of Innovation: Cross-Cultural Approach. 2 nd., New York : The Free Press, 1968.
21. _____. and Svenning. Modernization Among Peasants : The Impact of Communication. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1969.

เอกสารอื่นๆ

22. Carribbean Food and Nutrition Institute, Kingston, Jamica,"
The Uses of Media in Food and Nutrition Program : Guidelines for Planner and Decision Makers" N.P., 1976.
23. Katz, Elihu, Martin, Levin and Herbert, Hamilton, "Traditions of Research on The diffusion of Innovation" American Sociological Review. 28 : 2, 1963.
24. Thanawadce Boonlue. "The Social Survey of Development of Diversified Forest Rehabilitation Project Northeast Thailand", Research Report, 1982.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางวิเคราะห์ข้อมูล

1. ลักษณะเบื้องต้นของตัวแปร

ก. ตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคม

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการอบรม จำแนกตามเขตอบรม

เขต	จำนวน	ร้อยละ
ค. เขาทินซอน อ.พนมสารคาม	20	15.2
ค. บ้านซอ อ.พนมสารคาม	34	25.8
ค. แปลงยาว กิ่ง อ.แปลงยาว	32	24.2
ค. หมอนทอง อ.บางน้ำเปรี้ยว	46	34.8
รวม	132	100.0

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	110	83.3
หญิง	22	16.7
รวม	132	100.00

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกเพศตามเขต

เขต	เพศ	จำนวน	ร้อยละ	รวม
ก. เขาคันทรง	ชาย	14	70.0	100.0
ข. พนมสารคาม	หญิง	6	30.0	
ก. บ้านช่อง	ชาย	28	82.4	100.0
ข. พนมสารคาม	หญิง	6	17.6	
ก. แปลงยาว	ชาย	32	100.0	100.0
ข. แปลงยาว	หญิง	0	0.0	
ก. หมอนทอง	ชาย	36	78.3	100.0
ข. บางน้ำเปรี้ยว	หญิง	10	21.7	

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการอบรม จำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
20-30 ปี	16	12.3
31-40 ปี	41	31.5
41-50 ปี	32	24.6
51-60 ปี	30	24.3
60-73 ปี	11	7.3
รวม	130	100.0

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามการนับถือศาสนา

ศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
พุทธ	93	70.5
อิสลาม	39	29.5
รวม	132	100.0

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกการนับถือศาสนาตามเขต

เขต	ศาสนา	จำนวน	ร้อยละ	รวม
ก. เขาคันทรง	พุทธ	20	100.0	100.00
	อิสลาม	0	0.0	
ข. บ้านช่อง	พุทธ	34	100.0	100.0
	อิสลาม	0	0.0	
ค. แปลงยาว	พุทธ	32	100.0	100.0
	อิสลาม	0	0.0	
ง. หมอนทอง	พุทธ	7	15.2	100.0
	อิสลาม	39	84.8	

ตารางที่ 17 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	14	10.6
แต่งงานแล้ว	118	89.4
รวม	132	100.0

ตารางที่ 18 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามฐานะในครอบครัว

ฐานะในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
เป็นหัวหน้าครอบครัว	106	80.9
ไม่ใช่หัวหน้าครอบครัว	25	19.1
รวม	131	100.0

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้	6	4.5
ต่ำกว่า ป.4	10	7.6
ป.4	92	69.7
ป.5-7(ม.1-3)	12	9.1
ม.ศ.1-3(ม.4-6)	3	2.3
ม.ศ.4-5 (ม.7-8), ปวช.	2	1.5
ปวส.	2	1.5
ปริญญาตรี	5	3.8
รวม	132	100.0

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรวม	103	78.0
รับจ้าง	15	11.4
ค้าขาย	8	6.0
รับราชการ	6	4.5
รวม	132	100.0

ตารางที่ 21 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามอาชีพรอง

อาชีพรอง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	38	28.8
เกษตรกรรม	46	34.8
รับจ้าง	35	26.5
ค้าขาย	13	9.8
รวม	132	100.0

ตารางที่ 22 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามระดับรายได้หรือ
ผลประโยชน์เฉลี่ย/เดือนโดยไม่หักค่าใช้จ่ายใดๆ

ระดับรายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000 บาท	36	27.7
1,001-2,000 บาท	38	29.2
2,001-3,000 บาท	27	20.8
3,001-4,000 บาท	15	11.5
มากกว่า 4,000 บาท	14	10.8
รวม	130	100.0

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามลักษณะการครอบครองที่ดิน

ลักษณะการครอบครองที่ดิน	จำนวน	ร้อยละ
ที่ของตนเองทั้งหมด	77	60.6
ที่จ้างจูง (ไม่มีกรรมสิทธิ์) หรือที่เช่าทั้งหมด	26	20.4
ที่ของตนเองบางส่วน และที่เช่า, ที่จ้างจูงบางส่วน	24	18.9
รวม	127	100.0

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามจำนวนกลุ่มสังคมที่สังกัดเป็นสมาชิก

จำนวนกลุ่มสังคมที่เป็นสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
ไม่สังกัดกลุ่มใด	35	26.5
เป็นสมาชิก 1-2 กลุ่ม	80	60.6
เป็นสมาชิก 3-5 กลุ่ม	17	12.9
รวม	132	100.0

ตารางที่ 25 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความถี่ในการให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้อื่นในรอบเดือน

ช่วงความถี่	จำนวน	ร้อยละ
0	26	19.7
1-5	76	57.6
6-10	11	8.3
มากกว่า 10 ครั้ง	19	14.4
รวม	132	100.0

ข. การเปิดรับสื่อ

ตารางที่ 26 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามช่วงความถี่ในการเดินทางเข้าตัวเมืองในรอบ 6 เดือน

ช่วงความถี่ในการเดินทางเข้าเมือง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยเข้าเมืองเลย	21	16.0
1-2 ครั้ง	30	22.9
3-12 ครั้ง	55	42.0
14-20 ครั้ง	25	19.1
รวม	131	100.0

ตารางที่ 27 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามช่วงความถี่ในการ
เดินทางเข้ากรุงเทพฯ ในรอบ 6 เดือน

ช่วงความถี่ในการเดินทางเข้ากรุงเทพฯ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยเข้ากรุงเทพฯ เลย	55	41.7
1-2 ครั้ง	39	29.5
3-12 ครั้ง	33	25.0
15-24 ครั้ง	5	3.8
รวม	132	100.0

ตารางที่ 28 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามช่วงความถี่ของการ
มีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม

ช่วงความถี่	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยเลย	2	1.5
นาน ๆ ครั้ง	25	18.9
บ่อยครั้ง, เป็นประจำ	105	79.5
รวม	132	100.0

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามช่วงความถี่ในการ
เปิดรับสื่อมวลชนประเภทวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์

สื่อมวลชน	ความถี่ในการเปิดรับ	จำนวน	ร้อยละ
วิทยุ	ไม่ฟังเลย	11	8.3
	ฟังนาน ๆ ครั้ง	20	15.2
	ฟังบ่อย ๆ	20	15.2
	ฟังทุกวัน	81	61.4
	รวม	132	100.0
โทรทัศน์	ไม่ดูเลย	16	12.3
	ดูนาน ๆ ครั้ง	15	11.5
	ดูบ่อย ๆ	23	17.7
	ดูทุกวัน	76	58.5
	รวม	130	100.0
หนังสือพิมพ์	ไม่อ่านเลย	32	24.6
	อ่านนาน ๆ ครั้ง	54	41.5
	อ่านบ่อย ๆ	13	10.0
	อ่านทุกวัน	31	23.8
	รวม	130	100.0

ตารางที่ 30 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามการเปิดรับเนื้อหา
กฎหมายจากสื่อสิ่งพิมพ์

การเปิดรับกฎหมาย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยอ่าน	49	38.3
เคยอ่าน		
-จากเอกสารราชการ	19	14.8
-จากนิตยสาร, วารสาร	16	12.5
-จากหนังสือพิมพ์รายวัน	37	28.9
-จากนิตยสาร, วารสาร และหนังสือพิมพ์รายวัน	4	3.1
-จากเอกสารราชการและนิตยสาร, วารสาร	2	1.6
-จากแผ่นปลิว	1	.8
รวม	128	100.0

ตารางที่ 31 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามการเปิดรับเนื้อหากฎหมาย
จากสื่อวิทยุ

การเปิดรับกฎหมาย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยฟัง	39	29.5
เคยฟัง	93	70.5
รวม	132	100.0

ค. ความคิดเห็นต่อวิธีการเผยแพร่ความรู้

ตารางที่ 32 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามเหตุผลในการ
เข้ารับการอบรม

เหตุผลในการเข้ารับการอบรม	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการมีความรู้ความเข้าใจ	103	78.0
กำลังประสบปัญหาบางประการเกี่ยวกับกฎหมาย	1	.8
ได้รับการชักชวน ก็เลยมา	4	3.0
ในฐานะที่เป็นผู้นำชุมชน	4	3.0
ต้องการมีความรู้ความเข้าใจและประสบปัญหาบางประการเกี่ยวกับกฎหมาย	9	6.8
ต้องการมีความรู้ความเข้าใจและเผยแพร่แก่ผู้อื่น	4	3.0
ต้องการมีความรู้ความเข้าใจและมาในฐานะผู้นำชุมชน	4	3.0
ต้องการมีความรู้ความเข้าใจและกำลังประสบปัญหาและมาในฐานะผู้นำชุมชน	3	2.3
รวม	132	100.0

ตารางที่ 33 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามปัญหาในการปฏิบัติตามกฎหมายทะเบียนราษฎร

ปัญหาในการปฏิบัติตามกฎหมายทะเบียนราษฎร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	117	89.3
มีปัญหา	14	10.7
รวม	131	100.0

ตารางที่ 34 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายทะเบียนราษฎร

ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามกฎหมายทะเบียนราษฎร	จำนวน	ร้อยละ
คิดว่าปฏิบัติตามได้ทุกประการ	126	95.5
คิดว่าปฏิบัติตามได้ยาก	6	4.5
รวม	132	100.0

ตารางที่ 35 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความคิดเห็น
เกี่ยวกับความยุติธรรมของกฎหมาย

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม	99	81.8
มีกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม	22	18.2
รวม	121	100.00

ตารางที่ 36 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความคิดเห็น
เกี่ยวกับประโยชน์ของการอบรมกฎหมาย

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	0	0.0
มี		
- ได้ความรู้ไปปฏิบัติ	96	73.8
- สามารถแนะนำคนอื่นได้	11	8.5
- ทักท้อประสานงานกับราชการได้	5	3.8
- ได้ความรู้ไปปฏิบัติและสามารถแนะนำคนอื่นได้	18	13.8
รวม	130	100.0

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความต้องการให้บุคคลอื่นเข้ารับการอบรมในหน่วยงานเดียวกัน

บุคคลที่ความต้องการให้ได้รับการอบรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	6	4.7
สมาชิกในครอบครัวและญาติ	18	14.0
เพื่อนบ้าน	75	58.6
ผู้นำชุมชน	6	4.7
สมาชิกในครอบครัว ญาติ และเพื่อนบ้าน	11	8.6
ประชาชนทั่วไป	12	9.4
รวม	128	100.0

ตารางที่ 38 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามลักษณะการหาความรู้
เกี่ยวกับกฎหมายก่อนการอบรม

ลักษณะการหาความรู้ก่อนการอบรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ปรึกษาใคร	2	1.6
คนจากหนังสือ, เอกสารกฎหมาย	3	2.4
ปรึกษาดูนำชุมชน	59	46.8
ปรึกษาเจ้าหน้าที่อำเภอ	25	19.8
ปรึกษารายการกฎหมายทางวิทยุ	4	3.2
ปรึกษานักกฎหมาย, ทนายความ	4	3.2
ปรึกษาเพื่อนบ้าน, ญาติพี่น้อง	10	7.9
ปรึกษาคำรวจ	2	1.6
ปรึกษาฝ่ายกฎหมายของหน่วยราชการต่าง ๆ	1	.8
คนจากหนังสือ, เอกสารกฎหมาย และปรึกษานักกฎหมาย, ทนายความ	3	2.4
คนจากหนังสือ, เอกสารกฎหมาย และปรึกษาเพื่อนบ้าน, ญาติพี่น้อง	3	2.4
คนจากหนังสือ, เอกสารกฎหมาย และปรึกษาเจ้าหน้าที่อำเภอ	2	1.6
ปรึกษาเจ้าหน้าที่อำเภอ และนักกฎหมาย, ทนายความ	3	2.4
ปรึกษาดูนำชุมชน และเพื่อนบ้าน, ญาติพี่น้อง	3	2.4
ปรึกษาดูนำชุมชน และเจ้าหน้าที่อำเภอ	2	1.6
รวม	126	100.0

ตารางที่ 39 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามลักษณะการหาความรู้เกี่ยวกับกฎหมายหลังการอบรม

ลักษณะการหาความรู้หลังการอบรม	จำนวน	ร้อยละ
ปรึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษากฎหมาย ได้แก่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	37	28.0
คนจากหนังสือ, เอกสารกฎหมาย	9	6.8
ปรึกษาผู้นำชุมชน	29	22.0
ปรึกษาเจ้าหน้าที่อำเภอ	18	13.6
ปรึกษานักกฎหมาย, ทนายความ	11	8.3
ปรึกษาเพื่อนบ้าน, ญาติพี่น้อง	4	3.0
ปรึกษาฝ่ายกฎหมายของหน่วยราชการต่าง ๆ	1	.8
ปรึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษากฎหมายและเจ้าหน้าที่อำเภอ	4	3.0
ปรึกษาเจ้าหน้าที่อำเภอ และนักกฎหมาย, ทนายความ	3	2.3
ปรึกษาผู้นำชุมชน และเพื่อนบ้าน, ญาติพี่น้อง	1	.8
ปรึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษากฎหมาย และนักกฎหมาย ทนายความ	2	1.5
ปรึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษากฎหมายและผู้นำชุมชน	4	3.0
ปรึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษากฎหมายและคนหาหนังสือ, เอกสารกฎหมาย	3	2.3
ปรึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษากฎหมาย, เจ้าหน้าที่อำเภอและ เพื่อนบ้าน, ญาติพี่น้อง	2	1.5
คนหาหนังสือ, เอกสารกฎหมาย, ปรึกษาผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่อำเภอ	2	1.5

ตารางที่ 39 (ต่อ)

ลักษณะการหาความรู้หลังการอบรม	จำนวน	ร้อยละ
ปรึกษาศาสน์การศึกษากฎหมาย, ผู้นำชุมชน และ นักกฎหมายทนายความ	1	.8
ปรึกษาศาสน์การศึกษากฎหมาย, ผู้นำชุมชน และ เพื่อนบ้าน, ญาติพี่น้อง	1	.8
รวม	132	100.0

ตารางที่ 40 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความถี่เห็น
ต่อวิธีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

วิธีการถ่ายทอดความรู้กฎหมาย	จำนวน	ร้อยละ
การบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย/กรมอัยการ	100	76.9
ทางวิทยุ	5	3.8
ทางโทรทัศน์	7	5.4
ทางหนังสือพิมพ์	7	5.4
ทางเอกสารกฎหมาย	4	3.1
การบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญ และทางหนังสือพิมพ์	2	1.5
การบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญ และทางวิทยุ	2	1.5
ทางวิทยุและโทรทัศน์	26	1.5
ทางวิทยุ, โทรทัศน์ และเอกสารกฎหมาย	2	1.5
รวม	131	100.0

ตารางที่ 41 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความคิดเห็น
เกี่ยวกับรูปแบบการให้ความรู้กฎหมายที่กองการ

รูปแบบการให้ความรู้กฎหมายที่กองการ	จำนวน	ร้อยละ
บรรยาย และมีเอกสารอธิบายประกอบ	61	46.3
บรรยายและมีภาพ/หนังสือพิมพ์การ์ตูนประกอบ	13	9.8
บรรยายและมีภาพยนตร์/ภาพนิ่งประกอบ	23	17.4
บรรยาย และมีการ์ตูน, เอกสาร, ภาพนิ่งประกอบ	23	17.4
บรรยาย และมีเอกสาร, ภาพยนตร์/ภาพนิ่งประกอบ	2	1.5
ภาพยนตร์/ภาพนิ่ง และมีเอกสารประกอบ	10	7.6
รวม	132	100.0

ตารางที่ 42 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามการไม่เข้าใจ
แจ่มแจ้งในหัวข้อเรื่องต่าง ๆ ของวิธีการให้ความรู้กฎหมายแต่ละ
ลักษณะ

วิธีการให้ความรู้	หัวข้อที่ยังไม่เข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
<u>การบรรยาย</u>	เข้าใจแล้ว	105	86.8
	ทะเบียนสมรส	5	4.1
	บุตรบุญธรรม	5	4.1
	ทะเบียนบ้าน	6	5.0
	รวม	121	100.0
<u>เอกสารแจก</u>	เข้าใจแล้ว	83	95.4
	บุตรบุญธรรม	4	4.6
	รวม	87	100.0
<u>การ์ตูน</u>	เข้าใจแล้ว	96	100.0
	รวม	96	100.0

ตารางที่ 43 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความต้องการ
ความรู้กฎหมายทะเบียนราษฎรเพิ่มเติม

ความต้องการความรู้กฎหมายทะเบียนราษฎรเพิ่มเติม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ต้องการ	76	63.9
ต้องการ	43	36.1
รวม	119	100.0

ตารางที่ 44 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความคิดเห็นต่อ ภาษาที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้กฎหมายทะเบียนราษฎร

ภาษาที่ใช้		จำนวน	ร้อยละ
<u>การบรรยาย</u>	ฟังไม่เข้าใจ, ยาก, เนื้อหาหนักเกินไป	-	-
	พอเข้าใจได้บ้าง	31	23.5
	เข้าใจได้ดี	100	76.5
	ง่ายเกินไป	-	-
	รวม	131	100.0
<u>เอกสารแจก</u>	อ่านไม่เข้าใจ, ยาก, เนื้อหาหนักเกินไป	3	2.7
	พอเข้าใจได้บ้าง	54	48.6
	เข้าใจได้ดี	54	48.6
	ง่ายเกินไป	-	-
	รวม	111	100.0
<u>การ์ตูน</u>	อ่านไม่เข้าใจ, ยาก, เนื้อหาหนักเกินไป	-	-
	พอเข้าใจได้บ้าง	14	13.2
	เข้าใจได้ดี	90	84.9
	ง่ายเกินไป	2	1.9
	รวม	106	100.0

ตารางที่ 45 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามลักษณะการนำ
ความรู้กฎหมายทะเบียนราษฎร ไปใช้ประโยชน์ภายหลังการอบรม

ลักษณะการนำความรู้ไปใช้	จำนวน	ร้อยละ
ใช้ปฏิบัติให้ถูกต้อง เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาหรือเสียรู้ผู้อื่น	20	15.2
แก้ปัญหากฎหมายที่กำลังประสบให้หมดไป	5	3.8
เผยแพร่ต่อ	23	17.4
ใช้ปฏิบัติให้ถูกต้อง เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาและแก้ปัญหา กฎหมายที่กำลังประสบให้หมดไป	7	5.3
ใช้ปฏิบัติให้ถูกต้อง เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาและเผยแพร่ต่อ	45	34.1
แก้ปัญหากฎหมายที่กำลังประสบและเผยแพร่ต่อ	4	3.0
ใช้ปฏิบัติให้ถูกต้อง เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหา แก้ปัญหากฎหมายที่กำลังประสบให้หมดไป และเผยแพร่ต่อ	28	21.2
รวม	132	100.0

ตารางที่ 46 | จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความพึงพอใจ
ในวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ

วิธีการถ่ายทอด ความรู้ที่พึงพอใจ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
<u>การบรรยาย</u>	ซักถามได้	42	34.7
	เข้าใจง่าย, ซักเจน	50	41.3
	ใกล้ชิดเป็นกันเอง, สนุก	2	1.7
	เป็นการบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญ	6	5.0
	เข้าใจง่าย และใกล้ชิดเป็นกันเอง	2	1.7
	ซักถามได้และเข้าใจง่าย	17	14.0
	ซักถามได้และใกล้ชิดเป็นกันเอง	2	1.7
	รวม	121	100.0
<u>เอกสาร</u>	ศึกษาได้ด้วยตนเอง	11	12.0
	ค้นคว้าหาพบได้	69	75.0
	ประกอบการบรรยาย	6	6.5
	ไม่ชอบ	6	6.5
	รวม	92	100.0
<u>การอื่น</u>	เห็นภาพ, เข้าใจง่าย	45	52.3
	สนุกสนาน ชวนอ่าน	18	20.9
	สามารถให้เด็กดูด้วย	5	5.8
	เข้าใจง่ายและสนุกสนาน	4	4.7
	ไม่ชอบ	14	16.3
	รวม	86	100.0

ตารางที่ 47 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามการให้ความ
 คึกเห็นสำหรับการอบรมครั้งต่อไป

ความคึกเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ควรจึกเวลาให้เหมาะสมกับผู้รับการอบรม ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นเกษตรกร	2	4.2
ควรมีการอภิปรายกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคึกเห็น	2	4.2
ปรับปรุงการบรรยายและผู้บรรยาย	8	15.4
ควรขยายเวลาการอบรม และเพิ่มเนื้อหา	14	25.2
ควรเชิญเจ้าหน้าที่อำเภอมาร่วมคึกเพื่อชี้แจงปัญหา	1	2.1
ควรให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมมากขึ้น เช่น เล่นละครกฎหมาย	1	2.1
อยากให้มึบริการรถรับถึงบ้าน เพราะการเกินทาง ถึงจุกอบรมลำบากมาก	2	4.2
ควรมีเพลงเกี่ยวกับกฎหมายมาเบิคสันทนาการ	3	6.3
ปรับปรุงการแสดงละครให้คึกกว่านี้	2	4.2
ควรมีภาพนิ่ง, ภาพทัศน์หรือภาพยนตร์ประกอบ	16	32.1
รวม	51	100.0

2. ความสัมพันธ์ระหว่าง ทิวแปรทาง เศรษฐกิจและสังคม
และ การเปิดรับสื่อ กับการมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎร

ตารางที่ 48 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษา กับระดับความรู้
กฎหมายทะเบียนราษฎร

ระดับการศึกษา	ระดับความรู้		รวม
	ต่ำ	สูง	
อ่านไม่ออก	2	4	6
เขียนไม่ได้	(1.5)	(3.0)	(4.5)
ต่ำกว่าป.4-ป.4	53	49	102
	(40.2)	(37.1)	(77.3)
ป.5-ม.ศ.2	1	14	15
(ม.1-ม.6)	(0.8)	(10.6)	(11.4)
ม.ศ.4-5 (ม.7-ม.8)- ปริญญาตรี		9	9
		(6.8)	(6.8)
รวม	56	76	132
	(42.4)	(57.6)	(100.0)

$$\chi^2 = 18.48423 \quad df = 3 \quad **P < 0.01$$

ตารางที่ 49 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพหลัก กับระดับความรู้กฎหมาย
ทะเบียนราษฎร

อาชีพหลัก	ระดับความรู้		รวม
	ต่ำ	สูง	
เกษตรกรรวม	41 (31.1)	62 (47.0)	103 (78.0)
รับจ้าง	9 (6.3)	6 (4.5)	15 (11.4)
ค้าขาย	6 (4.5)	2 (1.5)	8 (6.1)
รับราชการ		6 (4.5)	6 (4.5)
รวม	56 (42.4)	76 (57.6)	132 (100.0)

$$\chi^2 = 10.08271 \quad df = 3 \quad ***P < 0.05$$

ตารางที่ 50 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการครอบครองที่ดินกับระดับ
ความรู้กฎหมายทะเบียนราษฎร

ลักษณะการครอบครองที่ดิน	ระดับความรู้		รวม
	ต่ำ	สูง	
ที่ของตนเอง	39 (30.7)	38 (29.9)	77 (60.6)
ที่จ้างและที่เช่า	7 (5.5)	19 (15.0)	26 (20.5)
ที่ของตนเองบางส่วนและ ที่เช่า, ที่จ้างบางส่วน	7 (5.5)	17 (13.4)	24 (18.9)
รวม	53 (41.7)	74 (58.3)	127 (100.0)

$$\chi^2 = 6.42124 \quad df = 2 \quad ***P < 0.05$$

3. ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรทาง เศรษฐกิจและสังคม
และการเปิดรับสื่อ กับการมีทัศนคติเกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎร

ตารางที่ 51 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเปิดรับสื่อวิทยุ กับระดับทัศนคติเกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎร

การเปิดรับสื่อวิทยุ	ระดับทัศนคติ		รวม
	ต่ำ	สูง	
ไม่ฟังเลย	6 (4.5)	5 (3.8)	11 (8.3)
ฟังนาน ๆ ครั้ง	11 (8.3)	9 (6.8)	20 (15.2)
ฟังบ่อย ๆ	5 (4.5)	14 (10.6)	20 (15.2)
ฟังทุกวัน	22 (16.7)	59 (44.7)	81 (61.4)
รวม	45 (34.1)	87 (65.9)	132 (100.0)

$$\chi^2 = 7.82022 \quad df = 3 \quad ***P < 0.05$$

ตารางที่ 52 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์
กับระดับทัศนคติเกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎร

การเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์	ระดับทัศนคติ		รวม
	ต่ำ	สูง	
ไม่อ่านเลย	14 (10.8)	18 (13.8)	32 (24.6)
อ่านนาน ๆ ครั้ง	15 (11.5)	39 (30.0)	54 (41.5)
อ่านบ่อย ๆ		13 (10.0)	13 (10.0)
อ่านทุกครั้ง	14 (10.8)	17 (13.1)	31 (23.8)
รวม	43 (33.1)	87 (66.9)	130 (100.0)

$$\chi^2 = 10.80212 \quad df=3 \quad ***P < 0.05$$

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถาม

เรื่อง ประสิทธิภาพของการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎรแก่
ประชาชนในชนบท จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อผู้ตอบ.....นามสกุล.....
 อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....
 อำเภอ..... จังหวัดฉะเชิงเทรา
 ชื่อผู้สัมภาษณ์.....

แบบสอบถามเลขที่

โปรดทำเครื่องหมาย ล้อมรอบเลขรหัสคำตอบที่ต้องการ และกรอก
 ขอบความในช่องว่างที่กำหนดให้

ส่วนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. ปัจจุบันท่านอายุ.....ปี
3. ท่านนับถือศาสนา
1. พุทธ 2. อิสลาม 3. คริสต์ 4. อื่น ๆ (ระบุ)
4. สถานภาพสมรส
1. โสด 2. แต่งงานแล้ว
5. ฐานะของท่านในครอบครัวเป็น
1. หัวหน้าครอบครัว 2. ไม่ใช่หัวหน้าครอบครัว

6. ท่านเรียนจบชั้นไหน
1. อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้
 2. อ่านออกเขียนได้ แต่ไม่เคยรับการศึกษาในโรงเรียน
 - 3.ต่ำกว่า ป.4
 4. ป.4
 5. ป.5-7 (ม.1-3)
 6. ม.ศ. 1-3 (ม.4-6)
 7. ม.ศ. 4-5 (ม.7-8)
 8. อื่น ๆ (ระบุ).....
7. ท่านมีอาชีพหลักอะไร
1. เกษตรกรรม (ทำไร่,ทำนา,ทำสวน), เลี้ยงสัตว์
 2. รับจ้าง (ระบุประเภท).....
 3. หัตถกรรม
 4. ค้าขาย
 5. อื่น ๆ (ระบุ).....
8. ท่านทำอาชีพอย่างอื่นอีกหรือไม่ (หมายถึง อาชีพที่ใช้เวลารองลงมา จากอาชีพหลัก)
1. เกษตรกรรม (ทำไร่,ทำนา,ทำสวน), เลี้ยงสัตว์
 2. รับจ้าง (ระบุประเภท).....
 3. หัตถกรรม
 4. ค้าขาย
 5. อื่น ๆ (ระบุ).....
9. ปัจจุบันท่านมีรายได้หรือผลประโยชน์ต่อเดือน (ไม่หักค่าใช้จ่ายใด ๆ)
ประมาณ
1.ต่ำกว่า 1,000 บาท	2. 1,001-2,000 บาท
3. 2,001-3,000 บาท	4. 3,001-4,000 บาท
5. 4,001-5,000 บาท	6. 5,001-6,000 บาท
7. 6,001-10,000 บาท	8. มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป

10. ที่ดินที่ท่านทำกินอยู่นี้ใครเป็นเจ้าของ
1. เป็นของตัวเองทั้งหมด
 2. เป็นที่จับจอง (ยังไม่มีกรรมสิทธิ์) หรือที่เช่าทั้งหมด
 3. ของตนเองบางส่วน เช่าบางส่วน และจับจองบางส่วน
11. ปัจจุบัน ท่านมีที่ดินทำกินเท่าไร (เกิน $\frac{1}{2}$ ไร่ให้คิดเป็น 1 ไร่)
1. ของตนเอง.....ไร่
 2. ที่จับจอง.....ไร่
 3. ที่เช่า.....ไร่
- รวมทั้งสิ้น.....ไร่
12. นอกจากงานอาชีพแล้ว ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มหรือผู้นำหรือกรรมการกลุ่มอะไรบางหรือไม่
1. ไม่ได้เป็น
 2. เป็นกำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน
 3. เป็นโต๊ะอิหม่าม, โต๊ะครู
 4. เป็นผสส. อสม.
 5. เป็นกรรมการหมู่บ้าน, ตำบล
 6. กลุ่มสหกรณ์การเกษตร
 7. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 8. อื่น ๆ (ระบุ).....
13. ปกติมีเพื่อนบ้านมาปรึกษาหารือหรือขอคำแนะนำเรื่องต่าง ๆ (เช่นปัญหาครอบครัว ปัญหากฎหมาย ปัญหาการประกอบอาชีพ และอื่น ๆ) จากท่านประมาณเดือนละกี่ครั้ง
- เดือนละ.....ครั้ง

ส่วนที่ 2 สภาพการเปิดรับการติดต่อสื่อสาร

1. ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยเดินทางเข้าไปเที่ยวหรือทำธุรกิจ ในตัวจังหวัดกี่ครั้ง
-ครั้ง

2. ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยเดินทางไปเที่ยวหรือทำธุรกิจ
ในกรุงเทพฯครั้ง
3. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมบ่อยครั้งเพียงไร (เช่นงาน
ซุ้คบอน้ำ, งานสร้างทาง, งานบุญ, งานกรฐิน หรืองานอื่น ๆ ของ
ส่วนรวม)
 1. บ่อยครั้ง, เป็นประจำ
 2. นาน ๆ ครั้ง
 3. ไม่เคยเลย
4. ปกติ ท่านรับฟังวิทยุบ่อยครั้งเพียงใด
 1. ฟังทุกวัน (6-7 ครั้ง/สัปดาห์)
 2. ฟังบ่อย ๆ (3-5 วัน/สัปดาห์)
 3. นาน ๆ ครั้ง (1-2 วัน/สัปดาห์)
 4. ไม่ฟังเลย (เข้าไปตอบข้อ 19)
5. ปกติท่านดูโทรทัศน์บ่อยครั้งเพียงใด
 1. ดูทุกวัน (6-7 ครั้ง/สัปดาห์)
 2. ดูบ่อย ๆ (3-5 วัน/สัปดาห์)
 3. นาน ๆ ครั้ง (1-2 ครั้ง/สัปดาห์)
 4. ไม่ได้ดูเลย (ข้ามไปตอบข้อ 21)
6. ปกติท่านอ่านหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งเพียงใด
 1. อ่านทุกวัน (6-7 ครั้ง/สัปดาห์)
 2. อ่านบ่อย ๆ (3-5 ครั้ง/สัปดาห์)
 3. นาน ๆ ครั้ง (1-2 ครั้ง/สัปดาห์)
 4. ไม่ได้อ่านเลย (ข้ามไปตอบข้อ 23)
7. ท่านเคยอ่านคอลัมน์เกี่ยวกับกฎหมายมาบ้างหรือไม่
 1. เคย อ่านจากหนังสืออะไร.....
 2. ไม่เคย

8. ท่านเคยฟังรายการวิทยุเกี่ยวกับความรู้เรื่องกฎหมายบ้างหรือไม่
1. เคย ฟังรายการอะไร.....
 2. ไม่เคย

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อวิธีการเผยแพร่ความรู้

1. ท่านเข้าร่วมอบรมกฎหมายครั้งนี้เพราะ
 1. ต้องการมีความรู้ ความเข้าใจ
 2. กำลังประสบปัญหาบางประการเกี่ยวกับกฎหมาย
 3. ใ้รับการชักชวน คะยั้งคะยอก็เลยมา
 4. ในฐานะที่เป็นผู้นำชุมชน (เช่น เป็นกำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน) ก็เลยจำเป็นต้องมา
 5. อื่น ๆ (ระบุ).....
2. ขณะนี้ท่านมีปัญหบางประการที่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายที่อบรมไปนี้บ้างหรือไม่
 1. มี คือ.....
 2. ไม่มี
3. กรุณาทบทวนเรื่องที่อบรมมาแล้วว่ามีกม. เรื่องใดที่ท่านคิดว่าปฏิบัติตามไม่ได้ หรือปฏิบัติได้ยากมาก

.....

.....
4. ท่านคิดว่ามี กม. เรื่องใดที่ไม่มีความยุติธรรมเพียงพอกับชาวบ้านอย่างเราๆ
 1. มี คือ.....
 2. ไม่มี
5. ความรู้เรื่องกฎหมายที่ท่านรับการอบรมไปในครั้งนี้มีประโยชน์กับท่านอย่างไร
 1. มี คือ.....
 2. ไม่มี

6. ท่านอยากให้ใคร ได้รับการอบรมท่านเองเกี่ยวกับนี้อีกบ้าง (โปรดระบุ)
.....
7. ก่อนการอบรมนี้ เมื่อท่านมีปัญหาคำหรือสงสัยข้อกฎหมายแล้วหากอบที่
แน่นอนไม่ได้ ท่านปรึกษาใครบ้าง
.....
แล้วหลังการอบรมครั้งนี้ ถ้าหากท่านมีปัญหาคำกฎหมายหรือสงสัยข้อกฎหมาย
แล้วหากคำอบที่แน่นอนไม่ได้ท่านจะปรึกษาใครบ้าง
.....
8. ถ้ามีรายการถ่ายถอดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอีก ท่านต้องการจะให้ถ่ายถอด
ทางใด
1. ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย / กรมอัยการมาบรรยาย
 2. วิทยุ
 3. โทรทัศน์
 4. หนังสือพิมพ์
 5. อื่น ๆ (ระบุ).....
9. ท่านอยากให้ใช้วิธีการให้ความรู้กฎหมายในรูปแบบใดมากที่สุดในรูปแบบ
ต่าง ๆ ดังนี้
1. บรรยาย และมีเอกสารอธิบายประกอบ
 2. บรรยาย และมีภาพหรือหนังสือการ์ตูนประกอบ
 3. มีภาพยนตร์ หรือสไลด์ (ภาพนิ่ง) และเอกสารประกอบ
 4. มีภาพยนตร์ หรือสไลด์ (ภาพนิ่ง) และเอกสารประกอบ
 5. ดูจากภาพทัศน์
 6. อื่น ๆ (ระบุ).....
10. จากการบรรยายในครั้งนี้ ท่านยังไม่เข้าใจแจ่มแจ้งในหัวข้อหรือเรื่อง
อะไรบ้าง.....
จากเอกสารที่แจก ท่านยังไม่เข้าใจแจ่มแจ้งในหัวข้อหรือเรื่อง
อะไรบ้าง.....

จากหนังสือการ์ตูนเรื่องนี้ ท่านยังไม่แจ่มแจ้งในหัวข้อหรือเรื่อง
อะไรบาง.....

11. ท่านต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติมหรือไม่ในกฎหมายเรื่องเพิ่งอบรม
จบไปวันนี้

1. ต้องการ คือเรื่องเกี่ยวกับ.....
2. ไม่ต้องการ

12. ภาษาที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้เรื่องกฎหมาย เป็นอย่างไร

ภาษาที่ใช้ใน	อ่านแล้วไม่เข้าใจ ยากเกินไป เนื้อหา หนักเกินไป	พอเข้าใจ ไต่บ้าง	เข้าใจ ได้ดี	ง่ายเกินไป	อื่น ๆ (ระบุ)
ก ภาษาที่ใช้ในการ บรรยาย					
ข ภาษาที่ใช้ใน เอกสารแจก					
ค ภาษาที่ใช้ ในการ์ตูน					

13. เมื่อเสร็จสิ้นการอบรมแล้ว ท่านตั้งใจจะไปทำอะไรบ้างเกี่ยวกับความรู้เรื่อง
กฎหมายที่ได้รับไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ใช้ป้องกันมิให้เกิดปัญหาหรือเสียรู้ผู้อื่น
 2. แก้ปัญหากฎหมายที่กำลังประสบโคทมคไปโดยเร็ว
 3. เผยแพร่ต่อ
 4. อื่น ๆ (ระบุ).....
14. ท่านชอบวิธีการถ่ายทอดความรู้ประเภทใด เพราะเหตุใด
1. การบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายเพราะ.....
 2. เอกสารคำสอน เพราะ.....
 3. ภาพยนตร์ เพราะ.....
 4. ภาพการ์ตูน เพราะ.....
 5. ภาพทัศน์ (วิดีโอ) เพราะ.....
15. การอบรมครั้งต่อไปควรปรับปรุงหรือเพิ่มเติมอะไรบ้าง.....

แบบประเมินความรูกอนและหลังการอบรม

ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความที่ต้องการ

1. ท่านเข้าใจว่า "ทะเบียนราษฎร" หมายถึงอะไร?
 - ก) ทะเบียนบ้าน บัตรประชาชน
 - ข) ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย และทะเบียนบ้าน
 - ค) การสำรวจสำมะโนประชากรทุก 10 ปี
 - ง) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
2. เมื่อมี "คนเกิดในบ้าน" คนตายในบ้านต้องแจ้งภายในเวลาเท่าไร?
 - ก) คนเกิดในบ้านแจ้ง 15 วัน นับแต่วันที่เด็กเกิด
คนตายในบ้านแจ้งภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาตาย
 - ข) คนเกิดในบ้านแจ้ง 15 วัน เมื่อใดก็ได้
คนตายในบ้านแจ้งภายใน 24 ชั่วโมง เมื่อใดก็ได้
 - ค) คนเกิดในบ้านแจ้งเมื่อใดก็ได้
คนตายในบ้านแจ้งเมื่อใดก็ได้
 - ง) คนเกิดในบ้านแจ้ง 30 วัน นับแต่วันที่เด็กเกิด
คนตายในบ้านแจ้งภายใน 7 วันนับแต่เวลาตาย
- 3) "บ้าน" ในความหมาย พ.ร.บ. ทะเบียนราษฎร หมายถึงอะไร?
 - ก) บ้านที่อยู่อาศัย
 - ข) บ้านที่อยู่อาศัย บ้านพักราชการ
 - ค) บ้านที่อยู่อาศัย บ้านพักราชการ หมายถึง ร.พ. ร.ร. เรือนจำ
สถานที่ใช้ในการอยู่อาศัยด้วย
 - ง) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- 4) "การแจ้งย้ายเข้า-ออก" ของกระทำ ณ ที่ใด
 - ก) แจ้งย้ายออก เมื่อถึงท้องถิ่นที่จะเข้าไปอยู่ใหม่
 - ข) เมื่อใดก็ได้ ระหว่างที่ที่ย้ายออก กับที่ที่จะไปอยู่ใหม่
 - ค) แจ้งก่อนนายทะเบียน ณ ที่อยู่เดิม เพื่อนำเอกสารแจ้งย้ายไปแสดง
เพื่อนายทะเบียนท้องถิ่นที่ย้ายเข้าไปอยู่
 - ง) แล้วแต่ท้องถิ่นจะกำหนดไว้

- 5) "การจดทะเบียนสมรส" กระทำ ณ ที่ใดใดบ้าง
- ก) ที่ว่าการอำเภอ , ถึงอำเภอทุกแห่งทั่วราชอาณาจักร
- ข) จคนอกสถานที่ใด แต่ต้องมีกรร้องขออนายทะเบียนบ้านไปทำการไปทำการจดทะเบียนให้
- ค) ที่ว่าการอำเภอ, ถึงอำเภอ ที่คู่สมรสมีภูมิลำเนาอยู่
- ง) ข้อ ก และ ข รวมกัน
- 6) "จดทะเบียนหย่า" มีวิธีการเช่นใด
- ก) เขียนหนังสือลงลายมือชื่อคู่สมรสทั้งสอง
- ข) ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อคู่สมรสทั้งสอง และมีพยานลงลายมือชื่ออย่างน้อย 2 คนนำไปให้นายทะเบียน
- ค) ไปร้องขอต่อศาล คือหย่าโดยคำพิพากษาศาลแล้วนำไปยังค่อนายทะเบียน
- ง) ข้อ ข-ค รวมกัน
- 7) อายุเท่าใดจึงต้องมีบัตรประชาชน ตาม พ.ร.บ. บัตรประชาชน 2522
- ก) อายุ 15 ปีบริบูรณ์ ทั้งชาย-หญิง ผู้ที่มีสัญชาติไทย
- ข) อายุ 17 ปีบริบูรณ์ ทั้งชาย-หญิง ผู้ที่มีสัญชาติไทย
- ค) ชายอายุ 17 ปี หญิงอายุ 15 ปี ทั้งชาย-หญิง ผู้ที่มีสัญชาติไทย
- ง) ทั้งชาย-หญิงอายุ 20 ปีบริบูรณ์ ทั้งชาย-หญิง ผู้ที่มีสัญชาติไทย
- 8) เมื่อมีการ "ย้ายเข้า" ต้องนำหลักฐานใดไปแสดง เมื่อแจ้งย้ายเข้าค่อนายทะเบียน
- ก) ใบแจ้งย้ายคอน 1 และ 2 บัตรทะเบียนคน สำเนาทะเบียนบ้าน บัตรประชาชน
- ข) ใบแจ้งย้ายคอน 1 และ 2 โฉนค บัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน
- ค) ใบแจ้งย้ายคอน 1 และ 2 โฉนค บัตรประชาชน บัตรทะเบียนคน
- ง) อื่น โปรดระบุ.....

แบบสอบถามทัศนคติก่อนและหลังการอบรม

ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้หรือไม่ :

	ก่อนอบรม			หลังอบรม		
	ไม่เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ ไม่ทราบ	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ ไม่ทราบ	เห็น ด้วย
1. การแจ้งเกิด-แจ้งตาย หรือแจ้ง ย้ายที่อยู่ เป็นเรื่องที่ยุ่งยากและ ทำให้เสียเวลา ควรจะยกเลิก บางส่วนไปบ้าง	—	—	—	—	—	—
2. การจดทะเบียนสมรส และการ จดทะเบียนหย่าไม่มีความจำเป็น และสำคัญนัก สำหรับคู่สามีภรรยา ที่จะต้องปฏิบัติเพื่อรักษาผล ประโยชน์ของกันและกัน	—	—	—	—	—	—
3. การห้ามตรประจำตัวประชาชน เป็นเรื่องที่ไม่จำเป็นนัก เพราะ นอกจากจะเสียเวลาไปติดคอ ห้ามตรหลายครั้งแล้วยัง ไม่ค่อย ได้ใช้ประโยชน์อะไรมาก	—	—	—	—	—	—
4. การเปรียบเทียบปรับเป็นจำนวน เงิน เมื่อกระทำความผิดตาม กฎหมายทะเบียนราษฎร (เช่น ไม่ไปติดคอ หรือแก้ไขสิ่งผิดใน ทะเบียนบ้านหรือบัตรประชาชน ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดนั้น)						

	ก่อนอบรม			หลังอบรม		
	ไม่เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ ไม่ทราบ	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ ไม่ทราบ	เห็น ด้วย
เป็นข้อเสียของกฎหมายที่ เอาเปรียบประชาชนอย่างพวกเรา	—	—	—	—	—	—
5. ในฐานะที่เป็นประชาชนของประเทศ ไทย มีหน้าที่ที่จะต้องรู้และปฏิบัติ ตามกฎหมาย กังนั้น เมื่อกระทำ ความผิดแล้วจะอ้างว่าเป็นเพราะ "ไม่รู้กฎหมาย" นั้นไม่ได้	—	—	—	—	—	—
6. ถึงแม้ว่า กฎหมายจะมีขึ้นเพื่อ กำหนดระเบียบของสังคมให้ทุกคน อยู่ภายใต้ระเบียบความประพฤติ เดียวกันแต่กฎหมายระเบียบราษฎร เป็นข้อกำหนดที่ไม่มีประโยชน์ กักล่าวต่อสังคมเลย	—	—	—	—	—	—
7. การที่เราปฏิบัติกฎหมายระเบียบ ราษฎร เกี่ยวกับการแจ้งเกิดแจ้ง ตาย แจ้งย้ายที่อยู่ ทะเบียนบ้านและ การทำบัตรประชาชนทุกประการนี้ ไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อการวางแผน เพื่อพัฒนาความเจริญในท้องถิ่นของ เราเลยทั้งในคานเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง	—	—	—	—	—	—

8. การปฏิบัติความกฎหมายทะเบียน
ราษฎร ไม่ค่อยมีความสำคัญต่อ
ตัวเราเอง และครอบครัวนัก
ทั้งในแง่การรักษาผลประโยชน์
ทรัพย์สินส่วนตัว และการไต่รับ
ผลประโยชน์จากสังคม

<u>ก่อนอบรม</u>			<u>หลังอบรม</u>		
ไม่เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ ไม่ทราบ	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ ไม่ทราบ	เห็น ด้วย

ภาคผนวก ค.

เอกสารประกอบการบรรยายหัวข้อ "กฎหมายทะเบียนราษฎร" ในโครงการเผยแพร่กฎหมายในชนบท จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2528

ประเทศไทยมีกฎหมายมากมายหลายฉบับ ทั้งที่เป็นพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวงต่างๆ ทั้งนี้ยังไม่นับเลยไปถึงระเบียบหรือประกาศต่างๆของทางราชการซึ่งมีอยู่มากมายมหาศาล (จริงอยู่ที่ระเบียบหรือประกาศเหล่านี้จะไม่ใช่มกฎหมาย แต่ก็กำหนดวิธีปฏิบัติหรือวางมาตรการต่างๆที่ควรปฏิบัติตาม) แม้จะมีสุภาษิตกฎหมายกล่าวว่า "การไม่รู้กฎหมายไม่เป็นข้อแก้ตัว" แต่ก็คงเป็นไปไม่ได้ที่จะกะเกณฑ์ให้ราษฎรทุกคนรู้กฎหมายซึ่งมีอยู่มากมายเหล่านี้หนทางที่พอจะปฏิบัติรักษาตัวให้อยู่รอดปลอดภัยโดยไมทำผิดกฎหมาย จึงได้แก่การประพฤตินอนอยู่ในศีลในธรรมแห่งศาสนาของตนอย่าง เจริญศรัทธาประการหนึ่ง และการสังวรณอยู่ เสมอว่าการประกอบอาชีพและการเกี่ยวข้องกับคนอื่นย่อมมีกฎหมายครอบคลุมอยู่เสมอไม่มากก็น้อย อีกประการหนึ่ง คิดโดยอันนี้แล้วก็จะรู้จักระมัดระวังตัว และรู้จักไต่หาความรู้ทางกฎหมายมาใช้ตัว

อันกฎหมายนั้นได้แสดงให้เห็นมาโดยตลอดแล้วว่ามีขึ้นเพื่อกำหนดระเบียบแห่งสังคม ให้ทุกคนอยู่ภายใต้ระเบียบหรือบรรทัดฐานความประพฤติเดียวกัน แม้กฎหมายพิเศษบางเรื่องอาจมุ่งไปที่บุคคลบางประเภท แต่ก็เกิดจากความจำเป็นหรือมุ่งแก้ปัญหาของคนบางกลุ่ม เช่น กฎหมายทหาร กฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายข้าราชการพลเรือน กฎหมายตำรวจ เป็นต้น วิธีกำหนดระเบียบแห่งสังคมเองก็แตกต่างกันออกไปตามความมุ่งหมายของกฎหมายแต่ละเรื่อง เช่น บ้างครั้งก็ "ห้าม" ปฏิบัติ บ้างครั้งก็ "บังคับ" ให้ปฏิบัติ ถ้าฝ่าฝืนก็มีโทษ บ้างครั้งก็สั่งให้เราทำเพื่อคุ้มครองผู้อื่น บ้างครั้งก็สั่งให้ผู้อื่นทำเพื่อคุ้มครองเรา กล่าวคือกฎหมายบางเรื่องกำหนดหน้าที่ กฎหมายบางเรื่องก็กำหนดสิทธิ

ในบรรดากฎหมายที่มีอยู่มากมายเหล่านี้ ได้เลือกสรรกฎหมายบางเรื่องมาให้ศึกษาโดยจัดหมวดหมู่ว่า เป็นกฎหมายเกี่ยวกับสังคมบาง เศรษฐกิจบาง การเมืองการปกครองบาง การทหารบาง การเลือกสรรกฎหมายแต่ละประเภทเป็น

คุลยพิจของคณะกรรมการ กลุ่มผลิตชุดวิชานี้ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในโอกาสต่อไป และแม้จะเลือกสรรมาแล้ว ก็เห็นได้ว่ากฎหมายเหล่านี้มีมากมายหลายฉบับอยู่นั่นเอง ซึ่งอาจมีข้อขัดข้องว่า ยากเกินกว่าจะจดจำได้ จึงใคร่ขอทำความเข้าใจว่า ใ้พยายามย่อเนื้อหามาให้สั้นที่สุดอยู่แล้ว โดยรักษาสาระสำคัญที่คิดว่าควรรู้ไว้ คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชานี้ไม่ใ้คาดหวังว่าจะท่องจดจำใ้หมดทุกเรื่องทุกประการ แต่หวังว่าควรรู้ใจความสำคัญใ้โดยย่อตามที่ประชาชนทั่วไปจะพึงรู้ การวัดผลการศึกษาจะไม่ใ้เจาะลึกลงไปใ้รายละเอียดที่ยุ่งยากเกินกว่าที่ประชาชนทั่วไปจะพึงรู้ใ้ในฐานะพลเมืองดีของประเทศ ส่วนประโยชน์ที่คาดว่าน่าจะได้รับจากความร่เกี่ยวกับกฎหมายใ้ในสามหน่วยต่อไปนี้คือ จะเป็นหนทางใ้รู้จักข้อกฎหมายที่เกี่ยวของกับเรื่องต่างๆซึ่งอยู่ในความสนใจหรือสัมพันธ์กับการครองชีพหรือการปฏิบัติตัว หากประสงค์จะทราบรายละเอียดเพิ่มเติม เช่น หลักกฎหมายหรือข้อยกเว้นโดยละเอียดก็สามารใ้ใช้เป็นสะพานคนสู้บต่อไปใ้ใ้โดยง่าย ความรู้ทางกฎหมายนานาชนิดที่นำมาใ้ศึกษาใ้เป็นเพียง"สิ่งละอันพันละน้อย" เหมือนจะบอกว่าเป็นโรคอะไร ต้องใ้ช้ยาขนานใด กล่าวคือกิจการใ้ใ้กฎหมายเรื่องใ้ใด และขยายความต่อไปเล็กน้อยว่า ยาขนานนั้นมีตัวยาย่อยๆพอเป็นเคว่าอย่างไร กล่าวคือ กฎหมายนั้นมีใจความหยาบๆว่าอย่างไร ส่วนที่ว่าเมื่อล้มป่วยด้วยโรคใ้ใ้จริงๆเห็นจะต้องใ้ช้ยาจริงๆเข้ารักษา คือเปิดตัวยาทกฎหมายจริงๆ จะจับใ้ใ้เล็กน้อยใ้ใ้ใ้มือการใ้ช้ยาๆว่า เป็นยาเสียเองข้อนี้ไม่ใ้ใ้ใ้ใ้ใ้ การใ้ใ้กฎหมายใ้ใ้เวลาที่เกิดเหตุการณ์จริงๆใ้ใ้ใ้ใ้

เรื่องที่ 1

กฎหมายทะเบียนราษฎร

ทะเบียนราษฎร หมายถึง ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย และทะเบียนบ้าน เหตุที่ต้องมีทะเบียนบ้านในเรื่องเหล่านี้ก็เพื่อให้ทราบว่า ในบ้านหนึ่งในท้องที่หนึ่งมีประชากรกี่คน เป็นเพศอะไรบ้าง แต่ละคนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีการศึกษาชั้นไหน มีการโยกย้ายออกไปหรือโยกย้ายเข้ามาในท้องที่นั้นอย่างไร และมีจำนวนเพิ่มหรือลดเนื่องจากการเกิดหรือตายแล้วแต่กรณีเท่าใด ซึ่งความรู้เหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาความเจริญในท้องถิ่นนั้นทาง ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ยังเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์ตัวบุคคล และการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในกรณีต่างๆ

กฎหมายทะเบียนราษฎร ใต้แก่ พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2499 ซึ่งได้กำหนดสาระสำคัญไว้ดังต่อไปนี้

เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

1. ให้ผู้อำนวยการทะเบียน มีอำนาจออกระเบียบกำหนดแบบพิมพ์หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- ผู้อำนวยการทะเบียนนี้มีรองผู้อำนวยการ เป็นผู้ช่วย

2. ในส่วนภูมิภาค มีนายทะเบียนจังหวัด นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียน
ท้องถิ่น และนายทะเบียนตำบล และผู้ช่วยนายทะเบียนดังกล่าว บุคคลเหล่านี้เป็นผู้ปฏิบัติ
ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนวางไว้

ก) คนเกิด คนตาย และลูกตายในท้อง

(1) คนเกิด

เมื่อมีคนเกิดในบ้าน ไม่ว่าบ้านนั้นจะเป็นของผู้ใด เจ้าบ้านต้อง
แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่เด็กเกิดภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เด็กเกิด แต่
ถ้าเด็กเกิดนอกบ้านให้มารดาแจ้งต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่เด็กเกิดหรือท้องที่ที่จะแจ้ง
แจ้งได้ในโอกาสแรกภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เด็กเกิด หรือกรณีไม่อาจแจ้งได้ตาม
กำหนดก็ให้แจ้งภายใน 15 วัน นับแต่วันที่อาจแจ้งได้ กรณีหลังนี้อาจเกิดขึ้นได้ เช่น
เด็กคลอดระหว่างเดินทาง บนเรือ บนเครื่องบิน เป็นต้น การแจ้งทั้ง 2 กรณีนี้ ผู้แจ้ง
จะต้องนำสำเนาทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชน และหลักฐานประกอบการแจ้ง
อื่น ๆ เช่น หนังสือรับรองการเกิด (ถ้ามี) ไปด้วยเพื่อนายทะเบียนจะได้ออกสูติบัตร
และเพิ่มรายการคนเกิดในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านของเจ้าบ้าน

สำหรับกรณีที่เกิดใหม่ถูกทิ้งไว้และมีชีวิตอยู่ในผู้พบแจ้งโดยมิชักช้าต่อเจ้า
พนักงานปกครองหรือตำรวจ ตำรวจเมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้ออกไปรับแจ้ง (ท.ร.18)
ให้ไปแจ้งรายงานต่อนายทะเบียนท้องที่เพื่อออกสูติบัตรให้

กรณีที่ได้อีกแล้วการแจ้งการเกิดของเด็ก จะต้องแจ้งภายในระยะเวลา
ที่กฎหมายกำหนด เมื่อมีการแจ้งการเกิดเลยเวลาที่กำหนดไว้ ผู้มีหน้าที่แจ้งจะถูกปรับ
ส่วนค่าปรับจะเป็นเท่าใต้นั้นเป็นอำนาจของผู้มีหน้าที่เปรียบเทียบปรับจะพิจารณา ทั้งนี้
จะไม่เกิน 200 บาท

(2) คนตาย

เมื่อมีคนตายในบ้าน ไม่ว่าบ้านนั้นจะเป็นของผู้ใด เจ้าบ้านต้อง
แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนตายภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย

กรณีไม่มีเจ้าบ้าน ผู้ที่พบศพต้องแจ้งภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่พบศพ แต่ดำเนินการตาย
นอกบ้าน บุคคลที่ไปกับผู้ตาย เช่น 2 คนเดินไปตามถนนด้วยกันแล้ว เพื่อนคนเดินค้ำ
นอกถูกรถเฉี่ยวตาย หรือผู้พบศพต้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลา
ตายหรือพบศพ หรือจะแจ้งต่อตำรวจก็ได้ อย่างไรก็ตามระยะเวลาแจ้งการตายนี้ ถ้า
เป็นท้องที่ที่การคมนาคมไม่สะดวก รัฐมนตรีอาจขยายเวลาออกไปโดยประกาศราชกิจจา-
นุเบกษาได้ แต่จะไม่เกิน 72 ชั่วโมง การแจ้งการตายหากผู้ตายตายในบ้านที่ตนมีชื่อ
ในทะเบียนบ้าน เจ้าบ้านจะต้องนำเอาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน
ไปด้วย และถ้าผู้ตายได้รับการรักษาพยาบาลจากแพทย์ ต้องให้แพทย์ออกหนังสือรับรอง
การตายให้ แล้วนายทะเบียนจะออกมรณบัตรพร้อมกับจำหน่ายชื่อผู้ตายในทะเบียนบ้าน
โดยประทับตราสีแดงตรงชื่อของผู้ตายในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้าน ถ้าผู้ตาย
ไม่ได้ตายในบ้านที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน นายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีการตาย

เมื่อได้รับแจ้งแล้วจะแจ้งไปยังนายทะเบียนที่ผู้ตายมีถิ่นที่อยู่ พร้อมกับส่งสำเนา
มรณบัตรให้ด้วย เพื่อดำเนินการจำหน่ายชื่อผู้ตายในทะเบียนบ้านและทะเบียนต่อไป
กรณีคนตายนอกบ้านเมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้รับแจ้งการตายแล้วจะดำเนินการ
แจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตาย นายทะเบียนจะออกมรณบัตร
ให้และแจ้งไปยังนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ผู้ตายมีชื่อในทะเบียนบ้านพร้อมกับส่งสำเนา
มรณบัตรให้เพื่อดำเนินการจำหน่ายชื่อผู้ตายต่อไปเช่นเดียวกับกรณีมีผู้ตายตายในท้องที่
ข้างต้น

(3) ลูกตายในท้อง

ลูกตายในท้องนี้หมายความถึง ทารกในครรภ์มารดาที่มีอายุเกิน
กว่า 28 สัปดาห์และคลอดออกมาโดยไม่มีชีวิต

ลูกตายในท้องในบ้าน เจ้าบ้านต้องแจ้งนายทะเบียนท้องที่ที่ลูก
ตายในท้องคลอดออกมาภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาคลอด ถ้าลูกตายในท้องคลอด
นอกบ้าน ให้มารดาเป็นผู้แจ้งนายทะเบียนท้องที่ที่ลูกตายในท้องคลอดหรือท้องที่ที่จะตั้ง
สะดวกในการแจ้งในโอกาสแรก ภายในเวลา 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาคลอด ถ้าแจ้ง
แล้วฝ่ายปกครองหรือตำรวจสะดวกกว่าก็แจ้งกับ 2 ฝ่ายหลังก็ได้ อย่างไรก็ตามระยะ

เวลาข้างต้นอาจขยายได้หากเป็นท้องที่ที่การคมนาคมไม่สะดวกโดยรัฐมนตรีและประกาศ
 ในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้การขยายเวลาดังกล่าวไม่เกิน 72 ชั่วโมง เมื่อได้รับแจ้ง
 แล้ว นายทะเบียนจะเรียกหนังสือรับรองลูกตายในท้องจากผู้ที่คลอดอาชีวะและมอบบัตร
 ลูกตายในท้องให้กับผู้แจ้ง แต่ถาเป็นการแจ้งตอพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ 2 ฝ่าย
 หลังจะเป็นผู้ออกไปรับแจ้งให้แล้วแจ้งไปยังนายทะเบียนท้องที่ที่ลูกตายในท้องคลอดเพื่อ
 คำเนินการต่อไป ในการกรอบบรรณบัตรกรณีการแจ้งการตายและกรณีลูกตายในท้อง นาย
 ทะเบียนจะถามผู้แจ้งว่าจะเก็บฝัง หรือเผาศพ ณ สถานที่ใด เมื่อใดแล้วกรอกลงในบรรณ
 บัตรด้วย หากผู้แจ้งตอมาภายหลังเกิดเปลี่ยนใจไม่เก็บ ฝัง หรือเผาศพ ณ ที่แจ้งไว้ต่อ
 แล้วนั้นนายทะเบียนอีกครั้งหนึ่ง

การแจ้งการตายนั้นมีระยะเวลาที่ต้องแจ้งเช่นเดียวกับการแจ้งการเกิด หาก
 แจ้งช้าจะถูกเปรียบเทียบปรับโดยวิธีการเดียวกัน

ข) ทะเบียนบ้านและการย้ายที่อยู่

ทะเบียนบ้าน คือเอกสารของทางราชการ ซึ่งบรรจุรายละเอียดเกี่ยว
 กับสถานะเพศ อายุ ของผู้ที่อยู่ในบ้านหลังหนึ่ง ๆ โดยเจ้าบ้านไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของ
 ของกรรมสิทธิ์ในบ้านหลังนั้น การเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ของสมาชิกในบ้านย่อมมี
 ผลต้องแก่หรือเพิ่มเติมทะเบียนบ้านทั้งสิ้น ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในส่วนของคนเกิดและ
 คนตาย ปกติคนเราย่อมเป็นสมาชิกของครอบครัวเดิมก่อน การเป็นสมาชิกครอบครัวเดิม
 ทำให้เขามีชื่อปรากฏในทะเบียนบ้านนั้น หากต้องการจะย้ายออกจากบ้านที่อยู่เดิม ต้อง
 แจ้งตอนายทะเบียนผู้รับแจ้งโดยผู้แจ้งจะต้องนำบัตรประจำตัวประชาชนและทะเบียนบ้าน
 ไปแสดงให้นายทะเบียนตรวจสอบ นายทะเบียนจะกรอกใบแจ้งย้าย กรอกรายการย้าย
 ในทะเบียนและสำเนากรอกรายการย้ายทะเบียนคน และมอบใบแจ้งย้ายตอน 1 และ
 2 บัตรทะเบียนคนและสำเนาทะเบียนบ้านแก่ผู้แจ้ง ผู้ย้ายที่อยู่จะต้องนำเอกสารดังกล่าว
 แสดงตอนายทะเบียนท้องถิ่นย้ายเข้าไปอยู่เพื่อนายทะเบียนจะได้เพิ่มรายการในทะเบียน
 บ้านที่ย้ายเข้า การแจ้งทั้ง 2 กรณีจะต้องทำภายใน 15 วัน นับแต่มีการย้ายออกหรือ
 เข้าจากบ้าน กรณีที่ผู้ไปแจ้งย้ายมิได้เป็นเจ้าของบ้านแต่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดียวกับเจ้า
 บ้านก็สามารถไปแจ้งย้ายเองได้โดยไม่ต้องมีหนังสือมอบหมายจากเจ้าบ้าน แต่หากผู้แจ้ง

มิได้เป็นเจ้าของและไม่มีชื่ออยู่ทะเบียนใบเดียวกับเจ้าบ้าน ต้องมีหนังสือมอบหมายจากเจ้าบ้านและมีตราประจำตัวของเจ้าบ้านไปแสดงด้วยจึงจะสามารถแจ้งการย้ายที่อยู่ได้

เรื่องที่ 2

กฎหมายว่าด้วยชื่อบุคคล

ตามพระราชบัญญัติชื่อบุคคลปี พ.ศ. 2505 ได้กำหนดว่า "ผู้มีสัญชาติไทยต้องมีชื่อตัวและชื่อสกุล และจะมีชื่อรองก็ได้"

หลักเกณฑ์ในการตั้งชื่อตัว ชื่อรอง และชื่อสกุลนั้น ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดตามพระราชบัญญัติชื่อบุคคลปี 2505 ซึ่งมีดังนี้คือ

ก. ชื่อตัว หรือชื่อรอง

- (1) ต้องไม่ฟ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธยพระนามของพระราชินี หรือราชทินนามและต้องไม่มีคำความหมายหยาบคาย
- (2) ผู้ที่ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ หรือผู้ที่เคยได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ แต่ได้ออกจากบรรดาศักดิ์นั้นโดยมิได้ถูกถอด จะใช้ราชทินนาม บรรดาศักดิ์นั้นเป็นชื่อตัวหรือชื่อรองได้
- (3) ให้รู้ได้ว่าเป็นชายหรือหญิง มีความหมายในภาษาไทย
- (4) ไม่เกินสามพยางค์
- (5) แต่ไม่บังคับนี้จนหลักเกณฑ์ตาม (3) และ (4) หากการตั้งชื่อนั้น

ขัดกับศาสนา

ข. ชื่อสกุล

- (1) ไม่ฟ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธยหรือพระนามของพระราชินี
- (2) ไม่ฟ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับราชทินนาม เว้นแต่ราชทินนามของตนหรือบุพการี หรือญาติของผู้สืบสันดาน

(3) ไม่ซ้ำกับชื่อสกุลที่ได้รับพระราชทานจากพระมหากษัตริย์ หรือชื่อสกุลที่ได้รับจดทะเบียนไว้แล้ว

(4) ไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย

(5) มีพยัญชนะไม่เกินกว่าสิบพยัญชนะ เว้นแต่กรณีใช้ราชทินนาม เป็นชื่อสกุล

ก) วิธีการตั้งชื่อสกุล

การตั้งชื่อสกุลนั้น สามารถทำได้โดยการไปขอจดทะเบียนตั้งชื่อสกุล โดยยื่นเป็นคำขอต่อนายทะเบียน ท้องที่ในท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เมื่อนายทะเบียนพิจารณาเห็นว่าชื่อสกุลที่ขอตั้งนั้นไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติชื่อบุคคล ก็จะเสนอต่อไปตามลำดับจนถึงนายทะเบียนกลาง เมื่อได้รับอนุมัติจากนายทะเบียนกลางแล้ว นายทะเบียนท้องที่จะรับจดทะเบียนชื่อสกุลนั้น และออกหนังสือสำคัญแสดงการรับจดทะเบียนชื่อสกุลให้แก่ผู้ขอ

ข) การเข้าร่วมชื่อสกุล

ผู้จดทะเบียนตั้งชื่อสกุล จะอนุญาตให้ผู้มีสัญชาติไทย ผู้ใดร่วมใช้ชื่อสกุลของตนได้ โดยยื่นเป็นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่ในท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และการอนุญาตในกรณีนี้จะสมบูรณ์ต่อเมื่อนายทะเบียนท้องที่ได้ออกหนังสือสำคัญแสดงการอนุญาตให้ใช้ชื่อสกุลแก่ผู้ที่จะใช้ชื่อสกุลนั้น

นอกจากนี้ยังมีกรณีต่าง ๆ ในเรื่องการใช้นามสกุลดังนี้ คือ

1. หญิงมีสามี ให้ใช้ชื่อสกุลของสามี
2. หญิงหม้าย โดยการหย่า ให้กลับใช้ชื่อสกุลเดิมของตน
3. หญิงหม้าย โดยการตายของสามี ให้ใช้ชื่อสกุลของสามี
4. ผู้อุปการะเลี้ยงดูเด็ก หรือเจ้าของสถานพยาบาลสถานสงเคราะห์ หรือสถานอุปการะเลี้ยงดูเด็ก ประสงค์จะจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลของเด็กซึ่งคนอุปการะเลี้ยงดู หรือเด็กแห่งสถานดังกล่าว ซึ่งมีสัญชาติไทยแต่ไม่ปรากฏชื่อสกุลไว้ร่วมกันหรือ

แยกกัน ให้ยื่นคำขอก่อนนายทะเบียนท้องถิ่นที่ผู้อุปการะเลี้ยงดูมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หรือที่สถานดังกล่าวตั้งอยู่

ค) การเปลี่ยนชื่อบุคคล

ผู้ที่มีชื่อตัว ชื่อรอง ประสงค์จะเปลี่ยนชื่อตัว หรือชื่อรองก็ให้ยื่นคำขอก่อนนายทะเบียนท้องถิ่นที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เมื่อนายทะเบียนท้องถิ่นเห็นว่าชื่อตัว หรือชื่อรอง ที่ขอเปลี่ยนใหม่นั้นไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติชื่อบุคคลแล้วก็จะอนุญาตและออกหนังสือสำคัญแสดงการเปลี่ยนชื่อให้

ส่วนผู้ที่มีชื่อสกุลอยู่แล้ว ประสงค์จะขอตั้งชื่อสกุลใหม่ให้ยื่นคำขอก่อนนายทะเบียนท้องถิ่นที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน จากนั้นนายทะเบียนก็จะปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติชื่อบุคคลปี 2505 มาตรา 9 วรรค 2 และวรรค 3

กรณีที่นายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนชื่อสกุล ผู้ขอจดทะเบียนชื่อสกุล มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่อรัฐมนตรี ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง โดยยื่นอุทธรณ์ก่อนนายทะเบียนท้องถิ่น ซึ่งกฎหมายกำหนดให้คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีเป็นที่สิ้นสุด

สำหรับกรณีที่เป็นคดี ประสงค์จะใช้ราชทินนามของตนของบุพการี หรือของผู้สืบสันดานเป็นชื่อสกุล ให้ยื่นคำขอก่อนนายทะเบียนท้องถิ่นที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน แล้วให้นายทะเบียนท้องถิ่นนั้นเสนอต่อไปตามลำดับจนถึงนายทะเบียนกลาง เมื่อนายทะเบียนกลางเห็นสมควรก็จะเสนอต่อรัฐมนตรี เพื่อนำความกราบบังคมทูล เมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว จึงให้นายทะเบียนท้องถิ่นที่รับจดทะเบียนชื่อสกุล และออกหนังสือสำคัญแสดงการรับจดทะเบียนชื่อสกุลให้แก่ผู้ขอ

เรื่องที่ 3

กฎหมายว่าด้วยจดทะเบียนครอบครัว

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวนั้น นอกจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จะได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ไว้แล้ว การกระทำนิติกรรมบางอย่างในทางครอบครัวก็ยังมีกฎหมายพิเศษที่กำหนดหลักเกณฑ์และแบบแผนที่จะต้องปฏิบัติควบคู่ไปกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งกฎหมายในส่วนที่จะกล่าวต่อไปนี้ได้แก่พระราชบัญญัติทะเบียนครอบครัว พ.ศ. 2478

พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัวฉบับนี้กล่าวถึง การจดทะเบียนสมรส การจดทะเบียนการหย่า

การรับรองบุตร การจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมและเลิกรับบุตรบุญธรรมด้วย ซึ่งแยกพิจารณา ดังนี้

ก. การจดทะเบียนสมรส

การที่ชายหญิงประสงค์จะทำการสมรสกัน โดยถูกต้องตามกฎหมายก็ต้องไปจดทะเบียนสมรสดังกล่าวนั้น ซึ่งคู่สมรสนั้นหรือผู้ร้องขอทำการจดทะเบียนนั้นจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของการสมรสแล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในบรรพ 5 เรื่องครอบครัว เช่น ในเรื่องอายุ การให้ความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมในการสมรส เป็นต้น

ส่วนวิธีการจดทะเบียนสมรสตามพระราชบัญญัติครอบครัวนี้ เมื่อชายหญิงที่จะสมรสกันมีคุณสมบัติครบถ้วนตามเงื่อนไขของกฎหมายแล้ว การดำเนินการขอจดทะเบียนสมรสก็ต้องไปทำกัน ณ ที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ซึ่งกิตินายทะเบียนที่รับจดทะเบียนสมรสให้ก็ได้แก่ นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอนั้น ๆ หากเป็นกรณีที่มีการสมรสกันในต่างประเทศก็ต้องไปดำเนินการ ณ สถานทูตหรือกงสุลไทยประจำประเทศนั้น ๆ อนึ่ง การจะไปขอจดทะเบียนสมรสยังที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอนั้นไม่จำเป็นต้องไปจด ณ ที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่คู่สมรสมีภูมิลำเนาอยู่ การจดทะเบียนสมรส

อาจกระทำ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอใดก็ได้ในราชอาณาจักร ถือว่ามีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายทั้งสิ้น

นอกจากนี้ การจดทะเบียนสมรสตามพระราชบัญญัตินี้ยังอนุญาตให้มีการจดทะเบียนสมรสนอกสำนักทะเบียนได้ หากมีการร้องขอให้นายทะเบียนไปทำการจดทะเบียนสมรสให้ ณ สถานที่อื่น นอกจากสำนักทะเบียน แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนสมรสแล้ว ผู้ร้องขอหรือคู่สมรสต้องลงลายมือชื่อในทะเบียนสมรส ต่อหน้านายทะเบียนและต่อหน้าพยานผู้รู้เห็น 2 คน ซึ่งต้องลงลายมือชื่อไว้ในทะเบียนในขณะนั้นด้วย หากผู้ร้องขอจดทะเบียนสมรสไม่บรรลุนิติภาวะจะต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมายโดยทำเป็นหนังสือตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเวลาดำเนินการจดทะเบียนสมรสต้องนำหนังสือแนบยื่นต่อนายทะเบียนโดยระบุชื่อผู้จะสมรสทั้งสองฝ่ายและลงลายมือชื่อของผู้ให้ความยินยอม หรือกรณีมีความจำเป็นจะให้ความยินยอมด้วยวาจาต่อหน้าพยาน 2 คนก็ได้ แต่ต้องนำพยานไปให้โดยคำต่อนายทะเบียนเพื่อบันทึกไว้เป็นหลักฐานอีกด้วย หรือกรณีได้รับอนุญาตให้ทำการสมรสโดยคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลก็ต้องยื่นสำเนาคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลที่รับรองว่าถูกต้องแล้วต่อนายทะเบียน

หากผู้ร้องขอจดทะเบียนสมรส ยังมิได้รับความยินยอมตามกรณีต่าง ๆ ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นายทะเบียนจะไม่ยอมรับจดทะเบียนให้ก็ได้ และหากนายทะเบียนไม่ยอมรับจดทะเบียนสมรส เพราะเหตุใดก็ตามผู้มีส่วนได้เสียซึ่งอาจจะเป็นญาติ พี่น้อง ของผู้ร้องขอทำการจดทะเบียนสมรสนั้น จะยื่นคำร้องต่อศาลก็ได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล

อนึ่ง การขอจดทะเบียนสมรสนี้ มีข้อที่น่าสังเกตตามมาตรา 14 ว่า

"เมื่อชายหรือหญิงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายตกลงอยู่ในอันตรายใดก็ตาม ความตายและโดยพฤติการณ์ที่เป็นอยู่ นายทะเบียนไม่สามารถจดทะเบียนให้ได้ และผู้ใดก็ตาม ความตายจะทำคำร้องตามแบบก็ไม่ได้ ผู้นั้นจะร้องขอจดทะเบียนสมรสด้วยวาจาหรือด้วยกิริยาใดก็ได้ แต่ต้องร้องต่อพนักงานฝ่ายปกครอง ซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ชั้นกำนันขึ้นไป หรือต่อนายตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป หรือหัวหน้าสถานีตำรวจหรือตมบุคคลซึ่งเป็นพยานได้

ตามพระราชบัญญัตินี้อย่างน้อยสองคนซึ่งอยู่พร้อมกัน

ถ้าชายหรือหญิงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งสองฝ่ายตาย ให้ผู้ที่ได้รับคำร้องขอจดทะเบียนตามความในวรรคก่อน พร้อมด้วยชายหรือหญิงที่ยังคงมีชีวิตอยู่ ถ้าหากมีไปแสดงต่อนายทะเบียนโดยไม่ชักช้า เพื่อให้ถอยคำแสดงพฤติการณ์แห่งการร้องขอแล้วขจัดจดทะเบียน

ข. กรณีการจดทะเบียนหย่าโดยความยินยอมของคู่สมรส

นายทะเบียนจะรับจดทะเบียนเมื่อมีการทำเป็นหนังสือและมีพยานลงลายมือชื่ออย่างน้อยสองคน ส่วนการเพิกถอนสมรสหรือหย่าโดยคำพิพากษาของศาล ก็ต้องนำสำเนาคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดที่รับรองว่าถูกต้องแล้วยื่นต่อนายทะเบียน

ค. กรณีการขอรับรองบุตรโดยบิดาร้องขอ

โดยหลัก บุตรที่เกิดมาย่อมเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของมารดา แม้จะมีได้มีการสมรสโดยถูกต้องตามกฎหมายนั้น นายทะเบียนจะรับจดทะเบียนให้ก็ต่อเมื่อไม่มีการคัดค้านการขอรับรองบุตรหรือเมื่อบุตรและถ้ามารดา หากมีมารดามาแจ้งด้วยตนเองว่ายินยอมด้วย นายทะเบียนก็จะรับจดทะเบียนให้ ระยะเวลาหลักเกณฑ์ในการคัดค้านว่าผู้จดทะเบียนมิใช่บิดาและในสิ่งที่ว่า ผู้จดทะเบียนนั้นจะเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรได้เพียงใดยอมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกรณีศาลมีคำพิพากษาว่า ผู้ใดเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายนั้น ผู้มีส่วนได้เสียจะยื่นสำเนาคำพิพากษานั้นถึงที่สุดซึ่งรับรองถูกต้องแล้วมาให้ นายทะเบียนบันทึกในทะเบียนก็ได้ และในกรณีหากมีการเพิกถอนการรับรองบุตรก็กระทำเช่นเดียวกัน

ง. การจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม

ก่อนอื่นผู้รับบุตรบุญธรรมและบุตรบุญธรรมต้องมีคุณสมบัติหรือทำตามเงื่อนไขของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเรื่องบุตรบุญธรรม เช่น ผู้รับบุตรบุญธรรมต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 30 ปี และต้องมีอายุแก่กว่าผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมอย่างน้อย 15 ปี เป็นต้น หากมิได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ว่านั้น กฎหมายห้ามมิให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนให้

ซึ่งนายทะเบียนไม่ยอมจดทะเบียนการรับบุตรบุญธรรม ผู้ร้องขอจดทะเบียน (ได้แก่ผู้รับบุตรบุญธรรมและบุตรบุญธรรม) ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะยื่นคำร้องต่อศาลก็ได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ศาลเช่นเดียวกับกรณีการจดทะเบียนสมรส

เรื่องที่ 4

กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

ตามกฎหมายไทยได้กำหนดไว้ว่า ผู้ที่มีสัญชาติไทย ซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ต้องมีบัตรประชาชน เพื่อให้จะทำให้สามารถทราบได้ว่าบุคคลผู้นั้นเป็นใคร อายุเท่าใด เพื่อความสะดวกในด้านการค้นหาตัวบุคคล และประวัติของบุคคลนั้น ๆ

วิธีการทำบัตรประชาชน

เมื่อบุคคลใดมีอายุสิบห้าปีบริบูรณ์ ก็ต้องไปทำคำร้องขอมีบัตรประชาชนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอในท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หรือยื่นที่ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศ กำหนด

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอมีบัตร หรือมีบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตร แล้วพิจารณาเห็นว่า คำขอดังกล่าวนั้นมีรายการครบถ้วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก็จะถ่ายรูปผู้นั้นคำขอ และจะออกใบรับบัตรประชาชนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งใบรับนี้จะมีผลใช้ได้เสมือนบัตรประชาชนตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งเมื่อถึงกำหนดรับบัตรตามใบรับแล้ว ก็ให้นำใบรับไปรับบัตรประชาชนตัวจริงได้ที่ว่าการอำเภอดังกล่าว

การขอมีบัตร หรือมีบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตร

1. กรณีที่บัตรประชาชนหมดอายุ (การขอมีบัตรเนื่องจากบัตรเดิมหมดอายุ) เมื่อได้บัตรประชาชนแล้ว บัตรประชาชนฉบับหนึ่ง ๆ จะมีอายุใช้ได้หกปีนับแต่วันออกบัตร และเมื่อบัตรหมดอายุ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยไปยื่นขอทำบัตรใหม่ ณ ที่ว่าการอำเภอดังกล่าวข้างต้น ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีบัตรเดิมหมดอายุ

2. กรณีผู้ถือบัตร เปลี่ยนชื่อตัว หรือชื่อสกุล (ขอเปลี่ยนบัตร)

ผู้ถือบัตรต้องเปลี่ยนบัตรใหม่ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันเปลี่ยนชื่อตัวและหรือชื่อสกุล

3. กรณีบัตรหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสารสำคัญ (ขอมีบัตรใหม่)

ผู้ถือบัตรต้องขอมีบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตรใหม่แล้วแต่กรณี ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่บัตรนั้นหาย ถูกทำลาย ชำรุด

อัตราค่าธรรมเนียมในการขอมีบัตรใหม่และขอเปลี่ยนบัตรและขอเปลี่ยนบัตร ฉบับละ 10 บาท จะยกเว้นค่าธรรมเนียมเฉพาะผู้ที่ขอมีบัตร เป็นครั้งแรกและผู้ที่มีบัตร เป็นครั้งแรกและผู้ที่มีบัตร เนื่องจากบัตร เดิมหมดอายุ

กรณีผู้ถือบัตรผู้ใดเสียสัญชาติไทยไม่ว่าด้วยเหตุใด ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะใช้บัตรประชาชนนั้นต่อไป และต้องส่งมอบบัตรประชาชนแก่พนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนาและหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่เสียสัญชาติ

บทกำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประชาชน

มาตรา 11 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 7 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา 12 ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 7 วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา 13 ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่ส่งมอบบัตรตามมาตรา 9 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 14 ผู้ไม่มีสัญชาติไทยผู้ใดยื่นคำขอมีบัตร โดยแจ้งข้อความหรือแฉงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าตนเป็นผู้มีสัญชาติไทย หรือใช้บัตรซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา 9 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา 15 ผู้ไต่คนำบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของผู้อื่นไปใช้แสดงว่าตนเป็นเจ้าของบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา 16 ผู้ใดยินยอมให้ผู้อื่นนำบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของตนไปใช้ในทางทุจริตต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 17 ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่อาจแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับเมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100 บาท

เรื่องที่ 5

กฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

การที่บุคคลเกิดมาขึ้นต้องมีสัญชาติ ซึ่งแล้วแต่ว่าคนจะได้สัญชาติอะไร ซึ่งสัญชาตินี้เป็นเครื่องบ่งบอกถึงการที่บุคคลนั้นเป็นประชาชนของประเทศนั้น ๆ

สัญชาตินั้น มีส่วนช่วยในการกำหนดสถานะทางกฎหมายของบุคคลนั่นเอง และทำให้บุคคลนั้นเกิดมีหน้าที่ต่อประเทศซึ่งตนมีสัญชาติอยู่ พร้อมกันนั้นก็ทำให้บุคคลมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐหรือประเทศที่ให้สัญชาติแก่ตน และมีสิทธิที่จะขอให้รัฐหรือประเทศนั้นรับรองให้ประเทศอื่นเคารพสิทธิหรือประโยชน์ส่วนเอกชนของตนตามกฎหมายระหว่างประเทศ

รัฐหรือประเทศเป็นผู้ให้สัญชาติ ผู้ที่จะได้รับสัญชาตินั้นโดยปกติได้แก่ บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่เกิดขึ้นตามกฎหมายของประเทศ และจากสัญชาติซึ่งเป็นเครื่องหมายแสดงว่าบุคคลนั้นเป็นสมาชิกของประเทศนั้นแล้ว ยังเป็นเครื่องจำแนก สิทธิ หน้าที่ต่าง ๆ ระหว่างคนในสัญชาติกับคนต่างด้าว

ฉะนั้น จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า สัญชาติ คือสิ่งที่ยังแสดงว่าบุคคลนั้นเป็นสมาชิกของประเทศใด

หลักการได้สัญชาติไทย

ก. การได้สัญชาติโดยการเกิด

บุคคลดังต่อไปนี้ ย่อมได้สัญชาติโดยการเกิด

1. ผู้เกิดโดยบิดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย
 2. ผู้เกิดนอกราชอาณาจักรไทยโดยมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือบิดาไม่มีสัญชาติ
 3. ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย
- ข. การได้สัญชาติภายหลังการเกิด

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า สัญชาติเป็นเครื่องผูกมัดบุคคลไว้กับประเทศใดประเทศหนึ่ง และบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงสัญชาติที่ตนมีอยู่ได้ การเปลี่ยนแปลงสัญชาติใหม่นั้นปกติขึ้นอยู่กับเจตนาของบุคคลที่แสดงต่อประเทศที่ตนประสงค์จะมีสัญชาตินั้น ทั้งนี้จะต้องประกอบด้วยความยินยอมของประเทศที่บุคคลนั้นประสงค์จะเปลี่ยนไปมีสัญชาติใหม่ด้วย

การได้สัญชาติภายหลังการเกิดอาจมีได้ 4 กรณี

1. การแปลงสัญชาติ
2. การสมรส
3. การได้สัญชาติเดิมคืน
4. การเปลี่ยนแปลงอธิปไตย

ซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอธิปไตยเหนือดินแดนย่อมมีการเปลี่ยนแปลงสัญชาติของพลเมืองในดินแดนนั้นด้วย

แต่ทั้งนี้ยังมีข้อจำกัดในการได้สัญชาติไทยนั้น ดังปรากฏในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติว่า "ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดา และมารดาเป็นคนต่างกั้ว ถ้าขณะที่เกิดบิดาหรือมารดาเป็น

1. หัวหน้าคณะผู้แทนทางทูต หรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางทูต
2. หัวหน้าคณะผู้แทนทางกงสุล หรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางกงสุล
3. พนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ
4. คนในครอบครัวซึ่งเป็นญาติอยู่ในความอุปการะหรือคนใช้ซึ่งเดินทางจากต่างประเทศมาอยู่กับบุคคลในข้อ (1) (2) (3)

การเสียสัญชาติ

การเสียสัญชาติตามพระราชบัญญัติปี 2508 มีอยู่ 5 กรณีคือ

1. การแปลงสัญชาติไปถือสัญชาติอื่น คือแปลงสัญชาติเป็นคนต่างด้าว ดังปรากฏในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ ปี 2508

"ผู้ที่มีสัญชาติไทยและได้แปลงสัญชาติเป็นคนต่างด้าว....ยอมเสียสัญชาติไทย" ซึ่งก็หมายถึงผู้มีสัญชาติไทยเมื่อได้แปลงสัญชาติเป็นคนต่างด้าวแล้ว ก็ขาดจากสัญชาติไทยไปทันที

2. การสละสัญชาติ โดยการสมรสกับชายต่างด้าว

3. การสละสัญชาติ ซึ่งหมายถึงการที่ผู้มีสัญชาติไทยของคณะกรรมการเป็นคนไทยของตนตามกฎหมาย ไปถือสัญชาติต่างประเทศหรือผู้มีสัญชาติของต่างประเทศด้วยแล้ว ในขณะที่ขอสละสัญชาติไทย โดยได้แสดงความประสงค์ขอสละสัญชาติไทย ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

4. การถอนสัญชาติ

5. การเสียสัญชาติโดยการรับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว

การเสียสัญชาตินี้มีผลเฉพาะตัวและมีผลเมื่อไปประเทศในราชกิจจานุเบกษา

บัญชีรายการบทความงานทะเบียนราษฎร

โดย กองการทะเบียน กรมการปกครอง

1. เรื่องทั่วไป

- 1.1 ความสำคัญของทะเบียนราษฎร
- 1.2 นายทะเบียนผู้รับแจ้ง
- 1.3 เจาบ้านตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร
- 1.4 หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร
- 1.5 ศาสนาเนียมเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร
- 1.6 วิธีป้องกันความผิดพลาดในทะเบียนราษฎร

2. เรื่องบ้านและทะเบียนบ้าน

- 2.1 การปลูกบ้านและรื้อถอนบ้าน
- 2.2 การขอเลขหมายประจำบ้าน
- 2.3 ทะเบียนบ้าน
- 2.4 ทะเบียนบ้านสีฟ้าและทะเบียนบ้านสีขาว
- 2.5 การคัดสำเนาทะเบียนบ้าน

3. เรื่องการแจ้งเกิด

- 3.1 สูติบัตร
- 3.2 การตรวจสอบสูติบัตร
- 3.3 การแจ้งเกิดกรณีเกิดในบ้าน
- 3.4 การแจ้งเกิดกรณีเกิดในโรงพยาบาล
- 3.5 การแจ้งเกิดกรณีเกิดนอกบ้าน
- 3.6 การแจ้งเกิดในต่างประเทศ
- 3.7 เด็กเกิดใหม่ถูกทอดทิ้งไว้
- 3.8 การขอตั้งชื่อเด็กเกิดใหม่
- 3.9 การเปลี่ยนชื่อเด็กเกิดใหม่ภายใน 6 เดือน
- 3.10 การแจ้งเกิดเกินกำหนดเวลา

4. เรื่องการแจกจ่ายที่อยู่
 - 4.1 วิธีการแจกจ่ายที่อยู่
 - 4.2 การแจกจ่ายปลายทาง
 - 4.3 การแจกจ่ายผิดไปจากที่แจ้งไว้
 - 4.4 การแจกจ่ายเช่ามาอยู่ที่เดิม
 - 4.5 การแจกจ่ายโดยไม่ว่าที่อยู่
 - 4.6 การย้ายไปและย้ายมาจากต่างประเทศ
5. เรื่องการแจกจ่าย
 - 5.1 มรดกบัตร
 - 5.2 การแจกจ่ายกรณีตายในบ้านและตายในโรงพยาบาล
 - 5.3 การแจกจ่ายกรณีตายนอกบ้าน
 - 5.4 การแจกจ่ายกรณีตายในต่างประเทศ
 - 5.5 การแจกจ่ายกรณีประสบอุบัติเหตุ
 - 5.6 การแจกจ่ายกรณีไม่พบศพ
 - 5.7 การแจกจ่ายเกินกำหนดเวลา
 - 5.8 การเก็บ ผัง เผา และเคลื่อนย้ายศพ
6. เรื่องการขอแก้ไขรายการและเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน
 - 6.1 ความสำคัญของทะเบียนบ้าน
 - 6.2 วิธีตรวจสอบความถูกต้องของรายการในทะเบียนบ้าน
 - 6.3 วิธีปฏิบัติในการขอแก้ไขรายการในทะเบียนบ้าน
 - 6.4 การขอแก้ไขรายการกรณีมีพยานเอกสาร
 - 6.5 การขอแก้ไขรายการกรณีไม่มีพยานเอกสาร
 - 6.6 การขอแก้ไขชื่อตัวและชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน
 - 6.7 การขอแก้ไขรายการวัน เดือน ปีเกิดในทะเบียนบ้าน
 - 6.8 การขอแก้ไขรายการสัญชาติในทะเบียนบ้าน
 - 6.9 ความผิดพลาดในทะเบียนบ้านนานแค่ไหนแก้ไขได้
 - 6.10 การเพิ่มชื่อของบุคคลสัญชาติไทยกรณีตกสำรวจ

- 6.11 การเพิ่มชื่อของคนต่างด้าวในทะเบียนบ้านกรณีตักสำรวจ
- 6.12 การเพิ่มชื่อเด็กอนาถาในทะเบียนบ้าน

7. เรื่องสัปดาห์งานทะเบียนราษฎร

- 7.1 สัปดาห์งานทะเบียนราษฎร
- 7.2 ศูนย์รับปรึกษางานทะเบียน
- 7.3 ครอบครัวเป็นสุข เมื่อทะเบียนราษฎรถูกต้อง

ความสำคัญของทะเบียนราษฎร

ทะเบียนราษฎร หรือที่เรียกกันในสมัยก่อนว่า ทะเบียนสามะโนคริว เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับชีวิตของเราเป็นอย่างมาก แทบจะพูดได้ว่า เกี่ยวข้องตั้งแต่เกิดจนตาย พอมีการเกิดขึ้น กฎหมายก็กำหนดให้ต้องไปแจ้งการเกิดก่อนนายทะเบียน นายทะเบียนจะออกสูติบัตรและเพิ่มชื่อคนเกิดในทะเบียนบ้านให้ พอย้ายที่อยู่ต้องไปแจ้งย้ายก่อนนายทะเบียน แล้วนายทะเบียนก็จะออกใบแจ้งย้ายนำไปแจ้งย้ายเข้าในทะเบียนบ้านใหม่ จนกระทั่งคนนั้นตาย ก็ต้องไปแจ้งการตายก่อนนายทะเบียน แล้วนายทะเบียนจะออกหลักฐานการตาย คือ มรณบัตรให้และจำหน่ายชื่อคนตายออกจากทะเบียนบ้าน เมื่อปลูกบ้านเสร็จก็ต้องไปแจ้งและขอเลขหมายประจำบ้านก่อนนายทะเบียน นายทะเบียนจะทำทะเบียนบ้านและมอบสำเนาทะเบียนบ้านให้ สูติบัตร ทะเบียนบ้าน ใบแจ้งย้ายที่อยู่ มรณบัตรล้วนเป็นเอกสารทางกฎหมาย และต้องนำไปใช้เป็นหลักฐานในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเข้าโรงเรียน การขึ้นทะเบียนทหาร การทำบัตรประจำตัวประชาชน การรับราชการหรือสมัครงาน การซื้อที่ดิน การยื่นเรื่องราวขออนุญาตทำหนังสือเดินทาง ใบขับขี่ ขออนุญาตมีอาวุธปืน การขอรับการสงเคราะห์ต่าง ๆ กรณีที่จะต้องแสดงหลักฐานเป็นคนสัญชาติไทย การรับมรดก การขอรับเงินบำนาญบำนาญ เงินตามกรมธรรม์ประกันประกันชีวิต ฌาปนกิจสงเคราะห์ต่าง ๆ เป็นต้น

ทะเบียนราษฎร จึงมีผลต่อสิทธิและประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของบุคคล ควรที่จะให้ความสนใจ และปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อให้มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรถูกต้องต้องระมัดระวังในการเก็บรักษาเอกสารเหล่านี้ให้ดี อย่าให้ชำรุดสูญหาย ค้นหาได้ง่าย ถึงเวลาต้องใช้จะหาได้ทันการ นอกจากนี้ต้องหมั่นตรวจสอบดูว่า ชื่อความหรือรายการในเอกสาร ถูกต้องกับคน และเอกสารสำคัญอื่น ๆ หรือไม่ มีคนในบ้านยังไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านอยู่หรือไม่ ถ้ามี ก็ต้องรีบไปยื่นคำร้องก่อนนายทะเบียนขอแก้ไขให้ถูกต้อง ถ้าปล่อยทิ้งไว้ในยามที่ต้องใช้หลักฐานอาจแก้ไขไม่ทัน ก็จะทำให้เสียสิทธิหรือประโยชน์ไปได้ สุดท้ายนี้ขอฝากข้อเตือนใจว่า ขอให้แก้ไขรายการในทะเบียนบ้านให้ถูกต้องเสียแต่วันนี้ เพื่อรักษาสิทธิของท่านและคนในครอบครัวในวันหน้า

นายทะเบียนผู้รับแจ้ง

ตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร ได้กำหนดหน้าที่ให้เจ้าบ้านหรือผู้เกี่ยวข้อง ต้องไปแจ้งขอคำเนิการในเรื่องต่าง ๆ ต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งไว้หลายกรณี เช่น การแจ้งเมื่อปลุกบ้านเสร็จ การขอเลขหมายประจำบ้าน การรื้อถอนบ้าน การแจ้งเกิด แจ้งตาย แจ้งย้ายที่อยู่ ฉะนั้น จึงควรที่เราท่าน จะได้ทำความเข้าใจเสียก่อนว่า นายทะเบียนผู้รับแจ้ง ที่เกี่ยวข้องกับเรานี้ คือใคร มีสำนักงานอยู่ที่ไหน เพื่อที่จะได้ไปหานายทะเบียนผู้รับแจ้งได้ ถูกต้อง ไม่ต้องเสียเวลา

นายทะเบียนผู้รับแจ้ง ถ้าในเขต กทม. ได้แก่ นายทะเบียนท้องถิ่นเขต ซึ่งมีสำนักงานตามที่ทำกรเขตต่าง ๆ ถ้าในเขตเทศบาลคือนายทะเบียนท้องถิ่น มีสำนักทะเบียนอยู่ที่สำนักงานของเทศบาล แต่หากนอกเขตเทศบาล นายทะเบียนผู้รับแจ้ง ก็เป็นนายทะเบียนตำบล มีสำนักงานอยู่ ณ ที่ทำการของกำนันตำบลต่าง ๆ โดยกำนันเป็นนายทะเบียนตำบล นอกจากนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ก็ได้มีการจัดตั้งโรงพยาบาลหน่วยทหารบางแห่งเป็นสำนักทะเบียน มีนายทะเบียนผู้รับแจ้งคอยบริการประชาชน ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนผู้รับแจ้งจะมีผู้ช่วยนายทะเบียนเป็นผู้ช่วยเหลืออีกด้วย

สำหรับการคำเนิการขอแก้ไขข้อความหรือรายการต่าง ๆ ในทะเบียนบ้าน สุนัขบัตร มรณบัตร หรือใบแจ้งย้าย ตลอดจนการขอเพิ่มชื่อบุคคลให้มีชื่อในทะเบียนให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ถ้าอยู่ในเขต กทม. ก็ต้องไปยื่นคำร้องขอคำเนิการที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นเขตที่ตนมีชื่อในทะเบียนบ้านของเขตนั้น ผู้ที่อยู่ในเขตเทศบาลก็ต้องไปยื่นคำร้องที่สำนักงานเทศบาล ส่วนผู้ที่อยู่นอกเขตเทศบาลก็ไปยื่นคำร้องต่อนายทะเบียน ณ ที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ

นอกจากนี้ ถ้ามีปัญหาข้อขัดข้องเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรในเรื่องใด ๆ ซึ่งติดต่อกับสำนักทะเบียนดังกล่าวและไม่สามารถให้ความกระจ่างได้ ก็สามารถติดต่อกับสำนักทะเบียนจังหวัดซึ่งตั้งอยู่ ณ ศาลากลางจังหวัด หรือติดต่อไปทางสำนักงานกลางทะเบียนราษฎร ตั้งอยู่ที่กองการทะเบียน กรมการปกครอง บริเวณวังไชยา นางเลิ้ง กทม. โดยจะไปขอคำปรึกษาหารือด้วยตนเอง โดยจดหมาย หรือโดยทางโทรศัพท์ หมายเลข 2820776, 2812686 ในเวลาราชการก็ได้

บทความที่ 1.3

เจ้าบ้านตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร

เจ้าบ้าน เป็นผู้ที่กฎหมายการทะเบียนราษฎรได้กำหนดให้มีหน้าที่ในการปกครองดูแลบ้าน และดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับทะเบียนบ้าน ดังนั้น เราจึงควรจะได้ทราบว่า เจ้าบ้านหมายถึงผู้ใด เพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายได้ถูกต้อง ก่อนที่จะพูดถึงเจ้าบ้าน เราน่าจะทำความเข้าใจเสียก่อนว่า คำว่า บ้าน มีความหมายอย่างไรด้วย กฎหมายการทะเบียนราษฎรให้ความหมายว่า บ้าน คือ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างสำหรับใช้เป็นที่อยู่ประจำ ซึ่งมีเจ้าบ้านครอบครองแสดงว่าจะต้องสร้างขึ้นใช้เป็นที่อยู่ประจำของตน และมีเจ้าบ้านครอบครองดูแลด้วย ถ้าเป็นสิ่งปลูกสร้างที่คนไม่ได้ใช้เป็นที่อยู่ประจำ เช่น ศาลาวัด ที่พักคนโดยสาร ก็ไม่ถือว่าเป็นบ้าน หรือเป็นสิ่งปลูกสร้างแต่ไม่มีคนครอบครองดูแล ก็มีใช้เป็นที่อยู่อีกเช่นกัน คำว่า บ้านจึงหมายถึง บ้านที่เราอยู่อาศัยกันโดยทั่วไป นอกจากนี้กฎหมายยังให้ถือว่า โรงพยาบาล โรงแรม เรือนจำ เรือแพ ที่จอดและคนใช้เป็นที่อยู่ประจำก็เป็นบ้านเหมือนกัน เมื่อเป็นบ้านแล้ว กฎหมายก็กำหนดให้ต้องมีเลขหมายประจำบ้านและทะเบียนบ้าน โดยมีเจ้าบ้านเป็นผู้รับผิดชอบดูแลและปฏิบัติตามกฎหมาย

สำหรับคำว่าเจ้าบ้าน กฎหมายให้หมายถึงผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครองบ้าน จะในฐานะเป็นเจ้าของ ผู้เช่า หรือฐานะอื่นใดก็ตาม ผู้ที่จะเป็นเจ้าบ้าน จึงไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของบ้านเสมอไป ผู้เป็นเจ้าของบ้านอาจจะยินยอมอนุญาตให้บุคคลอื่นอยู่และทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านอาจจะยินยอมอนุญาตให้บุคคลอื่นอยู่และทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านครอบครองบ้านนั้นก็

ผู้เป็นเจ้าบ้านมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายการทะเบียนราษฎรหลายประการ คือ การแจ้งเกิด แจ้งชื่อของคนที่เกิดในบ้าน แจ้งการตายของคนที่ตายในบ้าน ลูกตายในท้อง แจ้งย้ายคนออกจากบ้าน แจ้งย้ายคนเข้าในบ้าน การขอเลขหมายประจำบ้าน และสำเนาทะเบียนบ้าน นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ให้ขอเท็จจริง หรือแสดงหลักฐานเกี่ยวกับทะเบียนบ้านเมื่อนายทะเบียนบ้านได้เรียกขอ หากไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ดังกล่าว ก็มีความผิดและถูกปรับเป็นเงิน 200 บาท ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าบ้านอาจจะมอบหมายให้ผู้อื่นทำหน้าที่แทนได้

เนื่องจากการทะเบียนราษฎร เกี่ยวข้องกับชีวิตของคนตั้งแต่เกิดจนตาย และมีผลต่อสิทธิ ผลประโยชน์ของคนในบ้าน เจ้าบ้านจึงจะต้องเอาใจใส่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายได้กำหนดเพื่อขจัดปัญหาความยุ่งยากและเป็นการรักษาสิทธิของลูกหลาน ตลอดจนคนในบ้านอีกด้วย

บทความที่ 1.4

หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร

ทะเบียนราษฎร เป็นหลักฐานทางกฎหมายที่ท่านและคนในครอบครัว
 ต้องนำไปแสดงประกอบการใช้สิทธิหรือการขอรับประโยชน์ต่างๆเกือบทุกกรณี เป็น
 หลักฐานที่เกิดจากท่านไปทำการแจ้งต่อนายทะเบียนตามกฎหมาย ฉะนั้น ถ้าท่านไม่ไป
 ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด นอกจากจะมีความผิดอาจถูกปรับไม่เกิน 200 บาทแล้ว
 ท่านก็จะไม่มีหลักฐานดังกล่าวสำหรับอ้างอิงรับรอง จึงขอแนะนำที่ที่ประชาชนจะต้อง
 ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2499 มาสรุปเพื่อประกอบความรู้
 ของท่านดังนี้

1. สร้างบ้านใหม่ ต้องแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน 15 วันนับแต่วันสร้างเสร็จ
2. รื้อบ้าน ต้องแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน 15 วันนับแต่วันรื้อเสร็จ
3. ทุกบ้านต้องมีเลขหมายประจำบ้านและทะเบียนบ้าน เป็นหน้าที่ของ
 เจ้าบ้านที่จะต้องขอเลขหมายประจำบ้านต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง
4. คนเกิดในบ้าน เจ้าบ้านต้องแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่
 เกิด ภายใน 15 วันนับแต่วันเกิด
5. คนเกิดนอกบ้าน ไทมารดาเป็นผู้แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่
 ที่เกิด หรือท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ในโอกาสแรก ภายใน 15 วัน นับแต่วันเกิด
6. เมื่อเจ้าบ้านหรือมารดาแจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนแล้ว ต้องตั้งชื่อ
 ของคนเกิดต่อนายทะเบียนควยในเวลาเดียวกับแจ้งเกิด
7. ผู้ใดพบคนเกิดใหม่ถูกทิ้งไว้ให้แจ้งคอปพนักงานฝ่ายปกครองตำรวจ
 หรือนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่พบโดยมิชักช้า
8. คนตายในบ้าน เจ้าบ้านต้องแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่
 ที่มีคนตายภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาตาย ในกรณีที่ไม่มีเจ้าบ้าน ให้ผู้พบศพเป็นผู้
 แจ้งภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาพบศพ
9. คนตายนอกบ้าน บุคคลที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพต้องแจ้งต่อนายทะเบียน
 แห่งท้องที่ที่ตายหรือพบศพ หรือนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่พึงจะแจ้งได้ในโอกาสแรกภายใน
 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาตายหรือพบศพ

10. ลูกตายในท้องในบ้าน เจาบ้านทองแดงต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีลูกตายในท้องภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาคลอด
11. ลูกตายในท้องนอกบ้าน มารดาทองแดงต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีลูกตายในท้องหรือแห่งท้องที่ที่ฝังจะแจ้งได้ในโอกาสแรกภายใน 24 ชั่วโมง
12. เมื่อนายทะเบียนอนุญาตให้ผู้แจ้งตาย เก็บฝัง เผาศพที่ใดแล้วจะเปลี่ยนแปลงไม่ได้อีก เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนแล้ว
13. ผู้อยู่ในบ้านย้ายที่อยู่ออกจากบ้านใด เจาบ้านทองแดงต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ย้ายออก
14. ผู้ใดย้ายที่อยู่เข้ามาอยู่ในบ้านใด ให้เจาบ้านทองแดงต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ย้ายเข้ามาอยู่
15. เมื่อมีการแจ้งเกิด แจ้งตาย แจ้งย้าย เจาบ้านทองแดงนำสำเนาทะเบียนบ้านไปให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ลงรายการในสำเนาทะเบียนบ้านให้ถูกต้องตรงกับทะเบียนบ้าน
16. การแก้ไขรายการในสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนบ้าน จะต้องขอคำเนื่งการที่สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นเท่านั้น
17. คนมีสัญชาติไทยที่เกิดหรือตายนอกราชอาณาจักร จะต้องแจ้งเกิดหรือตายต่อนายทะเบียน ณ สถานทูตไทยหรือสถานกงสุลไทย
18. การแจ้งต่อนายทะเบียนข้างต้นทั้งในเรื่องการแจ้งเกิด ตาย ย้าย ขอเลขหมายประจำบ้าน ปลุกบ้านใหม่ รื้อถอนบ้าน หรือการนำสำเนาทะเบียนบ้านไปลงรายการให้ถูกต้อง ถ้าหากผู้มีหน้าที่ต้องแจ้งไปไม่ได้ ก็สามารถจะมอบหมายให้ผู้อื่นผู้ใดไปแจ้งแทนได้

บทความที่ 1.5

ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับงานการทะเบียนราษฎร

ค่าธรรมเนียม คือเงินที่รัฐเรียกเก็บจากราษฎรในการที่ราษฎรมาใช้บริการของรัฐ สำหรับค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับงานการทะเบียนราษฎร รัฐจะเรียกเก็บจากราษฎรที่มาใช้บริการตาม ตามลักษณะของงานดังต่อไปนี้ คือ

1. การคัดและรับรองสำเนาทะเบียนบ้าน สูติบัตร มรณบัตร จะต้องเสียค่าธรรมเนียม 5 บาท เว้นแต่การคัดสำเนาเพื่อนำไปประกอบหลักฐานเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป การเข้ารับราชการ ทหาร การสงเคราะห์ผู้มีบุญคุณ การจัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัย หรือประกอบอาชีพ รัฐจะยกเว้นค่าธรรมเนียมให้

2. การขอสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน แทนฉบับเดิมที่ชำรุดสูญหาย จะต้องเสียค่าธรรมเนียม 5 บาท เว้นแต่การชำรุดหรือสูญหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย รัฐจะยกเว้นค่าธรรมเนียม

3. การขอแจ้งย้ายที่อยู่หลายทาง จะต้องเสียค่าธรรมเนียม 5 บาท

4. การขอแจ้งย้ายที่อยู่ชั่วคราว คอนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ไม่อยู่ จะต้องเสียค่าธรรมเนียม 5 บาท

การเก็บค่าธรรมเนียม เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องออกใบเสร็จรับเงินมอบให้แก่ราษฎร ที่ไปใช้บริการทุกกรณีไป

สำหรับงานการทะเบียนราษฎร ลักษณะอื่น ๆ เช่น การขอกำหนดเลขหมายประจำบ้าน การแจ้งการเกิด การแจ้งการตาย การแจ้งการย้ายที่อยู่ การขอแก้ไขรายการในเอกสารทะเบียนราษฎร การขอแก้ไขสัญชาติ กฎหมาย มิได้บัญญัติไว้ให้มีการเก็บค่าธรรมเนียมแต่อย่างใด เพราะถือเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

ดังนั้น เมื่อท่านไปติดต่องานการทะเบียนราษฎร ไม่ว่าจะเป็นที่สำนักทะเบียนท้องถิ่น เขต สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล สำนักทะเบียนอำเภอ สำนักทะเบียนตำบล หรือแม้แต่สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร ขอได้โปรดพิจารณาว่า งานที่ไปติดต่อจะต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือไม่ ถ้าเสียค่าธรรมเนียมจะต้องเรียกใบเสร็จจากเจ้าหน้าที่ทุกครั้ง และในกรณีงานที่ไปติดต่อเข้าลักษณะที่ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมแต่เจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ก็ขอให้แจ้งต่อผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้าหน่วยงานนั้น เพื่อดำเนินการกรณีทุจริตต่อเจ้าหน้าที่ดังกล่าวด้วย

บทความที่ 1.6

วิธีป้องกันความผิดพลาดในทะเบียนราษฎร

ความผิดพลาดในทะเบียนราษฎร อันได้แก่ ทะเบียนบ้าน สหุบัตร มรณบัตร เป็นสิ่งที่ก่อความยุ่งยากเดือดร้อนแก่ผู้เป็นเจ้าของเอกสารไม่น้อย ยิ่งในเวลาที่จะต้องยื่นเอกสารนั้นเพื่ออ้างอิงขอรับสิทธิใดๆก็ตาม หากเกิดมีรายการต่างๆไม่ถูกต้อง เช่น ชื่อตัว ชื่อสกุล วัน เดือน ปีเกิด หรือสัญชาติผิดไปอาจทำให้พลาดโอกาสที่สำคัญในชีวิตไปได้ เช่น โอกาสไปต่างประเทศหรือต้องเลื่อนเวลาที่จะต้องเข้าศึกษาต่อ หรือขาดสิทธิต่างๆที่กำลังจะได้ในทันทีจนกว่าจะไปขอแก้ไขรายการต่างๆให้ถูกต้องเสียก่อนเป็นต้น

เหตุการณ์ดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้นเลย ถ้าหากท่านจะตรวจสอบความถูกต้องของรายการในเอกสารทะเบียนราษฎรที่ได้รับก่อนลงจากสำนักทะเบียน เอกสารดังกล่าวก็คือ สหุบัตร มรณบัตร ใบแจ้งย้ายและทะเบียนบ้าน โดยให้ท่านดูรายการชื่อตัว ชื่อสกุล ตัวสะกด การันต์ วัน เดือน ปีเกิด สัญชาติ ความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครอบครัว เพศ อายุ ตลอดจนรายการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง หากพบว่ามีรายการใดผิดพลาดคลาดเคลื่อนไม่ตรงกับความเป็นจริง ก็แจ้งให้นายทะเบียนทราบ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องในขณะนั้นเลย การตรวจสอบของท่านอาจจะทำได้ 2 ประการ คือ ตรวจสอบในขณะที่เจ้าหน้าที่กำลังเขียนอยู่ และหรือตรวจสอบหลังจากได้รับเอกสารแล้ว ก่อนจะลงจากสำนักทะเบียนไป

ความผิดพลาดในทะเบียนราษฎร สามารถจะป้องกันได้โดยการตรวจสอบรายการในเอกสารดังกล่าว ขอมเสียเวลาสักนิดเพื่อรักษาเวลาส่วนใหญ่ และเป็นการเตรียมตัวไว้สำหรับโอกาสและสิทธิต่างๆของท่านและครอบครัวในเวลาข้างหน้าต่อไป

บทความที่ 2.1

การปลูกบ้านและรื้อถอนบ้าน

บ้านเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่จำเป็นแก่การดำเนินชีวิตของเรา การปลูกสร้างบ้าน เป็นสัญลักษณ์แห่งการเริ่มชีวิตใหม่ที่จะเจริญก้าวหน้าต่อไป การปลูกสร้างบ้านที่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายจะเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของชีวิต และเสริมสร้างความดีงามแก่จิตใจด้วย

ขั้นตอนในการปลูกสร้างบ้าน สำหรับในเขตเทศบาล เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร และบริเวณที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. 2522 จะต้องยื่นคำร้องขอ อนุญาตปลูกสร้างอาคาร เมื่อได้รับอนุญาตแล้วก็ต้องปลูกสร้างอาคารตามแบบและรายการที่ได้รับ อนุญาตสำหรับนอกเขตเทศบาลนอกจากพื้นที่ดังกล่าวแล้ว ก็ปลูกสร้างได้เลยโดยไม่ต้องยื่นคำร้องขอ อนุญาต เมื่อปลูกสร้างบ้านเสร็จเรียบร้อยแล้ว เจ้าของบ้านต้องไปแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ภายใน 15 วัน นับแต่วันสร้างเสร็จ ถ้าอยู่ในเขตเทศบาลเมืองพัทยาและกรุงเทพมหานครก็แจ้งต่อนายทะเบียนท้องถิ่น ถ้าอยู่นอกเขตเทศบาลก็แจ้งต่อนายทะเบียนตำบลการไปแจ้งเมื่อปลูกสร้างบ้าน เสร็จนั้น เป็นไปตาม พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ.2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะ ปฏิวัติ ฉบับที่ 234 ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2515 ซึ่งระบุว่า ผู้ใดสร้างบ้านใหม่ต้องแจ้งภายใน 15 วัน นับแต่วันที่สร้างเสร็จ หากไม่มาแจ้งตามกำหนดจะต้องได้รับโทษปรับไม่เกิน 200 บาท ด้วยในทางอง เดียวกันเมื่อมีการรื้อถอนบ้าน และการรื้อถอนนั้นได้เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว เจ้าของบ้านต้องแจ้ง การรื้อถอนบ้านต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน 15 วัน นับแต่วันรื้อเสร็จ หากฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่ เกิน 200 บาท เช่นเดียวกัน

จะเห็นว่าการปลูกสร้างบ้านใหม่ และการรื้อถอนบ้าน นอกเหนือจากงานปลูกสร้าง หรืองานการรื้อถอนที่จะต้องกระทำตามความจำเป็นแล้วยังจะต้องมีหน้าที่แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ให้ทราบและบันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมทางด้านการทะเบียนราษฎร อันจะได้ผลออกมาเป็นสถิติตัวเลขนำไปให้เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

บทความที่ 2.2

การขอเลขหมายประจำบ้าน

บ้านเป็นหนึ่งในปัจจัย 4 ที่สำคัญ หลังจากไต่ค้อออมเก็บเงินและปลูกสร้างบ้านจนเสร็จเรียบร้อยแล้ว เจาบ้านจะต้องยื่นคำร้องขอเลขหมายประจำบ้านต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งให้กำหนดเลขหมายให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งนี้ สำหรับในเขตเทศบาลคือนายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร คือนายทะเบียนท้องถิ่นเขต สำหรับนอกเขตเทศบาลคือนายทะเบียนตำบลหรือกำนัน นั่นเอง

การขอเลขหมายประจำบ้านมีความจำเป็นก็เพราะว่า หากมีบ้านแต่ไม่มีเลขหมายประจำบ้านนอกจากจะมีโทษปรับไม่เกิน 200 บาท ตามกฎหมายแล้ว ก็ไม่อาจขออนำประปา ไฟฟ้า ตลอดจนการบริการของรัฐในคานต่าง ๆ ได้ที่สำคัญคือ เมื่อไม่มีเลขหมายประจำบ้าน ก็จะไม่มีการทะเบียนบ้าน เมื่อไม่มีทะเบียนบ้านบุคคลก็ไม่อาจเพิ่มชื่อของตนลงในทะเบียนบ้านได้ ผู้ที่อยู่ในบ้านหลังนั้นก็จะเป็นเสมือนคนเถื่อน มีตัวตนแต่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ทำบัตรประจำตัวประชาชนไม่ได้ เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย

เมื่อเจาบ้านยื่นคำร้องขอเลขหมายประจำบ้านแล้ว นายทะเบียนผู้รับแจ้งจะกำหนดเลขหมายประจำบ้านให้ และจะจัดทำทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจาบ้านต่อไป ส่วนเจาบ้านเมื่อได้รับเลขหมายประจำบ้านแล้ว ก็มีหน้าที่ 2 ประการ ที่จำทำคือ

1. แจงย้ายตัวเองและครอบครัวจากบ้านเก่ามาอยู่บ้านใหม่ อันจะทำให้เจาบ้านและบุคคลในครอบครัวมีชื่อในทะเบียนบ้าน

2. จัดทำเลขหมายประจำบ้านมาติดไว้ที่บ้าน โดยเลขหมายนั้นมีลักษณะเป็นเลขไทย ขนาดสูง 2 นิ้วฟุต ตัว เลขสีขาวพื้นสีดำหรือนำเงิน สำหรับการติดเลขหมายประจำบ้านจะต้องติดไว้ในที่ที่จะมองเห็นได้ง่ายโดยชัดเจน

การขอเลขหมายประจำบ้านเป็นการเริ่มต้น ที่จะนำไปสู่การจัดทำทะเบียนบ้าน การมีชื่อในทะเบียนบ้าน การแจ้งการเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ต่อไป จึงเป็นเสมือนการเริ่มต้นชีวิตใหม่ทางการทะเบียนของบุคคล เพื่อสิทธิและประโยชน์ที่จะได้รับต่อไปในภายหน้า

ทะเบียนหรือใบรายการคนที่อาศัยอยู่ในบ้าน เป็นหลักฐานทางทะเบียนราษฎรอย่างหนึ่งอันเป็นเอกสารที่มีไว้ประจำบ้านแต่ละบ้าน ซึ่งแสดงรายการของคนทั้งหมดที่อยู่ในบ้าน ซึ่งผู้อยู่ในบ้านนั้นก็ได้อาศัยในบ้านและบุตรหลานที่รักของท่าน ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในบ้านของท่านทุกคน ทะเบียนบ้านนี้เป็นเอกสารของทางราชการที่เก็บรักษาไว้ที่สำนักทะเบียนท้องที่ที่ท่านมีอาคารบ้านเรือนตั้งอยู่ ส่วนบ้านของท่านก็จะมีสำเนาทะเบียนบ้านอีกฉบับหนึ่งมอบให้ท่านเก็บไว้เป็นหลักฐานประจำบ้าน เรียกว่า สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน

เมื่อท่านและสมาชิกในครอบครัว ตลอดจนผู้อยู่อาศัยในบ้านท่านทุกคนได้พากันพักพิงอยู่ในบ้านหลังใดเป็นประจำแล้ว ก็จำเป็นจะต้องมีทะเบียนบ้านไว้เป็นหลักฐานประจำบ้าน เพื่อใช้แสดงรายการของคนทั้งหมดที่อยู่ในบ้านของท่าน เว้นในบางบ้านที่มีผู้ใดเป็นเจ้าของบ้านหรือหัวหน้าครอบครัว มีบุคคลใบบางที่อาศัยอยู่ในบ้านของท่าน และเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครอบครัวอย่างไร คนในบ้านของท่านแต่ละคนชื่อและนามสกุลอะไร เกิดวัน เดือน ปี ที่เท่าไร มีพ่อแม่ชื่ออะไร และเป็นคนของประเทศไทยหรือไม่ เหล่านี้เป็นต้น

การที่ท่านและสมาชิกผู้อยู่อาศัยในบ้านของท่านจะมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านได้ ก็โดยการไปแจ้งการเกิดให้แก่บุตรหลานของท่าน หรือแจ้งย้ายเข้ามาจากที่อื่น หรือไปขอเพิ่มชื่อและแจ้งเกิดเกินกำหนดเวลาในกรณีที่ท่านและผู้อยู่อาศัยในบ้านของท่านยังไม่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแห่งใดมาก่อนเลย ที่สำคัญท่านและสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านของท่านจะต้องมีชื่อเพียงชื่อเดียวในทะเบียนบ้าน ถ้ามีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านมากกว่าหนึ่งชื่อหรือหนึ่งแห่ง ขอให้รีบแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่โดยด่วน เพราะต่อไปจะประสบปัญหาความยุ่งยากแก่ตัวท่านเอง

สำเนาทะเบียนบ้านของท่านทุกคน เป็นเอกสารราชการที่สำคัญที่จะนำไปสู่การเข้าโรงเรียน ให้ หมายเลขและทำบัตรประจำตัวประชาชน ขึ้นทะเบียนทหาร เข้าทำงาน ตลอดจนมีสิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎร และสิทธิอื่น ๆ อีกมากมาย

ดังนั้น กองการทะเบียน กรมการปกครอง จึงใคร่ที่จะขอร้องและวิงวอนให้ท่านทุกคนได้เก็บสำเนาทะเบียนบ้านที่มีไว้ประจำบ้านของท่าน ไว้ให้ดียิ่งขึ้นให้ลึกซึ้งที่สุด เพราะจะทำให้ตัวท่านหรือบุตรหลานของท่านต้องเสียสิทธิบางประการ และประสบปัญหาความยุ่งยากต่อไปในอนาคต

ทะเบียนบ้านสี่ฟ้าและทะเบียนบ้านสี่ขาว

เมื่อมีการปลูกสร้างบ้านเรือน และเจ้าบ้านไ้มายื่นคำร้องขอเลขหมายประจำบ้าน แล้วนายทะเบียนจะกำหนดเลขหมายประจำบ้านให้ ต่อจากนั้นจะจัดทำทะเบียนบ้านและสำเนา ทะเบียนบ้านและแนะนำให้เจ้าบ้านแจ้งย้ายตนเองและบุคคลในครอบครัวเข้าในทะเบียนบ้านให้ ถูกต้องตามความเป็นจริงต่อไป

ทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนที่นายทะเบียนจัดทำให้ดังกล่าว จะมี 2 ประเภท คือ ทะเบียนบ้านสี่ขาว และทะเบียนบ้านสี่ฟ้า การจัดทำทะเบียนบ้านสี่ขาว หรือสี่ฟ้า ขึ้นอยู่กับ ข้อเท็จจริงว่า บ้านนั้นปลูกสร้างโดยชอบด้วยระเบียบกฎหมายหรือไม่ หากปลูกสร้างโดยชอบ ด้วยกฎหมาย คือ มีการขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. 2522 หรือไม่ได้มีการปลูกสร้างในเขตป่าสงวน หรือที่สาธารณะ นายทะเบียนจะจัดทำ ทะเบียนบ้านสี่ขาวให้ แต่ถ้าหากเป็นบ้านที่ปลูกสร้างโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น ปลูกสร้าง ในที่สาธารณะ เขตป่าสงวน หรือปลูกสร้างโดยมิได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมการ ก่อสร้างอาคาร พ.ศ. 2522 แล้ว นายทะเบียนจะจัดทำทะเบียนบ้านสี่ฟ้าให้ ทั้งทะเบียนบ้าน สี่ขาว และทะเบียนบ้านสี่ฟ้า มีรายการทุกอย่างเหมือนกันหมด ต่างกันแต่เพียงสีเท่านั้น การแจ้งเกิด ตาย ย้าย เพิ่มชื่อ แก้ไขรายการต่าง ๆ ทำเหมือนกันทั้งสิ้น ความแตกต่างอีก ประการหนึ่ง จะอยู่ตรงที่บ้านที่ได้ทะเบียนสี่ฟ้า ไม่อาจจะไปโอน จำนอง ขายฝาก ต่าง ๆ ได้ เพราะเป็นบ้านชั่วคราว ต่อเมื่อได้ทำให้ถูกต้องตามกฎหมายเมื่อใด จึงจะสามารถขอเปลี่ยนแปลง มาใช้เป็นที่ทะเบียนบ้านสี่ขาว และมีสิทธิต่าง ๆ เช่น ทะเบียนบ้านสี่ขาวจะพึงมีทุกประการ

บทความที่ 2.5

การค้ำเสาเนาะเบี่ยนบ้าน

โดยที่ทะเบี่ยนบ้านเป็นเอกสารทางกฎหมายที่มีผลต่อสิทธิและประโยชน์ของประชาชนอันจะพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย ทะเบี่ยนบ้านจึงเป็นเอกสารที่มีความสำคัญยิ่งต่อทุกคนในอันที่จะนำไปอ้างอิงพิสูจน์ตัวบุคคล ต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนต่าง ๆ

เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ทะเบี่ยนบ้านเพื่อแสดงสิทธิและผลประโยชน์ต่าง ๆ กรมการปกครองจึงได้ให้สำนักทะเบี่ยนอำเภอ และสำนักทะเบี่ยนท้องที่ทั่วประเทศทำการค้ำเสาเนาะเบี่ยนบ้านฉบับเจ้าบ้านขึ้น เพื่อมอบให้แก่เจ้าบ้านทุกบ้านเก็บไว้เป็นหลักฐานเพื่อตรวจสอบและสามารถที่จะใช้สำเนาทะเบี่ยนบ้านในการติดต่อกับหน่วยราชการที่ต้องการหลักฐานทะเบี่ยนบ้านได้เลย โดยไม่ต้องไปค้ำเสาเนาะเบี่ยนบ้าน ณ สำนักทะเบี่ยนอีก เพียงแต่เจ้าหน้าทีนั้น ๆ บันทึกการตรวจสอบและค้ำเสาเนาะเบี่ยนบ้านไว้เอง

หน้าที่ของผู้นำสำเนาทะเบี่ยนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาแสดง เพียงแต่รับรองความถูกต้องของสำเนาทะเบี่ยนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่หน่วยราชการนั้น ๆ ได้ค้ำไว้ โดยวงเล็บชื่อตัวชื่อสกุล บรรจงกำกับคล้ายมือชื่อเพื่อใช้ในการตรวจสอบหรืออ้างอิงในภายหลังเท่านั้น

อย่างไรก็ดี ถ้าสำเนาทะเบี่ยนบ้านที่ชำรุดจนใช้การไม่ได้ หรือสูญหาย เจ้าบ้านสามารถที่จะขอรับสำเนาทะเบี่ยนบ้านใหม่ได้ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่รู้ หรือน่าจะรู้ว่าหายหรือชำรุด แต่ผู้ขอค้ำจะต้องเสียค่าธรรมเนียม 5 บาท ต่อนายทะเบี่ยน

สุติบัตร

สุติบัตรหรือใบเกิด เป็นหลักฐานทางทะเบียนราษฎรอย่างหนึ่ง เรียกว่า ทะเบียนคนเกิด ซึ่งเป็นเอกสารที่แสดงรายการของคนเกิด ซึ่งคนเกิดนั้นก็ไ้แก่ตัวท่านและบุตรหลานที่รักของท่านทุกคน ที่เพิ่งจะเกิดมาอยู่โลกนั่นเอง

เมื่อบุตรหลานของท่านเกิดออกมาอยู่โลกแล้ว ก็จำเป็นจะต้องมีสุติบัตรไว้เป็นหลักฐานประจำตัวเพื่อใช้พิสูจน์และแสดงรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวบุตรหลานของท่าน เช่น บุตรหลานของท่านที่เกิดมานั้นมีชื่อและนามสกุลอะไร เกิดวัน เดือน ปี ที่เท่าไร เกิดที่ไหน มีพ่อแม่เป็นใคร และเป็นประชาชนของประเทศหรือไม่ เหล่านี้เป็นต้น

การที่บุตรหลานที่รักของท่านทุกคนจะมีสุติบัตรไว้เป็นหลักฐานประจำตัวได้ ก็โดยการไปแจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง แล้วนายทะเบียนผู้รับแจ้งก็จะเป็นผู้ออกสุติบัตรให้แก่บุตรหลานของท่าน และมอบให้ท่านเก็บรักษาไว้ต่อไป

เมื่อบุตรหลานของท่านมีสุติบัตรไว้เป็นหลักฐานประจำตัวแล้ว บุตรหลานของท่านก็จะมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ซึ่งจะนำไปเป็นหลักฐานในการเข้าโรงเรียน ทำบัตรประจำตัวประชาชน ขึ้นทะเบียนทหาร เข้าทำงาน ตลอดจนมีสิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎร และสิทธิอื่น ๆ อีกมากมาย

ดังนั้น กองการทะเบียน กรมการปกครอง จึงใคร่ที่จะขอรับรองและวิงวอนให้ท่านทุกคน ได้เก็บสุติบัตรของท่านหรือของบุตรหลานของท่าน ไว้ให้ดียิ่งขึ้นให้หนักซึ้งหรือสูญหาย ซึ่งอาจจะทำให้ตัวท่านหรือบุตรหลานของท่านต้องเสียสิทธิบางประการและประสบปัญหายุ่งยากต่อไปในอนาคต

บทความที่ 3-2

การตรวจสอบสูติบัตร

สูติบัตร หรือที่คนทั่วไปนิยมเรียกกันว่า ใบเกิด เป็นเอกสารของทางราชการฉบับแรก ที่ทางราชการให้ไว้เป็นหลักฐานแก่บุคคลที่เกิด เพื่อที่จะแสดงว่าบุคคลที่เกิดนั้นมีสถานภาพอย่างไร เช่น บิดา มารดา ชื่ออะไร มีสัญชาติอะไร เกิดเมื่อวันที่ เดือน ปี พ.ศ. เท่าใด ฯลฯ ดังนั้น รายการต่าง ๆ ในสูติบัตรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้านายทะเบียนผู้รับแจ้งกรอกรายการผิดจากความ เป็นจริงแล้วก็จะทำให้สถานภาพของบุคคลที่เกิดผิดตามไปด้วย ตัวอย่างเช่น เด็กเกิดวันที่ 1 มกราคม 2523 แต่ถ้านายทะเบียนผู้รับแจ้งกรอกเป็นวันที่ 1 มกราคม 2522 ก็จะทำให้สถานภาพ ของปีเกิดของเด็กผิดไปจากความเป็นจริง ผลที่เกิดขึ้นเด็กก็ต้องเข้าโรงเรียนก่อนครบเกณฑ์ 1 ปี เป็นต้น

ฉะนั้น เมื่อท่านไปแจ้งการเกิด และนายทะเบียนผู้รับแจ้งกรอกสูติบัตรแล้วมอบให้ท่าน แล้ว ขอให้ท่านไปรศตรวจสอบรายการต่าง ๆ ในสูติบัตรว่าถูกต้องตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ สำหรับรายการที่สำคัญที่ควรตรวจสอบมีดังนี้คือ

1. ชื่อตัว ชื่อสกุล คู่ตัวสะกด การันต์ ถูกต้องหรือไม่
2. วัน เดือน ปีเกิด ตรงกับความเป็นจริงหรือไม่
3. สัญชาติ กรอกไว้ถูกหรือไม่
4. ชื่อมารดา บิดา คู่ตัวสะกด การันต์ ถูกต้องหรือไม่
5. สัญชาติของบิดา มารดา ถูกต้องหรือไม่

ถ้าตรวจสอบแล้วผิดไปจากความเป็นจริง ก็ร้องขอให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งแก้ไขให้ถูกต้องทันที มิฉะนั้นแล้วจะทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสถานภาพของเด็กที่เกิดต่อไปภายหลัง

บทความที่ 3.3

การแจ้งเกิดกรณีเกิดในบ้าน

คนเกิดในบ้านหมายถึง เกิดในชายคาบ้าน บ้านใดบ้านหนึ่ง ซึ่งจะเป็นบ้านของบุคคลใดก็ได้ขอให้บ้านที่เกิดเป็นโรงเรียน หรือสิ่งปลูกสร้างสำหรับใช้เป็นที่อยู่ประจำ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล โรงแรม สถานอาบอบนวด เรือนจำ เรือ หรือแพที่จอดอยู่ประจำและใช้เป็นที่อยู่อาศัย สถานสงเคราะห์บุคคลวัยรุน หัตถสถาน สถานฝึกอบรบอาชีพบุคคลบางจำพวก เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อบุตรหลานสุดที่รักของท่านได้เกิดออกมาในบ้านของท่านแล้ว ท่านในฐานะเจ้าของบ้านจะต้องมีหน้าที่ไปแจ้งการเกิดก่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายในเวลา 15 วัน นับแต่วันที่บุตรหลานของท่านเกิด โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมแต่อย่างใด

สถานที่ที่ท่านเจ้าบ้านสามารถจะไปดำเนินการแจ้งเกิดได้ก็ ได้แก่ สำนักงานทะเบียนตำบล ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ บ้านกำนัน ในกรณีที่บ้านของท่านตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล หรือได้แก่สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเทศบาล ในกรณีที่บ้านของท่านตั้งอยู่ในเขตเทศบาล หรือในกรณีที่บ้านของท่านตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ก็ได้แก่สำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเขต ซึ่งตั้งอยู่ ณ ที่ว่าการเขต

ท่านเจ้าบ้านที่จะไปดำเนินการแจ้งการเกิดให้แก่บุตรหลานของท่าน จำเป็นจะต้องทราบด้วยว่า บุตรหลานของท่านจะตั้งชื่อว่าอะไร เกิดวันเดือนมีที่เท่าไร เกิดที่บ้านเลขที่เท่าไร พ่อแม่ของเด็กมีชื่อและสัญชาติอะไร เป็นต้น นอกจากนี้ ท่านเจ้าบ้านจะต้องนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวอื่น ๆ ของท่าน และของบิดามารดาของเด็กที่เกิดไปด้วย เพื่อให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุตรหลานของท่านลงในสำเนาทะเบียนบ้านต่อไป

โปรดระวัง ถ้าท่านไม่แจ้งเกิดให้บุตรหลานของท่าน บุตรหลานของท่านจะกลายเป็น "คนเถื่อน" และจะประสบปัญหายุ่งยากต่อไปในอนาคต

บทความที่ 3.4.

การแจ้งเกิดกรณีเกิดในโรงพยาบาล

โรงพยาบาลก็ถือว่าเป็นบ้านที่อยู่อาศัยเช่นเดียวกับบ้านทั่ว ๆ ไป ดังนั้นเมื่อมีคนเกิดในโรงพยาบาล จึงเป็นหน้าที่ของเจ้าบ้านโรงพยาบาลนั้น ซึ่งได้แก่ผู้อำนวยการโรงพยาบาล หรือผู้ใดก็ตามที่มีชื่อเป็นเจ้าบ้านของโรงพยาบาลนั้น เป็นผู้ต้องแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดในโรงพยาบาล ในกรณีที่ไม้อาจไปแจ้งการเกิดด้วยตนเองได้ จะมอบหมายให้ผู้อื่นผู้ใดไปดำเนินการแจ้งการเกิดแทนก็ได้

เมื่อนายทะเบียนรับแจ้งการเกิดและเพิ่มชื่อเด็กที่เกิดในทะเบียนบ้านของโรงพยาบาลแล้ว เจ้าบ้านของโรงพยาบาลหรือผู้ได้รับมอบหมายจะต้องแจ้งการย้ายที่อยู่ของเด็กที่เกิดออกจากโรงพยาบาลแล้วมอบสูติบัตรและใบแจ้งการย้ายที่อยู่ตลอดจนบัตรทะเบียนคนถ้ามี ให้แก่บิดามารดาของเด็ก เพื่อนำไปแจ้งย้ายเข้ายังบ้านที่เด็กนั้นอยู่อาศัยต่อไป

ดังนั้น ถ้าคุณผู้หญิงทั้งหลายที่ตั้งครรภ์ และต้องการที่จะไปคลอดบุตรที่โรงพยาบาลแห่งใด แห่งหนึ่ง เมื่อบุตรของท่านได้คลอดออกมาแล้วก็อย่าลืมทวงถามขอรับสูติบัตร และใบแจ้งย้ายของบุตรสุดที่รักของท่านจากเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลแห่งนั้น เพราะมิฉะนั้นแล้วจะทำให้บุตรของท่านกลายเป็นคนเถื่อน และอาจประสบปัญหายุ่งยากในภายภาคหน้าต่อไป

บทความที่ 3.5

การแจ้งเกิดกรณีเกิดนอกบ้าน

คนเกิดนอกบ้านหมายถึง เกิดนอกชายคาบ้าน เช่น ในป่า ชานชลาสถานีรถไฟ ศาลากลางบ้าน หน้าเฝ้าไร่นา ที่พิกัดโดยสารรถยนต์ประจำทาง รถไฟ เรือยนต์ เครื่องบิน เป็นต้น

ทั้งนี้ เมื่อคุณหญิงที่อุ้มท้องแก่พร้อมที่จะ เป็นคุณแม่ของลูกเล็ก ๆ ในอนาคต บังเอิญออกไปเที่ยวหรือทำธุระนอกบ้าน และได้คลอดลูกออกมา ณ สถานที่ดังกล่าว ซึ่งไม่ใช่เกิดในบ้าน ท่านในฐานะผู้เป็นแม่ของบุตรจะต้องมีหน้าที่ไปแจ้งการเกิดก่อนนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ภายใน 15 วัน ตามที่กฎหมายระบุไว้

สถานที่คุณแม่ทุกท่านสามารถจะไปดำเนินการแจ้งเกิด ก็ได้แก่ สำนักทะเบียนตำบล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบ้านกำนัน ในกรณีที่บุตรของท่านได้เกิดนอกเขตเทศบาล หรือได้แก่สำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาล ซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักเทศบาล ในกรณีที่บุตรของท่านได้เกิดในเขตเทศบาล หรือในกรณีที่บุตรของท่านได้เกิดในเขตกรุงเทพมหานคร ก็ได้แก่สำนักทะเบียนท้องถิ่นเขต ซึ่งตั้งอยู่ ณ ที่ว่าการเขต

ท่านคุณแม่ทั้งหลายที่จะ ไปดำเนินการแจ้งเกิดให้แก่บุตรของท่าน จำเป็นจะต้องทราบควยว่าบุตรของท่านจะตั้งชื่อว่าอะไร เกิดวันเดือนปีเท่าไร สถานที่เกิดชื่ออะไร พ่อของเค้ามีชื่อและสัญชาติอะไร พร้อมทั้งนำบัตรประจำตัวประชาชนไปด้วย

โปรดระวัง ถ้าท่านคุณแม่ทั้งหลายไม่ไปแจ้งเกิดให้แก่บุตรของท่าน บุตรของท่าน จะกลายเป็น "คนเถื่อน" และจะประสบปัญหายุ่งยากต่อไปในอนาคต

การแจ้งเกิดในต่างประเทศ

เมื่อบุตรหลานอันเป็นที่รักของท่านได้เกิดออกมากลางโลก ไม่ว่าจะเกิดแห่งหนตำบลใด ซึ่งอยู่ในประเทศหรือนอกประเทศ บุตรหลานของท่านทุกคนก็จำเป็นต้องได้รับแจ้งเกิดเพื่อขอรับสูติบัตรและดำเนินการเพิ่มชื่อเขาในทะเบียนบ้านต่อไป

ถ้าเป็นกรณีของคนไทยเกิดในต่างประเทศ บิดามารดาจะต้องแจ้งการเกิดของบุตรต่อกงสุลไทย หรือเจ้าหน้าที่สถานทูตไทย ซึ่งกระทรวงต่างประเทศแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ณ ประเทศนั้นๆ ภายใน 15 วันนับแต่วันเกิด เมื่อได้รับการแจ้งเกิดแล้ว เจ้าหน้าที่สถานกงสุลหรือสถานทูตไทยก็จะออกสูติบัตรแล้วมอบให้บิดามารดาของเด็กเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานในการทำหนังสือเดินทางกลับประเทศไทยให้ต่อไป

ดังนั้น ถ้าหากบังเอิญสุขภาพสตรีทั้งหลายเดินทางไปต่างประเทศแล้วไปคลอดบุตร ณ ประเทศใดก็ตาม คุณหญิงทั้งหลายในฐานะที่เป็นมารดาของบุตร จำเป็นจะต้องมีหน้าที่ไปดำเนินการแจ้งเกิดให้แก่บุตรของท่าน ณ สถานกงสุลหรือสถานทูตไทยประจำประเทศนั้นๆ ถ้าหากคุณแม่ทั้งหลายละเลยไม่ไปแจ้งเกิดให้แก่บุตรของท่านแล้ว บุตรอันเป็นที่รักของท่านก็จะประสบปัญหายุ่งยากในการเดินทางกลับประเทศไทยในฐานะประชาชนคนไทยต่อไปในอนาคต

บทความที่ 3.7

เด็กเกิดใหม่ถูกทอทิ้งไว้

เมื่อมีเด็กเกิดใหม่ขึ้นมา หากเด็กนั้นเป็นบุตรหลานของท่านแน่นอน ท่านย่อมจะมีความชื่นชมยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีบุตรหลานกำเนิดขึ้นมา เป็นทายาทสืบวงศ์ตระกูลของท่านต่อไป และท่านย่อมไม่ลืมที่จะคอยรับไปดำเนินการแจ้งการเกิดบุตรหลานของท่านก่อนายทะเบียนตำบลหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เด็กเกิด เพื่อที่จะได้ไปเกิดหรือสุกิบัตว์อันเป็นเอกสารชั้นแรกที่สำคัญที่สุดที่ทางราชการออกให้ สามารถนำไปใช้ เป็นเอกสารอ้างอิงสิทธิต่างๆตามกฎหมายแก่บุตรหลานของท่านได้ตลอดไปจนตลอดชีวิต และเป็นเอกสารหลักฐานที่สำคัญของทางราชการสำหรับดำเนินการเพิ่มชื่อบุตรหลานของท่านเข้าในทะเบียนบ้านในฐานะ เป็นบุคคลสัญชาติไทย การที่ท่านให้ความรักความเอาใจใส่แก่บุตรหลานของท่าน โดยการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานของท่านในอนาคตดังกล่าว ตลอดจนให้ความอุปการะเลี้ยงดูด้วยความเอื้ออาทร ย่อมทำให้บุตรหลานของท่านได้รับความอบอุ่น มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เมื่อเติบโตใหญ่ก็จะมีความสำเร็จก้าวหน้าเป็นผล เมืองที่ศิระของประเทศไทยคือไป

แต่ก็มีเรื่องที่น่าเศร้าสลดสังเวทใจปรากฏให้พบเห็นอยู่เสมอ กล่าวคือ มีเด็กเกิดใหม่ที่พ่อหรือแม่เด็กไคนำไปทอทิ้งไว้ตามถนนหนทางและสถานที่ต่างๆ ซึ่งอาจเป็นเพราะแม่ของเด็กนั้นมีปัญหาทางครอบครัว อาจจะเป็นเพราะเห็นแก่ความสุขสนุกสนานเพียงชั่วครั้งชั่วคราว เมื่อถึงท้องขึ้นมาก็หาพ่อเด็กมารับผิดชอบไม่ได้ เมื่อคลอดบุตรออกมา ก็เกิดความอับอายนำบุตรของตนไปทิ้งไว้ ทำให้เด็กที่เกิดขึ้นมาซึ่งมิได้รับการกระทำของพ่อแม่ ต้องพลอยรับเคราะห์กรรม ของตนทุกชีวิตมาจนอาจถึงแก่ความตายได้ ถ้าท่านบังเอิญไปพบเด็กนั้นเข้า ท่านจะไม่ให้ความเวทนาสงสารแก่เด็กนั้นบ้าง เชียวหรือ

กฎหมายเกี่ยวกับงานการทะเบียนราษฎรได้กำหนดไว้ว่า ใหญ่ที่พบเด็กเกิดใหม่ถูกทิ้งไว้จะต้องรีบแจ้งต่อนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจหรือนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตนพบโดยมิชักช้า ดังนั้น หากท่านบังเอิญพบเด็กเกิดใหม่ถูกทิ้งไว้เมื่อใด เพื่อที่จะให้เป็นไปตามกฎหมาย และเป็นการสร้างกุศลผลบุญ สงเคราะห์ต่อเด็ก

ผู้รับเคราะห์กรรมดังกล่าว ท่านจะต้องรีบแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวโดยทันที
เพื่อที่เจ้าพนักงานจะได้ดำเนินการสอบสวนสืบสวน เพื่อออกสุติบัตรสำหรับเด็กที่เกิด
นั้น และดำเนินการเพื่อให้เด็กนั้นได้รับการอุปการะเลี้ยงดูจากสถานสงเคราะห์เด็ก
ต่อไป

การตั้งชื่อเด็กเกิดใหม่

เมื่อมีคนเกิด. เจ้าบ้านจะต้องมีหน้าที่ไ้แจ้งเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ภายในเวลา 15 วัน ตามที่กฎหมายระบุไว้ ขณะที่ไปแจ้งเกิดต่อนายทะเบียน ก็จะต้องแจ้งชื่อ หรือตั้งชื่อคนเกิดนั้นไปด้วย ขณะเดียวกัน หากไม่ตั้งชื่อให้ในขณะที่ไปแจ้งเกิดจะมีความผิดปรับไม่เกิน 200 บาท เพื่อให้ต้องเสียเงินเสียทองโดยใช่เหตุ ผู้เป็นพ่อแม่ควรจะได้เตรียมการตั้งชื่อเด็กไว้แต่เนิ่น ๆ

การตั้งชื่อเด็กเกิดใหม่ มิใช่ว่าจะตั้งชื่ออะไรก็ได้ กฎหมายได้วางแนวทางการตั้งชื่อไว้ โดยกำหนดว่าชื่อที่จะตั้งให้

1. ต้องไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธย พระนามของพระราชินี หรือราชทินนาม
2. ไม่มีคำหรือความหมายขบคาย
3. มีความหมายรู้ว่าเป็นช้อชายหรือหญิง เช่น "สายสมร" ฟังแล้วรู้ว่าเป็นช้อหญิง "คงเพชร" ฟังแล้ว รู้ว่าเป็นช้อชาย เป็นต้น
4. ชื่อนั้นไม่เกิน 3 พยางค์ เช่น ช้อ "ถนอมจิตต์" มี 3 พยางค์ คือ ถะ เป็น 1 พยางค์ "รวีวรรณ" ก็มี 3 พยางค์ ส่วนช้อ "สุริยามณี" มี 5 พยางค์ คือ สุ เป็นพยางค์ที่ 1 ริ เป็นพยางค์ที่ 2 ยา เป็นพยางค์ที่ 3 บ เป็นพยางค์ที่ 4 ฉี่ เป็นพยางค์ที่ 5 เช่นนี้ก็ไม่ไ้จะต้องมีไม่เกิน 3 พยางค์ จึงจะถูกตอง

ส่วนการที่จะให้ชื่อนั้นเป็นมงคลแก่ผู้เป็นเจ้าของกาย ก็เป็นเรื่องของพ่อแม่และผู้จะดำเนินการตามความเชื่อถือและศรัทธาได้ ขอเพียงช้อที่ตั้งนั้นเขาหลักเกณฑ์ 4 ประการข้างต้นจึงจะถูกตองและกฎหมายยอมรับ

การตั้งช้อเด็กใหม่ แม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ก็มิได้ลกระทบต่อการใช้ชีวิตในสังคม และมีผลต่อจิตใจมิใช่น้อย การปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องนี้เป็นการบอก บุตรหลานอันเป็นที่รักของท่านให้ทราบว่า พ่อ และ แม่ เอาใจใส่ตอเขาเป็นอย่างดี นับตั้งแต่แรกเกิด จนเติบโตในปัจจุบัน

บทความที่ 3.9

การเปลี่ยนชื่อเด็กเกิดใหม่ภายใน 6 เดือน

เมื่อมีเด็กเกิดใหม่ ตามกฎหมายเกี่ยวกับงานการทะเบียนราษฎร ได้กำหนดให้ต้องมี การแจ้งการเกิดของเด็กนั้นก่อนนายทะเบียนผู้รับแจ้ง คือนายทะเบียนตำบล หรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่เด็กเกิด ภายใน 15 วันนับแต่วันเกิด และยังคง กำหนดให้ผู้ที่ทำหน้าที่แจ้งการเกิดซึ่งอาจได้แก่พ่อหรือแม่ของเด็กนั้นเอง หรือเป็นบุคคลอื่นที่มีชื่อพ่อแม่ของเด็ก แต่มีฐานะเป็นเจ้าบ้านของบ้านที่เด็กนั้นไปเกิด จะต้องแจ้งชื่อเด็กเกิดใหม่นั้นแก่นายทะเบียนผู้รับแจ้ง พร้อมกันกับการแจ้งการเกิดนั้นด้วย

หากผู้ทำหน้าที่แจ้งการเกิดมิได้แจ้งชื่อเด็กเกิดใหม่แก่นายทะเบียน พร้อมกับการแจ้งการเกิด นอกจากจะมีความผิดของถูกลงโทษปรับตามกฎหมายแล้ว ยังเป็นการทำให้สุติบัตรหรือใบเกิดรวมทั้งทะเบียนบ้านมีรายการของเด็กนั้นบกพร่องไม่ครบถ้วนปรากฏแต่คำว่าเด็กชายหรือเด็กหญิงไว้เฉยๆเท่านั้น ซึ่งอาจจะ เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความยุ่งยากเดือดร้อน หรือเป็นปัญหาต่อเด็กนั้นได้ในภายหลัง ทั้งนี้ เมื่อท่านไปแจ้งการเกิดบุตรหลานของท่าน แม้ว่าในขณะนั้นท่านยังไม่ออก ไม่ทราบว่า จะตั้งชื่อว่าอะไรดีจึงจะเป็นโลกดีแก่บุตรหลานของท่าน ก็ขอให้ท่านแจ้งชื่อใดชื่อหนึ่งไว้ก่อน แต่ชื่อที่ตั้งนั้นต้องไม่เป็นชื่อที่ขัดต่อหลักเกณฑ์การตั้งชื่อบุคคล เช่น เป็นชื่อที่ไม่เกินกว่า 3 พยางค์มีสำเนียงและความหมายเป็นภาษาไทย และไม่เป็นชื่อที่มีคำหรือความหมายหยาบคาย เป็นต้น หากต่อมาภายหลังในระยะเวลาไม่เกินกว่า 6 เดือน นับแต่วันที่ได้แจ้งชื่อไว้ครั้งแรก พร้อมกับการแจ้งการเกิด ถ้าพ่อหรือแม่ของเด็กประสงค์จะเปลี่ยนชื่อบุตรนั้นเสียใหม่ นายทะเบียนก็จะจัดการเปลี่ยนชื่อให้โดยไม่เรียกค่าธรรมเนียมในการเปลี่ยนชื่อนี้แต่อย่างใดทั้งสิ้น และการขอเปลี่ยนชื่อเด็กเกิดใหม่ภายใน 6 เดือน ก็มีเงื่อนไขชั้นก่อนการดำเนินการที่ยุ่งยากแต่อย่างใด กล่าวคือ เพียงแต่ให้พ่อหรือแม่ของเด็กนำสุติบัตรหรือใบเกิดของบุตรพร้อมด้วยสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปแจ้งแก่นายทะเบียนผู้รับแจ้ง ณ สำนักทะเบียนตำบล หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลหรือเขต นายทะเบียนก็จะดำเนินการเปลี่ยนชื่อให้ตามประสงค์ได้ในทันที และแม้ว่าภายในระยะเวลา 6 เดือนดังกล่าว เด็กนั้นอาจจะย้ายที่อยู่ไปมีชื่อในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นอื่น พ่อหรือแม่ของเด็กนั้นก็สามรถที่จะนำสุติบัตรหรือ

ใบเกิดของบุตรไปแจ้งความประสงค์ขอเปลี่ยนชื่อบุตรเกิดใหม่ภายใน 6 เดือน ก่อนนาย-
 ทะ เป็นอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ไปอยู่ใหม่ได้ ซึ่งนายทะเบียนก็จะ
 จัดการเปลี่ยนชื่อเด็กนั้นได้เลยในทันทีเช่นเดียวกัน

อนึ่ง การขอเปลี่ยนชื่อเด็กเกิดใหม่ภายใน 6 เดือน โดยไม่ต้องเสียค่า
 ธรรมเนียมดังกล่าว จะขอเปลี่ยนได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น เมื่อนายทะเบียนจัดการ
 เปลี่ยนชื่อให้แล้ว หากพ่อหรือแม่ของเด็กจะขอเปลี่ยนชื่อให้เด็กอีกครั้งหนึ่ง ถึงแม้จะ
 ยังอยู่ในกำหนด 6 เดือน นับแต่วันแจ้งการเกิดก็ตาม กรณีนี้จะต้องเสียค่าธรรมเนียม
 การเปลี่ยนชื่อตัว 25 บาทควย

บทความที่ 3.10

การแจ้งเกิดเกินกำหนดเวลา

อาจจะกล่าวได้ว่า การแจ้งการเกิด เป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญยิ่งอันดับแรก ของเจ้านหรือบิดามารดา ที่จะต้องมีบุตรหลานของท่านที่เกี่ยว บุตรหลานของท่าน จะมีหลักฐานแสดงความเป็นคนไทยหรือไม่ขึ้นอยู่กับท่านปฏิบัติหน้าที่นี้ภายในกำหนดเวลา หรือไม่ ในทางกฎหมายใดกำหนดให้เจ้านหรือบิดามารดาจะมีหน้าที่แจ้งเกิดก่อนายทะเบียนคนพล หรือนายทะเบียนท้องถิ่นภายในกำหนดระยะเวลา 15 วัน นับแต่วันเกิด โดยนายทะเบียน จะออกหลักฐานใบเกิดให้ ซึ่งหลักฐานที่นายทะเบียนออกให้นี้เอง เป็นหลักฐานที่จะพิสูจน์ ได้ว่าบุตรหลานของท่านเป็นคนไทยหรือไม่

เจ้านหรือบิดามารดาหลายคนมองข้ามความสำคัญนี้ไป ภายหลังจากที่ บุตรหลานของท่านเกิดแล้วไม่ได้ไปแจ้งเกิดภายในเวลากำหนด 15 วัน ตามที่กฎหมาย กำหนด แต่ปล่อยให้เวลาไหลลงเลยมานาน บางครั้งเป็นปี ห้าปี สิบปี ยี่สิบปีก็มี เมื่อมี เหตุที่จะต้องไปหลักฐานใบเกิด เช่น เข้าโรงเรียน สมัครงาน รับราชการทหาร จึง ไม่มีหลักฐานแสดงตัวบุคคล ซึ่งทำให้ต้องพลาดโอกาสที่จะเข้าทำงาน เข้าโรงเรียน เหตุต่างๆเหล่านี้เกิดจากการไม่แจ้งเกิดภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

อย่างไรก็ดี หากไม่ได้แจ้งเกิดภายในเวลากำหนด 15 วันนับแต่วันเกิด จะคอยเหตุหลังล้มหรือเหตุอื่นใดก็ตาม เจ้านก็สามารถที่จะขอแจ้งเกิดเกินกำหนด เวลาใดก่อนายทะเบียนคนพลหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ณ ท้องที่ที่เกิด หรือท้องที่จะ ย้ายไปอยู่ใหม่ได้ แต่เจ้านจะต้องนำพยานบุคคล เช่น ผู้เห็นการเกิด ผู้ทำคลอด บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือพยานเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆที่จะยืนยันให้ได้ว่าเกิดที่ใด เมื่อใด ใครเห็นการเกิด ก่อนายทะเบียน

แม้นท่านจะสามารถแจ้งเกิดเกินกำหนดเวลาได้ก็ตาม แต่กรมการปกครอง ขอแนะนำว่า การดำเนินการเพื่อสอบสวนปากคำเจ้านและพยานบุคคล อาจไม่สะดวก ต่อตัวท่านและบุคคลที่ท่านนำไปเป็นพยาน ซึ่งไม่สะดวกเท่ากับการแจ้งเกิดภายในกำหนด เวลา ฉะนั้น ถ้าไม่ยากพบนายทะเบียนนานๆ อย่าปล่อยให้เวลานั้นนาน ให้รีบแจ้ง เกิด

บทความที่ 4.1

วิธีการแจ้งย้ายที่อยู่

เนื่องจากงานทะเบียนราษฎร เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชน เพราะที่ทะเบียนราษฎร เป็นเอกสารแสดงคุณสมบัติบางประการของบุคคล อันจะก่อให้เกิดสิทธิที่พึงมีพึงได้ตามกฎหมาย เช่น การขอเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล การขอแก้ไขรายการในเอกสารทะเบียนราษฎร การขอทำบัตรประจำตัวประชาชน การทำนิติกรรม สิทธิการขอใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ การขอมือและไขอาวุธปืน การเข้ารับราชการทหาร หรือแม้กระทั่งการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

สิทธิต่างๆที่กล่าวมาจะมีขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อท่านจะต้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งท้องที่ที่ท่านต้องการขอรับสิทธิ ยกตัวอย่าง เช่น การขอมือและไขอาวุธปืน ผู้ขออนุญาต ก็จะต้องมีภูมิลำเนาในท้องที่ที่ขอไม่น้อยกว่า 6 เดือน การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ดี สมาชิกสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาจังหวัดก็ดี กฎหมายกำหนดให้จะต้องมีชื่อนายทะเบียนบ้าน ณ ท้องที่ที่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

จะเห็นได้ว่า การมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแห่งท้องที่ที่ท่านต้องการขอรับสิทธิ นั้น เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อท่านอย่างมาก ซึ่งความสำคัญนี้เกิดจากการที่ท่านจะต้องปฏิบัติในเรื่องของการแจ้งย้ายที่อยู่ให้ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อขอรับสิทธิหรือแสดงสิทธิต่างๆควย

การแจ้งย้ายที่อยู่ในที่นี้ หมายถึงการย้ายเข้าและย้ายออก ย้ายเข้าคือ การย้ายเข้าไปอยู่ในบ้าน ย้ายออกก็คือ การย้ายออกไปจากบ้าน ในการแจ้งย้ายที่อยู่ มีวิธีปฏิบัติดังนี้

1. ให้เจ้าของบ้านเป็นผู้มีหน้าที่แจ้งย้าย เมื่อมีบุคคลย้ายออกจากบ้าน หรือย้ายเข้ามาอยู่ในบ้าน โดยกำหนดให้แจ้งภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ออกจากบ้านไป หรือวันที่เข้ามาอยู่ในบ้าน ทั้งนี้ ผู้แจ้งอาจมอบหมายให้บุคคลอื่นไปแจ้งแทน แต่ต้องมอบบัตรประจำตัวของเจาบ้านไปควย หากผู้ได้รับมอบหมายเป็นบุคคลผู้ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านของเจาบ้านนั้นๆเจาบ้านจะต้องทำหนังสือมอบหมายให้ไปควย

2. ในการแจ้งย้ายที่อยู่ ผู้แจ้งจะต้องแสดงสำเนาทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัว เมื่อมีการแจ้งย้ายเข้าหรือย้ายออกทุกครั้ง

3. ในการแจ้งย้ายที่อยู่ สามารถแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่
ต้นทางหรือแห่งท้องที่จะย้ายไปอยู่ที่ใหม่ก็ได้

4. ในการแจ้งย้ายที่อยู่อาจจะมีปัญหาเกิดขึ้นกับท่าน เช่น เมื่อแจ้งย้ายที่
อยู่ไปแล้วทำใบแจ้งย้ายหายก็สามารถที่จะขอใบแทน ณ สำนักทะเบียนที่ออกใบแจ้งย้าย
ได้ หรือย้ายออกไปแล้วแต่ยังไม่ได้ไปอยู่จะขอกลับมาอยู่ที่เดิมก็ขอแจ้งย้ายมากลับมา
อยู่ที่เดิมได้

5. เมื่อมีการย้ายที่อยู่ ไม่ว่าจะ เป็นใครก็ต้องแจ้งย้ายทั้งนั้น เช่น
ทหาร เมื่อเข้าประจำการหรือปลดประจำการก็ต้องแจ้งย้าย และไม่ว่าเมื่อจะย้าย
ไปอยู่ที่ใด จากบ้านหนึ่งไปยังอีกบ้านหนึ่งในตำบล อำเภอ จังหวัดเดียวกัน หรือย้าย
ข้ามตำบล อำเภอ จังหวัด หรือไปต่างประเทศ ก็ต้องแจ้งย้ายเช่นกัน

อย่างไรก็ดี ประการสำคัญในการแจ้งย้ายที่อยู่ ผู้ย้ายจะต้องมีชื่ออยู่ใน
ทะเบียนบ้าน ซึ่งหากแจ้งย้ายโดยที่ผู้ย้ายไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ผู้แจ้งย้ายและผู้ย้าย
มีความผิดตามกฎหมายอาญามีโทษถึงจำคุกและปรับที่เดียว และหากปรากฏว่ามีบุคคล
ที่ท่านไม่รู้จัก แต่เขามามีชื่อในทะเบียนบ้านของท่าน ให้ท่านรีบแจ้งนายทะเบียนเพื่อ
ขอแจ้งย้ายโดยไม่ทราบที่อยู่โดยเร็ว โปรดอย่าลืมนำทะเบียนบ้านเป็นเอกสารสิทธิ
ไปรื้อถอนสิทธิขอแจ้งย้าย

การแจกจ่ายปลายทาง

การแจกจ่ายที่อยู่เป็นความรับผิดชอบโดยตรงของเจ้าบ้านทุกบ้านที่จะองค์
 ค่าเนิ่นการ เมื่อมีคนในบ้านออกไปอยู่ที่อื่นจะองค์แจกจ่ายออก และหากมีคนย้ายเข้ามา
 อยู่ในบ้านก็จะองค์แจกจ่ายเขา การแจกจ่ายที่อยู่จึงหมายถึงการแจกจ่ายเขา และแจก
 จ่ายออกนั่นเอง

ในการแจกจ่ายที่อยู่ปกติทั่วไปเจ้าบ้านจะองค์ไปแจ้งหรือมอบหมายบุคคล
 อื่นไปแจกจ่าย ฌสำนักทะเบียนคนทางที่ผู้ย้ายมีชื่ออยู่ และขอแจกจ่ายเขา ฌ สำนัก-
 ทะเบียนปลายทางที่ผู้ย้ายจะไปอยู่ใหม่ แต่ในการแจกจ่ายตามกฎหมายการทะเบียนราษ-
 ฎรยังใ้ให้ผู้ย้ายสามารถไปแจกจ่ายที่สำนักทะเบียนปลายทางใ้เลย การแจกจ่ายกรณี
 นี้ เรียกว่า แจกจ่ายปลายทาง ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน
 โดยไม่ต้องเดินทางกลับไปขอแจกจ่ายที่สำนักทะเบียนคนทางที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน
 แต่อย่างใด

อย่างไรก็ใ้ในการแจกจ่ายปลายทาง ผู้แจกจ่ายจะองค์จำบ้านเลขที่ ถนน
 ตำบล ที่เป็นที่อยู่เดิมใ้แน่นอน และจะองค์เสียค่าธรรมเนียม 5 บาท ผู้ย้ายที่อยู่นอก
 เขตเทศบาลจะองค์นำหนังสือยินยอมจากเจ้าบ้านไปคหยและเมื่อจะไปแจกจ่ายครั้งใ้
 จะองค์เตรียมสำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่ผู้ย้ายจะไปอยู่ใหม่ไปแสดงก่อนายทะเบียน
 ตำบล หรือนายทะเบียนท้องถิ่นทุกครั้ง

บทความที่ 4.3

การแจ่งย้ายผิดไปจากที่แจ่งไว้

เมื่อพูดถึงการแจ่งย้ายที่อยู่ หลายคนก็พอจะนึกภาพของการรอกทรายการโบแจ่งย้ายที่ของนายทะเบียนตำบล หรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้ โดยนายทะเบียนจะตองขอกุส่าเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านจากนั้นและจะนำทะเบียนบ้านที่อยู่ ณ สำนักทะเบียนมาตรวจสอบไคพร้อมๆกัน และกรอกทรายการของบุคคลที่จะย้ายไปตามที่ปรากฏในทะเบียนบ้าน คั้งแต่ชื่อตัว ชื่อสกุล เพศ สัญชาติของผูย้าย ชื่อมารดา บิดา และสัญชาติของมารดาบิดา สิ่งหนึ่งที่นายทะเบียนจะตองถามท่านทุกครั้งก็คือ ท่านจะย้ายไปที่ไค ซึ่งก็หมายถึงว่า ท่านจะย้ายไปอยู่ที่บ้านเลขที่ไค ถนน ตำบล อำเภอ หรือจังหวัดไคนั่นเอง คำถามที่นายทะเบียนถามท่านเช่นนี้ จะมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อท่านมากในการแจ่งย้ายที่อยู่ เพราะภายหลังจากที่ท่านแจ่งย้ายออกแล้ว ท่านจะตองนำหลักฐานในการแจ่งย้ายเขาตอนายทะเบียนตำบล หรือนายทะเบียนท้องถิ่นปลายทางภายหลัง

รายการที่นายทะเบียนกรอกไคจากทะเบียนบ้านในการย้ายออกนั้นมักจะไม่มีการผิดพลาด เพราะลอกทรายการตามที่ปรากฏในทะเบียนบ้าน แต่รายการที่ท่านตองแจ่งตอนายทะเบียนที่แจ่งย้ายออกว่าจะไปอยู่ที่ไคนั้น บางครั้งอาจผิดพลาดไป เพราะจำเลขที่บ้านหลังที่จะไปอยู่ใหม่ไคไม่แน่นอน เช่น จะย้ายไปอยู่บ้านเลขที่ 5 แต่จำไคว่าเป็นบ้านเลขที่ 15 เช่นนี้ หรือบางครั้งท่านจำบ้านเลขที่ไคก็ แต่ปรากฏว่า เมื่อแจ่งย้ายออกไปแล้ว ปรากฏว่า ผู้ที่ท่านจะย้ายไปอยู่ไคย้ายไปอยู่ที่อื่นแล้ว เช่นนี้ ท่านคงจะสงสัยว่า จะทำอย่างไรไคในเมื่อย้ายออกมาแล้ว

ปัญหานี้ไม่ยากเลย เพียงแค่นำใบแจ่งย้ายที่อยู่ไปหาเจ้าบ้านที่ท่านจะย้ายไปอยู่ใหม่ และให้เจ้าบ้านนำสำเนาทะเบียนบ้านไปเพื่อขอแจ่งย้ายเขา เมื่อนายทะเบียนปลายทางตรวจสอบพบว่า ย้ายผิดไปจากที่แจ่งไว้เดิม นายทะเบียนปลายทางก็จะแก้ไขให้ถูกต้องพร้อมทั้งลงชื่อและวันเดือนปีเกิดกำกับไว้ และก็รับแจ่งย้ายเขาคามระเบียบต่อไป ขอสำคัญ หากท่านจำที่อยู่ซึ่งจะไปอยู่ใหม่ไคแน่นอนแล้ว นายทะเบียนก็สามารถจะอำนวยความสะดวกแก่ท่านไครวดเร็ว ขณะเดียวกัน ท่านยอมไครับความสะดวกมากขึ้นในการขอแจ่งย้าย ฉะนั้น โดยสรุปก็คือ แมื่อย้ายผิดไปจากที่แจ่งไว้เดิม ก็สามารถแจ่งย้ายเขาไค

บทความที่ 4.4

การแจ้งย้ายเข้ามาอยู่ที่เดิม

การแจ้งย้ายที่อยู่ หมายถึง การย้ายเข้าและย้ายออก ย้ายเข้าก็คือ การย้ายเข้าไปอยู่ในบ้าน ย้ายออกก็คือ การย้ายออกไปจากบ้าน โดยทั่วไป เมื่อเจ้าบ้านหรือผู้รับมอบหมายจากเจ้าบ้านมาแจ้งย้ายบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านออกจากบ้านเดิมไปแล้ว ก็จะแจ้งย้ายเข้า ณ บ้านหลังที่ไปอยู่ที่ใหม่ การแจ้งย้ายลักษณะนี้ หลายท่านคงได้เคยแจ้งย้ายกันคนละหลายครั้ง

บางท่านอาจเคยนึกสงสัยว่า เมื่อแจ้งย้ายออกจากบ้านเดิมไปแล้ว แต่ภายหลังเปลี่ยนใจหรือมีเหตุจำเป็นไม่สามารถแจ้งย้ายเข้า ณ บ้านหลังที่จะไปอยู่ที่ใหม่เช่นนี้จะทำอย่างไร ทั้งที่โคแจ้งย้ายออกมาแล้วตั้งหลายวัน โดยตัวเองก็ยังอยู่ที่เดิมไม่ได้ย้ายไปอยู่ที่ใด เมื่อเป็นเช่นนี้ จะย้ายเข้ามาอยู่ที่เดิมจะได้อีกหรือไม่

ปัญหาต่างๆที่ท่านสงสัยเหล่านี้ นายทะเบียนทุกท่านสามารถที่จะให้คำตอบท่านได้ แต่หลายคนคงอยากจะรู้ว่าจะต้องทำอะไรบ้างจึงจะสามารถย้ายกลับเข้ามาอยู่ที่เดิมได้ กรมการปกครองขอเรียนแนะนำว่า ท่านเพียงแต่นำหลักฐานการแจ้งย้ายที่อยู่ของท่านมาแสดงต่อนายทะเบียนตำบล หากท่านอยู่นอกเขตเทศบาล หรือแสดงต่อนายทะเบียนท้องถิ่นหากท่านอยู่ในเขตเทศบาล หรือกล่าวง่ายๆว่าท่านย้ายออกจากที่ใดก็นำใบแจ้งย้ายที่อยู่ ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 หรือถ้ามีบัตรทะเบียนคนก็นำไปแสดงต่อนายทะเบียนที่นั่น นายทะเบียนเพียงแต่ตรวจสอบ หลักฐาน อาจสอบถามค่าท่านเล็กน้อย ขอสำคัญ ท่านอย่าได้แก่ไชรายการในใบแจ้งย้ายใดๆทั้งสิ้น และเมื่อย้ายออกแล้ว หากประสงค์จะย้ายเข้าอยู่ที่เดิมก็ควรรีบแจ้งโดยเร็ว อย่าปล่อยเวลาให้เนิ่นนาน ท้ายนี้ขอฝากข้อคิดที่ควรจำว่า เมื่อจะย้ายที่อยู่ใหม่ต้องแจ้งย้ายในทะเบียนบ้าน หากขอกลับบ้านใหม่อย่าให้เนิ่นนานต้องแจ้งทางการภายใน 15 วัน

บทความที่ 4.5

การแจ้งย้ายโดยไม่ทราบที่อยู่

เมื่อกล่าวถึงการแจ้งย้ายที่อยู่ หลายท่านคงไม่เคยไปย้ายที่อยู่ ณ สำนักทะเบียนตำบลหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นมาแล้วไม่มากนักเลย เช่น ย้ายตัวเองซึ่งเป็นเจาบ้านไปอยู่ที่อื่น หรือย้ายบุคคลในบ้านออกจากบ้านของตน หรือได้รับมอบหมายจากเจาบ้านให้ย้ายบุคคลใดบุคคลหนึ่งออกจากบ้าน หรือแจ้งย้ายเจาบ้านหลังที่ไปอยู่ใหม่ต่างๆ เหล่านี้ เท่ากับท่านได้ปฏิบัติตามกฎหมายการทะเบียนราษฎรโดยถูกต้องแล้ว

การปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว ก็คือ การแจ้งย้ายบุคคลที่มีตัวคนในบ้านจริงออกจากบ้านไป และนำไปแจ้งย้ายเจา บ้านหลังที่จะไปอยู่ใหม่ มีข้อที่น่าสังเกตุว่า บางครั้งบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านของท่านในปัจจุบันไม่ได้อาศัยอยู่ที่บ้านของท่าน พยายามจะหาว่ามีแค่ชื่อในทะเบียนบ้านแต่ไม่มีตัวจริงอยู่ ซึ่งเจาบ้านก็ไม่ทราบว่า ไปอยู่ที่ใดแน่นอนเพราะหายไปเป็นปีๆ ไม่เคยส่งข่าวคราว ไม่เคยกลับมาอยู่บ้านอีกเลย เช่นนี้ท่านสามารถแจ้งย้ายผู้นั้นออกจากทะเบียนบ้านของท่านได้โดยแจ้งย้ายออกโดยไม่ทราบที่อยู่แน่นอน

ในการขอแจ้งย้ายออกโดยไม่ทราบที่อยู่แน่นอนนั้น ท่านเพียงแค่นำสำเนาทะเบียนบ้านไปแจ้งต่อนายทะเบียนตำบล หรือนายทะเบียนท้องถิ่นว่ามีผู้ใดบ้างที่มีชื่อในทะเบียนบ้านแต่ไม่มีตัวอยู่จริง นายทะเบียนจะหมายเหตุในทะเบียนบ้านของท่านว่าบุคคลใดย้ายที่อยู่โดยไม่ทราบแน่นอน การจำหน่ายชื่อที่ไม่มีตัวบุคคลอยู่จริงนี้ นายทะเบียนจะออกใบแจ้งย้ายที่อยู่และจะเก็บไว้เป็นหลักฐาน ณ สำนักทะเบียน หากปรากฏภายหลังว่าผู้นั้นอยู่ที่ใดแน่นอน นายทะเบียนก็จะส่งใบแจ้งย้ายที่อยู่พร้อมทั้งบัตรทะเบียนคนไปให้ ณ สำนักทะเบียนที่ผู้นั้นอยู่เพื่อแจ้งย้ายเขาต่อไปได้ หรือผู้ย้ายประสงค์จะขอกลับอยู่ที่เดิมอีก ก็แจ้งย้ายเขาไปอีกเช่นกัน

ขอควรระวัง เพื่อประโยชน์แก่ตัวท่าน หากพบบุคคลที่เข้ามามีชื่อในทะเบียนบ้านโดยที่ท่านไม่รู้จัก ไม่ทราบว่าเขามามีชื่อในทะเบียนบ้านท่านได้อย่างไร ให้รีบแจ้งต่อนายทะเบียน เพื่อแจ้งย้ายออกโดยไม่ทราบที่อยู่ทันที อย่าปล่อยให้ผู้นั้นไปแจ้งย้ายออกเอง ท่านจะมีความผิดตามกฎหมายด้วย

การย้ายไปและมาจากต่างประเทศ

โดยทั่ว ๆ ไป เรา ๆ ท่าน ๆ ก็คงจะคุ้นกับเรื่องของการย้ายที่อยู่ ซึ่งมีสองลักษณะ คือ ย้ายเข้า และย้ายออก ย้ายเข้าก็คือ ย้ายเข้าไปอยู่ในบ้าน ย้ายออกก็คือ ย้ายออกไปจากบ้าน ซึ่งโดยลักษณะการย้ายนั้นบางคนก็ย้ายจากที่หนึ่งในตำบลหนึ่ง ไปอยู่ที่หนึ่งในอีกตำบล หรือย้ายภายในตำบลหมู่บ้านเดียวกัน บางคนย้ายข้ามอำเภอ ข้ามจังหวัด จากเหนือไปใต้ จากใต้ไปภาคอีสาน จากอีสานเข้ากรุงเทพฯ ย้ายกันสุดที่ จะย้าย ต่างมีสิทธิที่จะย้ายทั้งใกล้และไกล พุดกาย ๆ ว่า เกิดเป็นไทยย้ายได้ทุกถิ่นที่ วางั้นเถอะ

พูดถึงสถานที่ในเรื่องของการย้ายที่อยู่นั้น ไร่ว่าจะแจ้งย้ายได้แต่เพียงภายในประเทศที่กล่าวมา เท่านั้น คนไทยทุกคนก็สามารถที่จะย้ายออกไปอยู่ในต่างประเทศ เช่น ไปทำงานทำ ไปศึกษาหาความรู้ หรือ ไปประกอบธุรกิจต่าง ๆ เหล่านี้ หากปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ก็จะต้องแจ้งย้ายออกไปทั้งนั้น

ในการขอแจ้งย้ายออกไปต่างประเทศ ไม่ได้มีขั้นตอนอะไรที่ยุ่งยากซับซ้อนอะไร เพียงแต่ไปแจ้งนายทะเบียนตำบล หรือนายทะเบียนท้องถิ่นในท้องที่ที่ท่านมีรื้ออยู่ในทะเบียนบ้านว่าจะไปที่ไหน เมืองอะไร ไร่อะไร เมื่อไร ใครไปบ้าง นายทะเบียนจะรับแจ้งและมอบใบแจ้งย้ายที่อยู่ ตอนที่ 1 สีเขียว และตอนที่ 2 สีชมพู ให้ท่านเป็นหลักฐาน และจำหน่ายชื่อท่านออกจากทะเบียนบ้านต่อไป อยาลืม ทุกครั้งที่ไปย้ายให้หน้าสำเนา ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปควย

หลังจากที่ท่านเสร็จธุระกิจการงาน หรือสำเร็จการศึกษา หรือไปแต่งงานที่ต่างประเทศ มีลูกหลานมากมาย จะจอกลับมาอยู่เมืองไทยอีก ก็เพียงแต่มาขอแจ้งย้ายเข้าคือนายทะเบียนตำบลหรือนายทะเบียนท้องถิ่นที่จะย้ายเข้ามาอยู่ สิ่งที่สำคัญที่จะต้องนำมาแสดงคือนายทะเบียน ก็คือ หนังสือเดินทางที่สถานทูต หรือสถานกงสุลไทยออกให้ ซึ่งเป็นของตัวท่านเอง หรือของบุตรหลานของท่าน หากนำบุตรหลานมาควย ขอแนะนำว่า หากท่านคลอดบุตรที่ต่างประเทศ ก่อนจะนำบุตรเข้ามาในประเทศไทยจะต้องขอแจ้งเกิดคือนายทะเบียน สถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ พร้อมทั้งนำสูติบัตรที่นายทะเบียนออกให้ นั้นนำไปประกอบหนังสือเดินทาง เพื่อขอแจ้งย้ายเข้าต่อไป

มรดกบัตร

มรดกบัตรหรือใบตาย เป็นหลักฐานทางทะเบียนราษฎรอย่างหนึ่ง เรียกว่า ทะเบียนคนตาย อันเป็นเอกสารที่แสดงรายการของคนตาย ซึ่งคนตายนั้นก็ใดแก่ พ่อ แม่ และญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ของท่าน ที่เผลอวังลับไปแล้ว อันเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์ทุกคนในโลกที่หนีไม่พ้น ซึ่งสักวันหนึ่งอาจจะต้องวกเวียน มาถึงตัวของท่านภายในวันข้างหน้า

เมื่อสมาชิกในครอบครัวของท่านได้ถึงแก่ความตาย ก็จำเป็นจะต้องมีมรดกบัตรไว้เป็นหลักฐาน เพื่อใช้ในการพิสูจน์และแสดงรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวผู้ตาย เช่น สมาชิกในครอบครัว ของท่าน ที่ได้ถึงแก่กรรมไปแล้วนั้น มีชื่อและนามสกุลอะไร ตายเมื่อวัน เดือน ปี ที่เท่าไร ตายที่ไหน มีพ่อ แม่ เป็นใคร และ ตายด้วยสาเหตุใด เหล่านี้เป็นต้น

การที่จะมีมรดกบัตรไว้เป็นหลักฐานในการพิสูจน์และรับรองการตายของสมาชิกในครอบครัว ของท่านที่ได้ถึงแก่กรรมไปแล้วนั้น ก็จำเป็นจะต้องไปดำเนินการแจ้งการตายต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง แล้วนายทะเบียนผู้รับแจ้งก็จะเป็นผู้ออกมรดกบัตรให้แก่สมาชิกในครอบครัวของท่านที่ได้ถึงแก่กรรม และ มอบให้ท่านเก็บรักษาไว้ต่อไป

เมื่อมีมรดกบัตรไว้เป็นหลักฐานในการพิสูจน์และรับรองการตายของสมาชิกในครอบครัว ของท่านคนใดแล้ว ท่านก็สามารถที่จะเก็บ ผัง เม้า หรือย้ายศพของผู้ตายได้โปรดถูกต้องตามกฎหมาย ภายในเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมรดกบัตรนั้น มรดกบัตรนี้ยังเป็นเอกสารที่เป็นประโยชน์แก่ทายาทที่จะนำไปสู่ การรับเงินประกันชีวิต และมรดกต่าง ๆ ของผู้ตายอีกด้วย

ดังนั้น กองการทะเบียนกรมการปกครอง จึงใคร่จะขอร้องและวิงวอนให้ท่านทุกคน ได้เก็บมรดกบัตรของสมาชิกในครอบครัวของท่านไว้ให้ดี อย่าให้ฉีกขาดหรือสูญหาย ซึ่งอาจจะทำให้ท่าน ต้อง เสียสิทธิบางประการและประสบปัญหายุ่งยากต่อไปในอนาคต

การแจ้งตายกรณีตายในบ้านและตายในโรงพยาบาล

การตายเป็นสิ่งทุกคนไม่ถึงปรารถนาที่จะให้เกิดขึ้นกับญาติพี่น้อง บุตรหลาน หรือสมาชิกคนใดคนหนึ่งในครอบครัวท่านอย่างแน่นอน แต่การตายเป็นเรื่องที่จะต้องเกิดขึ้นกับทุกคน ซึ่งคงจะกล่าวได้ว่าทุกคนมีสิทธิ์ที่จะตายโดยเท่าเทียมกัน นั่นเอง

ในเมื่อความตายเป็นสิ่งที่ไม่ปรารถนาที่จะให้เกิดขึ้น ท่านก็คงจะไม่สนใจหรือคิดวาทัน หรือญาติพี่น้องจะตายกันอย่างไรก็ จะตายกันเมื่อใด ที่ไหน แต่หากกล่าวถึงเรื่องของการทะเบียนราษฎรนั้น ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุที่ตาย สถานที่ตาย หรือวันเวลาที่ตาย เป็นสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อท่านมากที่สุด

ที่กล่าวเช่นนี้ ก็เพราะว่าตามกฎหมายงานการทะเบียนราษฎรนั้น กำหนดให้เจ้าบ้าน ผู้ไปกับผู้ตาย หรือผู้พบศพ แจ้งตายต่อนายทะเบียนตำบลหรือนายทะเบียนท้องถิ่น แล้วแต่กรณีว่าการตายนั้นเกิดขึ้นในบ้าน ในโรงพยาบาล หรือนอกบ้าน เช่น ตายบนรถ เรือโดยสารประจำทาง หากตายในบ้าน หรือในโรงพยาบาลก็ให้เจ้าบ้านเป็นผู้แจ้งตาย หากตายนอกบ้าน ก็ให้ผู้พบศพหรือผู้ไปกับผู้ตาย แจ้งตาย

การตายในบ้านหรือการตายในโรงพยาบาล เราควรจะทำความเข้าใจกันมากสักหน่อย เพราะว่า ปัจจุบันคนมักจะไปตายกันที่โรงพยาบาล ซึ่งก็ถือว่าเป็นบ้านด้วย หรือนอนเจ็บตายกันที่บ้าน ไม่ว่าจะตายจะตายในบ้านของผู้ใด ถือว่าเป็นหน้าที่ของเจ้าบ้านที่จะต้องแจ้งตายต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ผู้ตายได้ตาย เมื่อแจ้งตายแล้ว นายทะเบียนก็จะออกมรณบัตรเป็นหลักฐาน ในการแจ้งตายประการแรก หากผู้ตายมีชื่อในทะเบียนบ้านของท่าน ซึ่งเป็นเจ้าบ้าน ท่านจะต้องนำสำเนาทะเบียนบ้านไปแสดงด้วย ประการที่สอง หากผู้ตายมีผู้รักษาพยาบาลโดยอาชีพ เช่น แพทย์ ก็ขอให้หนังสือรับรองการตายจากผู้นำการรักษาพยาบาลไปด้วย การแจ้งตายก็ต้องแจ้งตายภายในกำหนด 24 ชั่วโมง และให้รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตาย เช่น ชื่อ นามสกุลอะไร ตายเมื่อไร ที่ไหน สาเหตุที่ตาย ด้วย

แต่อย่างไรก็ดี ผู้ตายอาจไปตายทางท้องที่อื่น ผู้ตายมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งหนึ่ง นอกเขตเทศบาล แต่ไปตายที่โรงพยาบาลในเขตเทศบาล ก็จะต้องให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ออกนอกจากทะเบียนตามขั้นตอนในระเบียบต่อไป.

บทความที่ 5.3

การแจ้งตายกรณีตายนอกบ้าน

ไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์ ต่างหลีกเลี่ยงความตายด้วยกันทั้งนั้น แต่ทุกคนก็ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงความตายไปได้ และสิ่งที่แน่นอน สำหรับการตายก็คือ เรา ๆ ท่าน ๆ กำหนดสถานที่ตายไม่ได้เช่นกัน บางคนอาจตายเป็นสุขอยู่ในบ้าน แต่บางคนอาจตายอย่างทรมานทุกชั้นนอกบ้าน อย่างไรก็ตามไม่ว่าคนเราจะตายที่ใด ก็จะต้องแจ้งตายด้วยกันทั้งนั้น

ในส่วนที่เกี่ยวกับการตาย หากผู้ตายไปตายนอกบ้าน ซึ่งหมายถึงตายนอกชายคาบ้าน เช่น ตายบนรถ หรือเรือโดยสารประจำทาง นอนตายที่ร้านชลาสนา ตายในสวนสาธารณะ หรือตายบนเครื่องบิน หรือตายในสถานที่ซึ่งไม่ใช่ตายในบ้าน สุดแต่ที่จะตายกัน เหล่านี้ จะต้องแจ้งตายต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่พบศพ หรือท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ในโอกาสแรก

ในการแจ้งตายต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้งนั้น กฎหมายกำหนดระเบียบราชการกำหนดให้ผู้ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพ แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ในโอกาสแรกภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาตายหรือพบศพ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้แจ้งสามารถแจ้งตาย ณ ท้องที่ที่ตายหรือพบศพได้เลย

เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ได้รับแจ้งตาย ก็จะออกมรณบัตรแก่ท่านเป็นหลักฐาน หากผู้ตายเป็นคนต่างท้องที่ เมื่อนายทะเบียนออกมรณบัตรให้แล้วก็จะแจ้งไปยังนายทะเบียนที่ผู้ตายมีถิ่นที่อยู่ เพื่อจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนบ้าน สำเนาทะเบียนให้ถูกต้องต่อไป

ฉะนั้น ขอเรียนแนะนำ แม้ตายนอกบ้านอย่าปล่อยให้เนิ่นนาน ให้รีบแจ้งตาย

บทความที่ 5.4

การแจ้งตายกรณีตายในต่างประเทศ

เมื่อมีคนตาย ก็จำเป็นต้องมีการแจ้งการตายให้แก่ผู้ตาย และไม่ว่าผู้ตาย จะตายในบ้าน นอกบ้าน ทางท้องที่ หรือต่างประเทศ ก็ตาม ล้วนแต่จะต้องมีการแจ้งการ ตายให้แก่ผู้ตายทั้งสิ้น ผู้ที่มีหน้าที่จะต้องแจ้งการตายก็ได้แก่ เจ้าบ้าน หรือผู้ที่ไปกับผู้ตาย หรือผู้พบศพผู้ตายแล้วแต่กรณี

หากเป็นกรณีคนไทยได้ไปตายในต่างประเทศผู้ที่ไปกับผู้ตาย ก็มีหน้าที่ที่จะต้อง ไปแจ้งการตาย ให้แก่ผู้ตาย ต่อกงสุลไทยหรือเจ้าหน้าที่สถานทูตไทย ซึ่งกระทรวง การต่างประเทศแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ณ ประเทศ นั้น ๆ

ดังนั้น ถ้าหากท่านมีโอกาสได้เดินทางไปต่างประเทศเป็นหมู่เป็นคณะ บังเอิญ สมาชิกในหมู่คณะของท่านคนใดคนหนึ่ง ได้เสียชีวิตลง ณ ประเทศนั้น ๆ ควยสาเหตุประการ ใดก็แล้วแต่ท่านในฐานะที่เป็นบุคคลที่ไปพร้อมกับผู้ตาย ก็อย่าลืมไปแจ้งการตายให้แก่สมาชิก ในหมู่คณะของท่านที่ถึงแก่ความตาย ณ สถานกงสุล หรือสถานทูตไทยประจำประเทศนั้น ๆ เพื่อขอรับมรดกบัตรไว้เป็นหลักฐาน สำหรับเป็นประโยชน์แก่บุตรหลานของผู้ตายในการ ดำเนินการต่าง ๆ ต่อไป

การแจ้งการตายกรณีประสบอุบัติเหตุ

การเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นเรื่องธรรมดาของวัฏจักรชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะขั้นตอนสุดท้ายของชีวิตมนุษย์ ก็คือความตาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด แต่ที่แน่นอนก็คือ เราท่านทุกคนจะต้องประสบด้วยกันทั้งนั้น เพียงแต่ว่าจะเกิดขึ้นช้าหรือเร็ว

การประสบอุบัติเหตุจนถึงแก่ความตาย ก็เช่นเดียวกัน เป็นสิ่งที่ไม่อาจเกิดขึ้นได้ทุกขณะถึงแม้ว่าบางครั้งเราจะได้ใช้ความระมัดระวังจนถึงที่สุดแล้วก็ตาม เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ถ้ามีคนตายด้วยการประสบอุบัติเหตุก็จำเป็นจะต้องมีการไปแจ้งการตายให้แก่ผู้ตาย โดยผู้ที่ไปกับผู้ตาย หรือผู้ที่พบศพผู้ตายเป็นผู้มีหน้าที่ไปดำเนินการแจ้งการตายต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ผู้ตายได้ประสบอุบัติเหตุ ในกรณีเช่นนี้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ จำเป็นจะต้องดำเนินการชันสูตรพลิกศพก่อนที่จะลงความเห็นให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการออกมรณบัตร เพื่อมอบให้ผู้แจ้งเก็บไว้เป็นหลักฐานต่อไป

ดังนั้น ถ้าหากท่านได้เดินทางไปยังแห่งหนตำบลใดก็ตาม บังเอิญท่านไปพบเห็นอุบัติเหตุมีคนถึงแก่ความตาย ในฐานะท่านเป็นพลเมืองก็อย่าลืมแนะนำให้ผู้คนที่ไปค้ำกับผู้ตาย ไปดำเนินการแจ้งการตาย หรือถ้าไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดไปกับผู้ตาย ท่านในฐานะที่เป็นผู้พบศพผู้ตาย ก็จำเป็นจะต้องมีหน้าที่ไปแจ้งการตายต่อเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจแห่งท้องที่ที่ผู้ตายประสบอุบัติเหตุโดยทันที นายทะเบียนผู้รับแจ้งก็จะเป็นผู้ออกมรณบัตรมอบไว้ให้ เพื่อบุตรหลานผู้ตายจะได้เก็บไว้เป็นหลักฐานต่อไป

การแจ้งตายกรณีไม่พบศพ

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่า เมื่อมีคนตายในบ้านของท่าน หรือตายนอกบ้าน เนื่องจากประสมอุบัติเหตุ รถ เรือ คว่ำตาย หรือ ตกน้ำ ตกเครื่องบินตาย ก็จะต้องมีการแจ้งตาย ต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ภายในกำหนดระยะเวลา 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ตาย หรือนับแต่เวลาที่พื้แจ้งตายได้ ภายหลังจากแจ้งตายแล้ว นายทะเบียนผู้รับแจ้งก็จะออกมรณบัตรให้กับผู้แจ้งไว้เป็นหลักฐาน และดำเนินการเพื่อจำหน่ายชื่อผู้ตายออกจากทะเบียนบ้าน

โดยปกติแล้ว เมื่อมีคนตาย ญาติของผู้ตายก็จะนำศพมาเก็บไว้ ผัง เผา หรือ เคลื่อนย้ายศพไปที่ใดที่หนึ่งเพื่อเก็บ ผัง เผา แต่มีอีกกรณีหนึ่งที่ญาติของผู้ตายไม่สามารถจะนำศพมาบำเพ็ญกุศลได้ เพราะปรากฏข้อเท็จจริง ซึ่งเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือพนักงานสอบสวนเชื่อว่าตายแต่ยังไม่พบศพผู้ตาย เช่น ผู้ตายได้ตกน้ำตายและถูกน้ำพัดพาไปยังมหาสมุทร ไม่พบ ผู้ตายตกเครื่องบินกลางมหาสมุทร หาร่างศพไม่ได้ หรือตายในสนามรบที่ไม่สามารถนำศพกลับมาได้ หรือถูกฆ่าตายแต่ยังไม่พบศพ การตายต่าง ๆ เหล่านี้ คือการตายยังไม่พบศพทั้งสิ้น

กรณีที่มีผู้หายไป และพนักงานเจ้าหน้าที่เชื่อว่าตายแต่ยังไม่พบศพเช่นนี้ จะต้องมีการแจ้งตายต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง คือ

1. หากผู้หายไปหายไปจากห้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ให้เจ้าบ้านหรือผู้แทนมาแจ้งกับนายทะเบียน โดยนำสำเนาทะเบียนบ้านไปด้วย นายทะเบียนผู้รับแจ้งจะออกใบรับแจ้งให้ผู้แจ้งเก็บไว้เป็นหลักฐาน นายทะเบียนจะไม่ออกมรณบัตรให้เพราะยังไม่พบศพ

2. หากผู้หายไปหายไปจากห้องที่ที่ตนไม่ได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ก็ให้เจ้าบ้านหรือผู้แทนแจ้งต่อนายทะเบียน นายทะเบียนผู้รับแจ้งก็จะออกใบรับแจ้งเป็นหลักฐานเช่นกัน

ภายหลังจากที่แจ้งตายแล้ว เป็นหน้าที่ของนายทะเบียนที่จะจำหน่ายชื่อผู้ตายออกจากทะเบียนบ้านต่อไป

ฉะนั้น หากมีผู้หายไปจากบ้าน และมีข้อเท็จจริงจากเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือพนักงานสอบสวนเชื่อว่าตาย แต่ยังไม่พบศพ ก็สามารถแจ้งตายได้

บทความที่ 5.7

การแจ้งตายเกินกำหนดเวลา

ทุกคนอยากจะอยู่ในโลกนี้นาน ๆ พุ่่ง่าย ๆ ว่าไม่อยากจะตาย แต่ทุกคนก็หนีความตายไปไม่พ้น หรืออาจจะกล่าวได้ตรง ๆ ง่าย ๆ ว่า ทุกคนมีสิทธิที่จะตายโดยเท่าเทียมกัน นั่นเอง

ในเมื่อความตายเป็นของทุกคน จะตายเร็วตายช้า นั่งตาย นอนตาย หรือยืนตาย ตายอย่างมีทุกข์ก่อนตาย หรือมีความสุขขุดก่อนตาย ต่างก็หนีความตายไม่พ้น

แม้ว่าบุคคลจะตายไปแล้ว ไซ้ว่าจะหมกดินทุกสิ่งทุกอย่าง บางคนอาจหล่อมรดกไว้ให้ลูกหลาน เช่น อาจเป็นเงินฝากธนาคาร เงินฉาบปนกิจ เงินประกันชีวิตต่าง ๆ หรือเงินสงเคราะห์อื่น ๆ เหล่านี้ ล้วนเกี่ยวข้องกับการใช้มรดกมัตร์เพื่อยืนยันการตายเพื่อขอรับเงินต่าง ๆ ซึ่งก็หมายความว่า จะต้องมีการแจ้งการตายทั้งสิ้น

พูดถึงเรื่องการแจ้งการตายนั้น มีบางคนตายแล้วไม่แจ้ง แต่บางคนแจ้งแต่ไม่ได้ตายจริง ประเภทที่ตายแล้วไม่แจ้งตายนี้คือออกจะมีปัญหาตามมามากมาย เพราะตามกฎหมายนั้นกำหนดให้เจ้าบ้านหรือผู้ที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพ เป็นผู้แจ้งการตายภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาตายหรือเวลาที่พบศพ แล้วแต่กรณีหากพ้นกำหนด 24 ชั่วโมงแล้ว ก็จะต้องทำเรื่องขอแจ้งตายเกินกำหนดเวลา

การแจ้งตายเกินกำหนดเวลา จึงเป็นการแจ้งตายภายหลังจากที่กฎหมายกำหนดให้แจ้งชื่อผู้แจ้งตาย จะต้องนำพยานเอกสารและพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ตาย เช่น ผู้รู้เห็นการตาย เพื่อนบ้าน หนังสือรับรองการตาย หลักฐานการชันสูตรศพ ต่าง ๆ เหล่านี้ ไปแสดงเพื่อขอแจ้งตายต่อนายทะเบียนตำบลหรือนายทะเบียนท้องถิ่นในท้องที่ต่าง ๆ หากมีชื่อในทะเบียนบ้านอยู่ที่แห่งหนึ่ง แต่ไปตายอีกแห่งหนึ่ง ก็สามารถที่จะแจ้งตายได้ เช่นกัน เขาเรียกว่าแจ้งตายต่างท้องที่ สรุปแล้ว ไม่ว่าจะตายที่ไหน ตายอย่างไร ตายเมื่อไร ก็สามารถจะไปแจ้งตายได้ แต่อย่างไรก็ดี ขอแนะนำว่า หากตายไม่แจ้งตายในกำหนดคือนายทะเบียนผู้รับแจ้งตาย จะต้องสอบสวนพยานเอกสารและพยานบุคคล อาจไม่ทำให้การแจ้งตายไม่สะดวกเท่ากับแจ้งตายภายในกำหนดเวลา 24 ชั่วโมง ฉะนั้น ก่อนตายจึงอย่าให้ยุ่งยาก ฝากลูกหลานและเจ้าบ้านให้แจ้งตายนะครับ

บทความที่ 5.8

การเก็บ ผัง เผา และเคลื่อนย้ายศพ

งานทะเบียนราษฎร ท่านจะเห็นได้ว่าเกี่ยวข้องกับคนทุกคนนับตั้งแต่ เกิดจนกระทั่งตายแม้จะตายไปแล้ว การจะเก็บ ผัง ผา หรือจะเคลื่อนย้ายศพไปที่ใด งานทะเบียนราษฎรก็ยังเข้าไปเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ทะเบียนราษฎรเอื้ออาทรพี่น้องไทย นับตั้งแต่เกิดถึงตายที่เดียว

ในการแจ้งตาย หรือขอรับมรณบัตรจากนายทะเบียนผู้รับแจ้งนั้น นายทะเบียนก็มักจะถามท่านเสมอว่า ท่านจัดการศพโดยจะเก็บ ผัง หรือเผาศพไว้ ณ สถานที่ใด เมื่อใด เพื่อจะไต่กรอกไว้ในมรณบัตรเป็นหลักฐาน ความสำคัญที่จะต้องบันทึกไว้ก็เพื่อเป็นหลักฐานทางคดีอาญาที่จะเป็นประโยชน์ต่อตัวท่าน นอกจากนั้นยังเป็นการป้องกันทางด้านสาธารณสุข หากผู้ตายได้ตายด้วยโรคติดต่ออันตรายประโยชน์ต่าง ๆ เหล่านี้ เห็นได้ว่าช่วยทั้งผู้ที่อยู่และผู้ที่ย้ายศพไปแล้วทั้งสองฝ่ายที่เดียว

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการย้ายศพเพื่อเก็บหรือฝังดิคไปจากสถานที่ที่แจ้งไว้เดิม เป็นหน้าที่ที่จะต้องแจ้งขออนุญาตย้ายศพต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ศพอยู่ เพื่อให้ นายทะเบียนผู้รับแจ้งสลักหลังในมรณบัตรด้านหลังว่าอนุญาตให้ เก็บ ผัง จากสถานที่ใด ไป ณ สถานที่ใด หรือออกใบอนุญาตให้หากมรณบัตรหาย ส่วนการที่จะเผาศพก็ต้องแจ้งให้นายทะเบียนท้องที่ออกใบอนุญาตให้เช่นกันว่า จะเผาที่ใด เผาเมื่อใด และสถานที่ใด

ฉะนั้น หากจะเก็บ ผัง ผา และเคลื่อนย้ายศพ ขอให้พบนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

ความสำคัญของทะเบียนบ้าน

ทะเบียนบ้าน เป็นเอกสารทางกฎหมายที่แสดงรายการเกี่ยวกับประวัติและถิ่นที่อยู่ของคนที่อยู่ในบ้าน ถ้าเราหยิบสำเนาทะเบียนบ้าน ซึ่งทุกบ้านมีอยู่ขึ้นมาดู จะเห็นว่ามีรายการแสดง บ้านเลขที่ และที่อยู่ของบ้าน รายการบุคคลแสดง ชื่อตัว ชื่อสกุล เพศ ความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครอบครัว วัน เดือน พ.ศ. เกิด สัญชาติ ชื่อมารดา สัญชาติของมารดา ชื่อบิดา สัญชาติของบิดา การย้ายเข้ามาอยู่ในบ้าน การย้ายออกไปจากบ้าน จนกระทั่งถ้าคนได้ถึงแก่กรรม ก็มีการลงรายการหมายเหตุว่าตาย และจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนบ้าน ทะเบียนบ้านเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกคน รวมทั้งตัวเราคด้วย เราจึงควรพิจารณาว่า รายการในทะเบียนบ้านมีความสำคัญต่อเราทุกคนอย่างไร

ในข้อแรก ทะเบียนบ้าน เป็นหลักฐานใช้รับรองประวัติของบุคคลในทุกกรณีที่ต้องการประวัติของคนที่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นสมัครงาน หรือขอคำร้องขออนุญาตใด ๆ มักจะกำหนดให้นำทะเบียนบ้านเพื่อคัดสำเนาทะเบียนบ้านไปแสดง

ในข้อที่สอง ทะเบียนบ้านใช้เป็นหลักฐานในการพิสูจน์ตัวบุคคลว่า เป็นใคร มาจากไหน เป็นบุคคลคนเดียวกันหรือไม่ โดยใช้รายการประวัติและที่อยู่ของคนในทะเบียนบ้านเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณา ที่เห็นง่าย ๆ สมมุติว่า คน 2 คน มีชื่อและชื่อสกุลตรงกัน ก็ต้องใช้รายการอื่น ๆ ในทะเบียนบ้านเป็นเครื่องพิสูจน์ พิสูจน์

ในข้อที่สาม ซึ่งเป็นข้อสำคัญที่สุด ก็คือรายการแต่ละอันในทะเบียนบ้าน มีผลต่อสิทธิและประโยชน์ของแต่ละบุคคล เช่นวันเดือนปีเกิด เป็นหลักฐานใช้นับอายุ จะเกี่ยวข้องกับการเข้าโรงเรียน การรับราชการ เพื่อสมัครงาน ความสามารถของบุคคลตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การบรรลุนิติภาวะ สิทธิในการเลือกตั้ง ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว เกี่ยวข้องกับสิทธิความสัมพันธ์ในครอบครัว การรับมรดก ยิ่งรายการสัญชาติจะมีความสำคัญอย่างยิ่ง มีผลต่อสิทธิในที่ดิน การประกอบอาชีพ การมีถิ่นที่อยู่ การรับราชการ สิทธิการเมือง การปกครอง รายการเกี่ยวกับที่อยู่ ใช้แสดงภูมิลำเนาของบุคคล เกี่ยวข้องกับการยื่นคำร้องขออนุญาตต่าง ๆ สิทธิในการเลือกตั้ง รายการเกี่ยวกับการตาย จะเป็นหลักฐานในการรับมรดก การขอรับบำเหน็จบำนาญ การรับเงินช่วยเหลือสงเคราะห์ การขอรับเงินฌาปนกิจสงเคราะห์ หรือเงินตามกรมธรรม์ประกันชีวิต

ฉะนั้น จะเห็นว่า ทะเบียนบ้านมีความสำคัญต่อท่านและบุคคลในครอบครัวอย่างยิ่ง ควรที่จะให้ความสนใจ ตรวจสอบความถูกต้องของรายการในทะเบียนบ้าน และปฏิบัติหน้าที่ตามข้อกำหนดของกฎหมาย เพื่อเป็นการป้องกันรักษาสิทธิของทุกคนในบ้าน

วิธีตรวจสอบความถูกต้องของรายการในทะเบียนบ้าน

เมื่อใดที่ทราบว่าทะเบียนบ้านมีความสำคัญต่อสิทธิและประโยชน์ของทุกคนในครอบครัว ควรจะได้นำสำเนาทะเบียนบ้านขึ้นมาตรวจสอบความถูกต้องของรายการเป็นระยะตามโอกาส ทั้งนี้ ถ้าพบว่ามีรายการผิด ก็จะได้ยื่นเรื่องราวต่อนายทะเบียนขอแก้ไขให้ถูกต้อง เพื่อรักษาสิทธิและผลประโยชน์ด้วยความไม่ประมาท

วิธีการตรวจสอบ เมื่อหยิบสำเนาทะเบียนบ้านขึ้นมาดูแล้ว การตรวจสอบในประการแรก ท่านควรจะตรวจดูว่า บ้านเลขที่ และที่อยู่ของบ้านที่ปรากฏในสำเนาทะเบียนบ้านคนบน ตรงกับบ้านเลขที่และที่อยู่ของบ้านที่ท่านและครอบครัวอาศัยอยู่หรือไม่

การตรวจสอบในประการที่ 1 ท่านควรจะไล่ตรวจดูในเรื่องคนที่อยู่ในบ้านใน 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรก มีคนที่อยู่ในบ้าน แต่ยังไม่มียชื่อในสำเนาทะเบียนบ้านนั้น หรือไม่ ถ้ามีก็ควรสอบถามหาสาเหตุที่ไม่มีชื่ออยู่ในบ้าน และดำเนินการแก้ไข สาเหตุอาจเป็นเพราะ

1. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอื่น แต่มีใจแข็งย้ายออกและย้ายเข้า ควรแก้ไขโดยทำการแจ้งย้ายให้ถูกต้องตามกฎหมาย
2. เป็นคนไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านใดเลย ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ เพราะยังมีใจมีการแจ้งเกิดต่อนายทะเบียน ทำให้ไม่มีการเพิ่มชื่อคนที่เกิดในทะเบียนบ้าน หรืออาจเกิดขึ้นเพราะตกสำรวจ ลืมแจ้งชื่อนั้นในตอนที่มีการสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎรเมื่อ พ.ศ. 2499 เป็นเหตุให้ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน การแก้ไข ควรไปปรึกษานายทะเบียน เพื่อทำการแจ้งเกิดเกินกำหนดเวลา หรือเพิ่มชื่อตกสำรวจช่วยเหลือผู้นั้นไม่คงเป็นคนเถื่อน ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน

ในประเด็นที่สอง ตรวจดูว่า มีรายการคนปรากฏในสำเนาทะเบียนบ้านแต่ไม่มีตัวคนอยู่ในบ้านหรือไม่ ถ้ามีควรสอบถามสาเหตุและแก้ไขดังนี้

1. เป็นเพราะคนคนนั้นได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว แต่ไม่ได้จำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนบ้าน ซึ่งอาจเกิดจากยังมีใจทำการแจ้งตาย หรือแจ้งตายแล้วไม่ได้จำหน่ายควรปรึกษานายทะเบียน เพื่อทำการแจ้งตายเกินกำหนดเวลา เพื่อจำหน่ายชื่อนั้นออกจากทะเบียนบ้าน

2. เป็นเพราะคนนั้นโยกย้ายไปอยู่ที่อื่น แต่มีโคแจงย้ายออก ก็ควรไปปรึกษานายทะเบียน เพื่อแจงย้ายผู้นั้นออกไป ซึ่งอาจทำได้ทั้งย้ายโดยทราบที่อยู่และไม่ทราบที่อยู่

3. ถ้าปรากฏว่า เป็นเพราะคนนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอื่นๆด้วย ก็ควรปรึกษานายทะเบียน เพื่อกำเนิการจำหน่ายชื่อคนนั้นใหม่ชื่อในทะเบียนบ้านเพียงแห่งเดียว

การตรวจสอบประการสุดท้าย ให้ตรวจสอบรายการของแต่ละคนในสำเนาทะเบียนบ้านว่าถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ นับตั้งแต่ค่านำหน้าชื่อ ชื่อตัว ชื่อสกุล เพศ ความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครอบครัว วันเดือนปีเกิด สัญชาติ ชื่อบิดามารดา สัญชาติของบิดามารดา และควรตรวจสอบกับเอกสารอื่นๆ เช่น สติบัตร บัตรประจำตัวประชาชน ใบสุทธิ โฉนดที่ดิน และเอกสารอื่นๆด้วย ถ้าไม่ถูกต้องก็ต้องไปยื่นคำร้องขอต่อนายทะเบียน เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องเรียบร้อยเสียแต่แรกๆ

บทความที่ 6.3

วิธีปฏิบัติในการขอแก้ไขรายการในทะเบียนบ้าน

เมื่อท่านได้ตรวจสอบพบว่า ในสำเนาทะเบียนบ้านมีรายการที่ไม่ถูกต้องแล้ว ก็ควรต้องรีบไปปรึกษานายทะเบียน เพื่อกำเนินการขอแก้ไขเสียแต่แรก มิฉะนั้น ในยามที่ต้องใช้สำเนาทะเบียนบ้านแล้วแก้ไขไม่ทันการ ก็อาจจะทำให้ท่านหรือบุคคลในครอบครัวที่เกี่ยวข้องต้องเสียสิทธิหรือเสียประโยชน์ไปอย่างน่าเสียดาย

ในการขอแก้ไขรายการในทะเบียนบ้าน มีข้อปฏิบัติที่ควรทราบ ดังนี้

1. การยื่นคำร้อง ต้องยื่น คำร้องตามแบบ ทร. 31 ตอนนายทะเบียน
ถ้าทะเบียนบ้านอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำร้องตอนายทะเบียนท้องถิ่น เขตที่
สำเนาทะเบียนบ้านสังกัดอยู่ ถ้าอยู่ในเขตเทศบาล ยื่นคำร้องตอนายทะเบียนท้องถิ่น
ณ สำนักงานเทศบาล ถ้าอยู่นอกเขตเทศบาล ให้ยื่นคำร้องตอนายทะเบียนอำเภอ
2. การเตรียมพยานหลักฐาน การขอแก้ไขจะต้องมีพยานหลักฐานแสดง
ตอนายทะเบียนเห็นว่า รายการที่ขอแก้ไขไม่ถูกต้อง รายการที่ถูกต้องเป็นอย่างไร
และพยานแวดล้อมอื่นๆ พยานหลักฐานแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ
 1. พยานเอกสาร จะต้องเป็นเอกสารราชการจึงจะใช้ได้ เอก-
สารราชการจะเป็นพยานที่มีน้ำหนัก เป็นอันดับแรก ถ้ามีเอกสารราชการแสดงเพียงพอ
ครบถ้วน การอนุมัติให้แก้ไขจะทำให้ได้โดยรวดเร็ว
 2. พยานบุคคล ในกรณีที่พยานเอกสารราชการไม่มีหรือมีไม่
พอ หรือจะต้องมีพยานอธิบายชี้แจง เอกสารราชการ หรือรับรอง ก็จะต้องมีพยานบุคคล
มาให้ลอยคำยืนยันการรับรอง ถ้าเป็นการขอแก้ไขรายการนี้ เอกสารราชการครบถ้วน
หรือเป็นรายการผิดเล็กน้อย นายทะเบียนก็ควรที่จะแก้ไขให้โดยไม่ต้องมีพยานบุคคลได้
ถ้าเป็นการขอแก้ไขรายการที่สำคัญ เช่น สัญชาติ จะต้องมีการขอร้องขึ้นสัญญาบัตร
หรือผู้มีฐานะมั่นคงอย่างน้อย 2 คนให้การรับรอง
3. การสอบ บันทึกลับปากคำ เมื่อได้ยื่นคำร้องและนำพ ยานหลักฐาน
แสดงตอนายทะเบียน นายทะเบียนก็จะทำการบันทึกปากคำผู้ร้องและพยาน แล้วลำดับ
สรุปเรื่องราวไว้เป็นหลักฐานในการขอแก้ไข
4. ผู้มีอำนาจอนุมัติให้แก้ไขรายการ แบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ

1. นายทะเบียนท้องถิ่นหรือนายทะเบียนอำเภอ เป็นผู้อนุมัติ
การขอแก้ไขรายการที่ผิดเล็กน้อย การขอแก้ไขที่มีเอกสารราชการแสดงเพียงพอแก่
การเชื่อถือ

2. นายทะเบียนท้องถิ่นเขต หรือนายอำเภอ เป็นผู้อนุมัติขอ
แก้ไขรายการที่ไม่มีเอกสารราชการแสดงหรือมีแต่ไม่เพียงพอ ต้องมีพยานบุคคล กรณี
เกี่ยวกับการเพิ่มชื่อคนไทยตกสำรวจ

3. กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้อนุมัติการขอแก้ไขรายการให้
เป็นสัญชาติไทย การแจ้ง เกิดเกินกำหนดเวลาของบุตรบุคคลต่างดาว การเพิ่มชื่อบุคคล
ต่างดาวตกสำรวจ

บทความที่ 6.4

การขอแก้ไขรายการกรณีมีพยานเอกสาร

ผู้พิพากษา มรณบัตร และทะเบียนบ้าน ล้วนแล้วแต่เป็นเอกสารของทางราชการ ที่มีความสำคัญยิ่ง ซึ่งใช้เป็นหลักฐานแสดงการเกิด การตาย และรายการบุคคลที่อยู่อาศัยในบ้าน ทุกคน ดังนั้น เมื่อท่านพบว่ารายการผิดพลาดไม่ตรงกับความเป็นจริงปรากฏอยู่ในผู้พิพากษา มรณบัตร และสำเนาทะเบียนบ้านของท่าน ขอให้ท่านเจายาน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย หรือผู้มีส่วนได้เสียแล้วแต่กรณี ไปรื้อค้นคำร้องแสดงความจำนงขอแก้ไขรายการให้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ณ สำนักงานทะเบียนอำเภอหรือสำนักงานทะเบียนท้องถิ่น ของท้องที่ที่ท่านมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

การขอแก้ไขรายการดังกล่าว ถ้าเป็นกรณีที่มีเอกสารของทางราชการมาแสดง เมื่อนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น พิจารณาแล้วเห็นว่าเอกสารนั้น ๆ เชื่อถือได้ ก็จะดำเนินการแก้ไขให้ทันทีโดยไม่ต้องเสียเวลา ซึ่งเอกสารราชการดังกล่าวที่จำเป็นก็ได้แก่ ผู้พิพากษา และมรณบัตรที่นายทะเบียนผู้รับแจ้งใ้แก่ท่าน สำเนาสำมะโนครัวมี พ.ศ.ต่าง ๆ สำเนาทะเบียนนักเรียน ใบสุทธิ สำเนาทะเบียนสมรส สำเนาทะเบียนหย่า ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อตัว ขอสกุล สำเนาทะเบียนทหาร หนังสือเดินทาง บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาใบต่างคำว ใบรับรองของแพทย์ผู้ทำคลอด เหล่านี้เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อท่านจะไปดำเนินการขอแก้ไขรายการนั้น ๆ ทิศตัวไปควยให้มากที่สุดเท่าที่จะหาได้ ท่านก็จะได้รับความสะดวกรวดเร็วในการบริการแก้ไขรายการให้ จากทางเจ้าหน้าที่ทุกท่าน

การขอแก้ไขรายการกรณีไม่มีพยานเอกสาร

เอกสารทางราชการทะเบียนราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งทะเบียนบ้าน เป็นเอกสารของทางราชการที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันของท่านทุกคน ไม่ว่าท่านจะไปติดต่อทำสัญญาต่าง ๆ หรือขอสมัครเข้าทำงาน ตลอดจนเข้ารับการศึกษา ก็จำเป็นจะต้องอาศัยทะเบียนบ้านในการอ้างอิงทุกครั้ง เพราะทะเบียนบ้านสามารถที่จะแสดงถึงรายการเกี่ยวกับตัวท่านเองและบุตรหลานของท่าน ตลอดจนสมรรถิที่อาศัยอยู่ในบ้านของท่านทุกคน แต่ถ้ามียรายการผิดพลาดไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ไม่เพียงแต่จะทำให้ท่านและบุตรหลานไม่สามารถติดต่อดำเนินการต่าง ๆ ได้แล้วยังจะทำให้ท่านและบุตรหลานต้องเสียสิทธิบางอย่างอีกมากมาย

ถ้าหากท่านมีเวลาสักเล็กน้อยแล้วหยิบสำเนาทะเบียนบ้านที่มีไว้ประจำบ้านของท่านทุกคนนั้นมาตรวจสอบปรากฏว่าพบรายการผิดพลาดไม่ตรงกับความเป็นจริง ขอให้ท่านเจ้านายหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายไปดำเนินการยื่นคำร้องเพื่อแสดงความจำนงขอแก้ไขรายการให้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ณ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ท่านและบุตรหลานมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

การขอแก้ไขรายการดังกล่าว ถ้าหากท่านไม่มีเอกสารของทางราชการไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นก็จะสอบสวนพยานบุคคลแล้วให้นายอำเภอพิจารณาอนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการให้ถูกต้องต่อไป

ดังนั้น เมื่อท่านต้องการจะไปขอให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแก้ไขรายการให้ แต่ท่านไม่มีเอกสารของทางราชการไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ ขอให้ท่านไปรณำพยานบุคคลที่เห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ไปด้วย เพื่อความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่จะได้บริการแก้ไขรายการให้แก่ท่านด้วยความรวดเร็วต่อไป

การขอแก้ไขข้อและข้อสรุปในทะเบียนบ้าน

ข้อและข้อสรุปในทะเบียนบ้าน เป็นรายการที่มีความสำคัญเบื้องต้นในการพิสูจน์ตัวบุคคล ถ้าปรากฏว่า ไม่ตรงกับเอกสารสำคัญอื่น ๆ เช่น บัตรประจำตัวประชาชน ใบสุทธิ ประกาศนียบัตร ทะเบียนทหาร โฉนดที่ดิน รวมทั้งเอกสารสิทธิอื่น ๆ หรือไม่ถูกต้องกับความจริง ก็จะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นว่า เป็นบุคคลคนเดียวกันหรือไม่ จำเป็นจะต้องทำการแก้ไขใ้รายการในเอกสารกับทะเบียนบ้านตรงกับความเป็นจริง หรือไม่ก็ต้องมีการรับรองว่าเป็นบุคคลคนเดียวกัน หน่วยงานที่ติดต่อจำจะยอมรับ เอกสารของเรา ฉะนั้น ถ้าทราบว่ามีรายการข้อและข้อสรุปในทะเบียนบ้าน ไม่ว่าจะ เป็นของเราหรือของบิดามารดา ไม่ถูกต้อง ก็จะต้องขอแก้ไขเสียแต่แรกให้เรียบร้อย เพราะถ้ามีความจำเป็นต้องใช้ทะเบียนบ้าน แต่แก้ไขไม่ทันการ ก็อาจจะทำให้ท่านหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องเสียสิทธิและประโยชน์ที่มีอยู่ไปได้

ในการขอแก้ไขข้อตัวและข้อสรุปในทะเบียนบ้าน ต้องไปยื่นคำร้องขอแก้ไขต่อนายทะเบียนท้องถิ่น หรือนายทะเบียนอำเภอ ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เอกสารราชการจะต้องนำไปแสดง ได้แก่ สูติบัตร ทะเบียนบ้านหรือสำมะโนครัว เคมีที่มีรายการถูกต้อง ทะเบียนนักเรียน ใบสุทธิ ประกาศนียบัตร ทะเบียนทหาร หนังสือสำคัญแสดงการเปลี่ยนชื่อ หรือจดทะเบียนข้อสรุป เป็นต้น พยานบุคคล ได้แก่ บิดา มารดา ครู ผู้ตั้งชื่อ เจ้าของข้อสรุป เมื่อนายทะเบียนสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นว่า หลักฐานเชื่อถือได้ก็จะดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง และหมายเหตุการแก้ไขในทะเบียนบ้านเป็นหลักฐาน

การขอแก้ไขรายการวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้าน

รายการวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้าน นอกจากจะสามารถใช้ประโยชน์ในการพิสูจน์ตัวบุคคลแล้ว ยังมีความสำคัญอย่างยิ่ง กล่าวคือใช้เป็นหลักฐานในการนับอายุของคน ซึ่งเป็นผลต่อสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมายและผลประโยชน์ต่าง ๆ เช่น การเข้าโรงเรียน การทำบัตรประจำตัวประชาชน การขึ้นทะเบียนทหาร การบรรลุนิติภาวะ ความสามารถในการทำนิติกรรมตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การรับราชการหรือสมัครงาน สิทธิในการเลือกตั้ง และสมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น ดังนั้น ถ้าปรากฏว่ารายการวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้านไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจน เช่นลงเฉพาะปีเกิด หรือลงเป็นรายการทางจันทรคติ ไม่ควรนิ่งนอนใจ ควรรีบแก้ไขรายการให้ถูกต้อง เมื่อมีความจำเป็น ก็จะใช้ทะเบียนบ้านได้โดยไม่มีเหตุขัดข้อง ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาสิทธิและผลประโยชน์ของแต่ละคนให้พร้อมด้วยความสะดวก

ในการขอแก้ไขรายการวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้าน ต้องไปยื่นคำร้องขอแก้ไขต่อนายทะเบียนท้องถิ่น หรือนายทะเบียนอำเภอ ณ ห้องที่พิมพ์ชื่ออยู่ เอกสารราชการที่ควรนำไฟแสดงได้แก่ สูติบัตร ทะเบียนการเกิดที่โรงพยาบาล ทะเบียนบ้านเดิม หรือสำมะโนครัวที่รายการถูกต้อง ทะเบียนนักเรียน ใบสุทธิ ประกาศนียบัตร ทะเบียนทหาร เอกสารราชการที่มีรายการวันเดือนปีเกิด พยานบุคคล ได้แก่ บิดา มารดา ผู้ทำคลอด ผู้รู้เห็นการเกิด ครู

เมื่อนายทะเบียนได้สอบสวนพยานหลักฐานแล้ว เห็นว่าหลักฐานเชื่อถือได้ ก็จะดำเนินการแก้ไขให้และหมายเหตุการแก้ไขในทะเบียนบ้านไว้เป็นหลักฐาน.

การขอแก้ไขรายการสัญชาติในทะเบียนบ้าน

รายการสัญชาติของบุคคลในทะเบียนบ้าน ไม่ว่าจะ เป็นของตนเอง หรือบิดามารดา เป็นรายการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อฐานะ สิทธิ และหน้าที่ของบุคคล คนสัญชาติไทยย่อมมีสิทธิต่าง ๆ หลาย ๆ ประการที่คนสัญชาติต่างประเทศ ไม่สามารถจะมีได้ เช่นการถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน การรับราชการ การประกอบอาชีพ การมีถิ่นที่อยู่ สิทธิทางการเมือง การปกครอง สิทธิในการศึกษา คังนั้น ถ้าพบว่า มีรายการสัญชาติในทะเบียนบ้านไม่ตรงกับความเป็นจริงแล้ว ก็ควรจะต้องรีบดำเนินการขอแก้ไขให้ถูกต้อง โดยเร็ว ทั้งนี้ เพราะการขอแก้ไขรายการเกี่ยวกับสัญชาติ นายทะเบียนจำต้องสอบสวนพยานหลักฐาน โดยละเอียด รวมทั้งต้องขออนุมัติกระทรวงมหาดไทย จะต้องใช้เวลาอย่างน้อย 2 - 3 เดือน เนื่องจาก เป็นรายการที่มีผลต่อความมั่นคงของประเทศชาติด้วย ปรากฏว่ามีคนต่างด้าว หรือคนท้องหยหรือหลบหนี เข้าประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายได้เพียรพยายามปลอมแปลงเอกสารต่าง ๆ เพื่อให้มีรายการ สัญชาติในทะเบียนบ้านเป็นคนไทย

ในการขอแก้ไข ต้องยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนท้องถิ่น หรือนายทะเบียนอำเภอท้องที่ที่มีชื่อ อยู่ในทะเบียนบ้าน ถ้าเป็นการขอแก้ไขสัญชาติเป็นสัญชาติต่างประเทศ เอกสารราชการที่สำคัญ ได้แก่ หนังสือสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือทะเบียนคนต่างด้าว ทะเบียนบ้านเดิมที่มีรายการถูกต้องและอยู่ใน อำนาจของนายทะเบียนที่จะอนุมัติให้แก้ไขได้ แต่ถ้าเป็นการขอแก้ไขรายการสัญชาติเป็นสัญชาติไทย จะใช้พยานหลักฐานมาก เอกสารราชการ ได้แก่ สหบัตร ทะเบียนบ้าน หรือสำมะโนครัวเดิมที่มีรายการ แสดงเป็นคนสัญชาติไทย ทะเบียนประจำตัวคนต่างด้าวของบิดามารดา ทะเบียนบ้านของบิดามารดา หนังสือรับรองการ เกิดของสถานพยาบาลที่คลอด ทะเบียนนักเรียน ทะเบียนทหาร บัตรประจำตัวประชาชน ทะเบียนสมรส ทะเบียนบ้านของพี่น้องในครอบครัว รูปถ่าย หนังสือการตรวจสอบว่าเป็นบุคคลต่างด้าว หรือไม่จากนายทะเบียนคนต่างด้าวในท้องที่ การเขียนหนังสือไทยเป็นตัวอย่าง การตรวจสอบภูมิกิริยาทาง สอบพยานบุคคล ได้แก่ บิดามารดา ผู้ทำคลอด ผู้เห็นการเกิด ผู้ปกครองท้องที่ ครู ข้าราชการชั้นสัญญาบัตร หรือผู้มีฐานะมั่นคง อีก 2 คน เป็นผู้รับรอง พยานเหล่านี้ เป็นหลักฐานที่แสดงถึงการได้สัญชาติไทยตาม กฎหมาย และการเกิดและมีชีวิตเค็มโตในประเทศไทย

เมื่อนายทะเบียนสอบสวนพยานหลักฐานแล้ว เห็นว่าเป็นคนมีสัญชาติไทยจริง ก็จะเสนอ เรื่องราวไปยังกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อกระทรวงมหาดไทยอนุมัติแล้ว ก็จะแก้ไขรายการ ในทะเบียนบ้าน และหมายเหตุไว้เป็นหลักฐาน

ถ้าเป็นกรณีที่ได้รับ การอนุญาตให้แปลงสัญชาติไทย หรือศาลมีคำพิพากษาว่าเป็นคนสัญชาติไทย หรือโดยผลของกฎหมายให้หน้าหลักฐานการอนุญาตแปลงชาติ คำพิพากษาของศาลไปแสดงต่อนายทะเบียน ซึ่ง นายทะเบียนจะแก้ไขรายการให้เป็นสัญชาติไทยโดยไม่ต้องขออนุมัติกระทรวงมหาดไทย.

บทความที่ 6.9

ความผิดพลาดในทะเบียนราษฎรนานแค้นไขข้อแก้ไขได้

เอกสารการทะเบียนราษฎร อันได้แก่ สูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนบ้าน นั้น อาจจะมี ความผิดพลาดคลาดเคลื่อน ไม่ตรงกับความเป็นจริงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกรอกรายการในสูติบัตร มรณบัตร หรือในทะเบียนบ้านสมัยก่อน กรอกรตามคำบอกเล่าของผู้แจ้งมิได้ ไขข้อจากบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาทะเบียนบ้านเช่นในปัจจุบัน เมื่อกรอกรายการตามคำบอกเล่าของผู้แจ้งความผิดพลาดในการกรอก ก็มีมากตั้งแต่ชื่อตัว ชื่อสกุล วัน เดือน ปี เกิด จนถึงสัญชาติ เป็นต้น

เมื่อท่านตรวจพบว่า สูติบัตร มรณบัตร หรือสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน มีความผิดพลาดก็ขอให้ท่านไปยื่นคำร้องขอแก้ไขรายการนั้น พร้อมกับนำพยานเอกสาร ถ้ามี และพยานบุคคลไปให้ปากคำแก่นายทะเบียนในเขตเทศบาล ก็ยื่นต่อนายทะเบียนท้องถิ่น นอกเขตเทศบาลยื่นต่อนายทะเบียนอำเภอ แม้ว่าผู้ที่มีชื่ออยู่ในเอกสารนั้น ได้ตายไปแล้ว แต่หากมีรายการผิดพลาด ญาติพี่น้องที่มีชีวิตอยู่ก็สามารถจะขอแก้ไขรายการได้ เช่น ขอแก้ไขชื่อตัวในมรณบัตรของผู้ที่ตายไปแล้ว 10 ปี

ความผิดพลาดของรายการต่าง ๆ ในเอกสารการทะเบียนราษฎรนั้น สามารถแก้ไขได้แม้ว่าเวลาล่วงเลยไปนานแล้วหากพบว่าผิดพลาด ก็รีบไปขอแก้ไขต่อนายทะเบียนในพื้นที่ จะดีกว่าปล่อยให้ทิ้งไว้ให้เนิ่นนานเพื่อประโยชน์และสิทธิของท่านและลูกหลาน โปรดตรวจสอบสูติบัตรและทะเบียนบ้านแต่วันนี้

บทความที่ 6.10

การเพิ่มชื่อของบุคคลสัญชาติไทยกรณีตกสำรวจ

บุคคลที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย จะต้องมีการรับรองความมีสัญชาติไทยนั้น จึงจะเป็นที่รู้ได้ว่ามีความมีสัญชาติไทยจริง เอกสารที่จะรับรองความเป็นบุคคลสัญชาติไทยนั้น ก็คือทะเบียนบ้าน ถ้าบุคคลนั้นมีชื่อในทะเบียนบ้าน และมีชื่อสัญชาติระบุว่า "ไทย" เขาผู้นั้นก็คือ บุคคลสัญชาติไทยบริบูรณ์ แต่ตรงกันข้ามหากบุคคลนั้นเป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่ยังไม่มีการขึ้นชื่อในทะเบียนบ้านก็ยังไม่อาจเรียกว่า เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย ทะเบียนบ้านจึงเป็นหลักฐานสำคัญ เป็นเอกสารสิทธิแสดงความเป็นผู้มีสัญชาติไทยของบุคคล

คนสัญชาติไทยที่เกิดก่อน วันที่ 1 มิถุนายน 2499 และไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านเพราะตกสำรวจ ตรวจสอบทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2499 จะเพิ่มชื่อได้ก็โดยไปยื่นคำร้องต่อนายทะเบียน อำเภอ หรือ นานทะเบียนท้องถิ่นที่ตนมีที่อยู่ในปัจจุบัน โดยนำหลักฐานเอกสารเท่าที่มี และพยานบุคคลไปด้วย พยานเอกสาร ดังกล่าวก็เช่นหลักฐานการศึกษา หลักฐานการขึ้นทะเบียนทหาร เป็นต้น สำหรับพยานบุคคลก็ใดแก่ ผู้เห็น การเกิด หรือผู้ทำคลอด ถ้ามี และข้าราชการสัญญาบัตร หรือผู้มีฐานะมั่นคงมาให้การรับรองยืนยัน นายทะเบียน จะสอบสวนพยานหลักฐานดังกล่าว แล้วเสนอให้นายอำเภอหรือหัวหน้าเขตพิจารณา เมื่อนายอำเภอหรือ หัวหน้าเขตพิจารณาเสร็จอนุญาตแล้ว ก็จะส่งให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลนั้นลงในทะเบียนบ้านต่อไป

การเพิ่มชื่อของบุคคลสัญชาติไทย ไม่เป็นเรื่องยุ่งยาก ล้าช้าแต่ประการใด ถ้าท่านจะเตรียม พยานเอกสารที่มี และพยานบุคคล ไปให้พร้อมในคราวเดียวกันทั้งพยานเอกสารและพยานบุคคล มีความจำเป็น ที่นายทะเบียนจะต้องสอบสวนให้แน่ชัด ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันมิให้คนต่างดาวที่อพยพหลบภัยเข้ามาในประเทศไทย พยายามแปลดปลอมเข้ามามีชื่อในทะเบียนบ้านในฐานะคนไทย อันจะมีผลกระทบต่อความมั่นคง ของประเทศไทยต่อไป.

การเพิ่มชื่อของคนต่างศาวยกรณีกดสำรวจ

การเข้ามามีชื่อในทะเบียนบ้านของบุคคลนั้น ไม่เพียงแต่จะมีความสำคัญต่อคนสัญชาติไทยเท่านั้น หากมีความสำคัญต่อคนต่างศาวยที่กิดในต่างประเทศ ซึ่งไม่ได้สัญชาติไทย แต่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยถูกต้องตามกฎหมายไม่ใช่น้อย เหตุที่กล่าวเช่นนี้ก็เพราะว่าการเข้ามามีชื่อในทะเบียนบ้านเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและผลประโยชน์อันจะพึงมีพึงได้ตามกฎหมายของบุคคล ตั้งแต่การขอรับการสงเคราะห์ต่าง ๆ จากรัฐ การเข้ารับการศึกษา การหางานทำ การทำนิติกรรม การรับราชการทหาร สิทธิการออกเสียงเลือกตั้ง และสิทธิอื่น ๆ ที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญอีกมากมาย

ในเมื่อการเข้ามามีชื่อในทะเบียนบ้านเป็นส่วนที่ก่อให้เกิดสิทธิและผลประโยชน์นานาประการเช่นนี้ หากจะทำความเข้าใจในการเข้ามามีชื่อในทะเบียนบ้าน ก็คงเป็นประโยชน์ต่อท่านไม่มากก็น้อย

คำว่าบุคคลต่างศาวย ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ นั้น หมายถึงบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทย ซึ่งอาจมีสัญชาติลาว ญวน อเมริกัน จีน ต่าง ๆ บุคคลต่างศาวยเหล่านี้ เมื่อได้รับอนุญาตให้มิถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย และถือหนังสือสำคัญประจำตัวคนต่างศาวยแล้ว ก็สามารถเข้ามามีชื่อในทะเบียนบ้านเช่นเดียวกับบุคคลสัญชาติไทย ได้

เมื่อปี 2499 ได้มีการสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎรทั่วประเทศ เพื่อจัดทำทะเบียนบ้านให้ถูกต้อง แต่ปรากฏว่ามีคนสัญชาติไทยและคนต่างศาวยอีกจำนวนมากตกสำรวจตรวจสอบ การตกสำรวจตรวจสอบเมื่อปี 2499 นี้จะไม่มีโอกาสที่จะเข้ามามีชื่อในทะเบียนบ้านอีกต่อไปตามกฎหมายการทะเบียนราษฎรกำหนดให้คนต่างศาวย สามารถที่จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน กรณีกดสำรวจได้เพียงแต่ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อตนนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น โดยจะต้องแสดงใบสำคัญประจำตัวคนต่างศาวยที่นายทะเบียนคนต่างศาวย รับรองความถูกต้องส่งรูปถ่ายหน้าตรงไม่สวมหมวกขนาด 2x3 นิ้ว ของคนต่างศาวยผู้ขอเพิ่มชื่อ จำนวน 2 ภาพ และคำยืนยันจากกรมตำรวจว่าเป็นคนต่างศาวยที่เข้าเมืองมาโดยชอบ หลักฐานเพียงเท่านี้ท่านก็สามารถที่จะยื่นเรื่องราวขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านได้ ซึ่งนายทะเบียนก็ต้องสอบสวนปากคำท่าน และส่งเรื่องราวพร้อมความเป็นไปให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาตต่อไป สิทธิต่าง ๆ ที่ท่านก็ได้รับการคุ้มครอง ฉะนั้น โปรดรักษาสิทธิของท่าน เพื่อลูกหลานไทยในอนาคต

บทความที่ 6.12

การเพิ่มชื่อเด็กอนาถาในทะเบียนบ้าน

เจตนารมณ์ของกฎหมายงานการทะเบียนราษฎรประการหนึ่งพอสรุปได้ว่า ผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในบ้านหลังใดในปัจจุบัน จะต้องมี การดำเนินการเพื่อให้ผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของบ้านหลังนั้น ดังนั้น เมื่อมีผู้อยู่อาศัยในบ้านของท่านคนใด ยังไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของท่าน ในฐานะที่ท่านเป็นเจ้าของ ท่านก็ต้องดำเนินการตามระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับงานการทะเบียนราษฎร เพื่อขอเพิ่มชื่อบุคคลนั้นเข้าไปมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของท่าน ซึ่งอาจแบ่งออกเป็น 3 กรณีใหญ่ๆ คือ

1. ถ้าบุคคลนั้นเป็นบุคคลสัญชาติไทย เกิดก่อนวันที่ 1 มิถุนายน 2499 และไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ณ สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นใดๆ เลยบุคคลผู้นั้นก็เป็นคนตำสารวจ ตรวจสอบทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2499 ท่านก็สามารถยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น เพื่อขอเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้านของท่านกรณีตรวจสอบได้

2. ถ้าบุคคลที่อยู่ในบ้านของท่าน มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งอื่นอยู่แล้ว จะต้องมีการดำเนินการแจ้งย้ายที่อยู่ ออกจากทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนเดิม เพื่อแจ้งย้ายเข้ามาอยู่ในทะเบียนบ้านของท่านซึ่งอาจดำเนินการได้โดยการแจ้งย้ายที่อยู่ตามธรรมดา หรือการแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางก็ได้

3. ถ้าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่เกิดในบ้านของท่าน เมื่อได้มีการแจ้งการเกิดของบุคคลนั้นไม่ว่าจะเป็นการแจ้งเกิดภายในกำหนดเวลาหรือได้มีการแจ้งเกิดเกินกำหนดเวลา นายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นก็จะดำเนินการเพิ่มชื่อให้ตามหลักฐานสุจริต

หากเป็นกรณีที่ท่านไปพบเด็กอนาถาจากจนเชิญใจ หรือเด็กพลัดหลงพ่อแม่ หรือเด็กที่พเนจรอ่อนแรงแม่ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งแน่นอน และไม่ทราบประวัติความเป็นมาของเด็กคนนั้น หากท่านมีความสามารถอนุเคราะห์อุปการะเลี้ยงดูเด็กนั้นไว้ และมีความประสงค์ที่จะขอเพิ่มชื่อเด็กนั้นเข้าในทะเบียนบ้านของท่าน การดำเนินการในกรณีเช่นนี้เราขอมพิจารณาได้ว่า เด็กผู้นั้นมิใช่เป็นเด็กเกิดใหม่ จึงอาจได้รับการแจ้ง

การเกิดและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ณ สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียน
 ทองถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่งอยู่แล้ว ดังนั้น ถ้าจะให้เป็นที่ไปตามกฎหมายงานการทะเบียนราษฎร
 ก็จะต้องมีการแจ้งย้ายที่อยู่เด็กนั้นออกจากทะเบียนบ้านเดิม เพื่อนำหลักฐานใบแจ้งย้าย
 ที่อยู่มาแจ้งย้ายเข้าในทะเบียนบ้านของท่าน ซึ่งตามข้อเท็จจริงย่อมดำเนินการดังนี้
 ไม่ได้ เพราะเราไม่ทราบประวัติความเป็นมาของเด็กนั้นว่าเป็นลูกแท้เหล่าใคร อยู่
 ที่ไหน กฎหมายงานการทะเบียนจึงได้เปิดช่องให้ดำเนินการเพิ่มชื่อให้ได้ โดยให้ท่าน
 ไปยื่นคำร้องก่อนนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนทองถิ่น ซึ่งนายทะเบียนจะดำเนินการ
 การสอบสวนเรื่องราวโดยละเอียดถึงพฤติการณ์และข้อเท็จจริงที่ท่านพบเด็กนั้น หาก
 พิจารณาเห็นว่าท่านมิได้มีเจตนาทุจริตแอบแฝงอยู่ก็จะเสนอให้นายอำเภอเป็นผู้
 พิจารณาอนุมัติให้เพิ่มชื่อเด็กนั้นเข้าในทะเบียนบ้านของท่านได้ โดยจะลงรายการใน
 ทะเบียนบ้านตามข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏและทราบได้ในขณะนั้น และหากต่อมาภายหลัง
 ทราบว่าเด็กนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านที่ใด จึงจะดำเนินการแจ้งย้ายที่อยู่ตามระเบียบ
 ต่อไป

บทความที่ 7.1

สัปดาห์งานทะเบียนราษฎร

งานทะเบียนราษฎร มีความสำคัญต่อสิทธิและประโยชน์ของท่านและบุคคลในบ้านเป็นอย่างมาก เพราะว่าเป็นหลักฐานทางกฎหมายที่แสดงรายการประวัติของแต่ละคนในบ้าน ต้องนำไปเป็นหลักฐานประกอบการใช้สิทธิและการขอรับประโยชน์ต่าง ๆ ของบุคคลที่พึงมีพึงได้ตามกฎหมาย การที่จะมีหลักฐานดังกล่าวเกิดขึ้น เพื่อจะได้นำไปใช้ ท่านจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ตามกฎหมายในเรื่องการขอเลขบ้าน แจ้งเกิด แจ้งตาย แจ้งย้ายที่อยู่ นอกจากนี้หลักฐานดังกล่าวจะใช้ได้ก็ต่อเมื่อมีรายการหรือความถูกต้องกับบุคคลตามที่แท้จริง ถ้ารายการผิดไม่ตรงกับคนก็จะเกิดปัญหาทำให้เสียประโยชน์ได้ ฉะนั้นในเรื่องของงานทะเบียนราษฎรประชาชนทุกคนคงจะได้ยึดหลักสำคัญ 2 ประการ คือ

ข้อแรก ควรจะได้สนใจให้มีความรู้ในหน้าที่และวิธีปฏิบัติตามที่กฎหมายการทะเบียนราษฎรได้กำหนด เพื่อจะได้ปฏิบัติโดยถูกต้องมีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรไว้อ้างอิงรับรอง

ข้อที่สอง ควรจะได้นำหลักฐานทางทะเบียนราษฎร เช่น สำเนาทะเบียนบ้านนั้นมาพิจารณาตรวจสอบว่ามีรายการถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องควรรีบติดต่อนายทะเบียนขอแก้ไขให้เรียบร้อย เมื่อจะใช้หลักฐานดังกล่าวในการใช้สิทธิหรือขอรับประโยชน์ จะใช้ได้ทันที ทันการ

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงกำหนดให้ทุกสำนักทะเบียนอำเภอ สำนักทะเบียนท้องถิ่น และสำนักทะเบียนท้องถิ่นเขต ทั่วประเทศ 837 แห่ง จัดสัปดาห์งานทะเบียนราษฎร ตั้งแต่วันที่ 28 เมษายน ถึง 4 พฤษภาคม 2525 ถือเป็นโครงการฉลองสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 200 ปี ร่วมกับพี่น้องประชาชนทุกคน โดยจัดกิจกรรมบริการประชาชน ดังนี้

1. กำหนดให้ทุกสำนักทะเบียนดังกล่าว จัดตั้งกองอำนวยการปฏิบัติงานสัปดาห์งานทะเบียนราษฎร และจัดนิทรรศการให้ความรู้ โดยระดมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อให้บริการแก่ประชาชนเป็นกรณีพิเศษ ตั้งแต่วันที่ 28 เมษายน ถึง 4 พฤษภาคม 2525

2. เผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรแก่ประชาชนทางสื่อมวลชนตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2525 จนถึงวันที่ 4 พฤษภาคม 2525

3. สำนักทะเบียนจะมีหนังสือถึงเจ้าบ้านทุกบ้าน และนำวิธีการตรวจสอบความถูกต้องของรายการในสำเนาทะเบียนบ้าน ถ้าพบว่ามีรายการผิดจะได้ไปติดต่อขอแก้ไขให้ถูกต้อง หนังสือจะถึงเจ้าบ้านในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2525

4. สำนักทะเบียนจะบริการด้านการตรวจสอบความถูกต้องของรายการในทะเบียนบ้าน เมื่อท่านได้นำสำเนาทะเบียนบ้านไปติดต่อตั้งแต่นี้เป็นต้นไป

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงขอให้พี่น้องประชาชนทุกท่านโปรดติดตามรับบริการจากทุกสำนักทะเบียนในสัปดาห์งานทะเบียนราษฎรที่กำหนดขึ้นนี้โดยทั่วกัน

ศูนย์รับปรึกษางานทะเบียน

งานทะเบียนราษฎร เป็นงานที่ได้มาเกี่ยวข้องกับชีวิตของประชาชนทุกคน ตั้งแต่เกิดจนตาย โดยกฎหมายได้กำหนดให้ประชาชนมีหน้าที่ ๆ จะต้องปฏิบัติไว้หลายประการ เช่นในเรื่องบ้านก็ต้องแจ้งการปลูกบ้าน รั้วตอนบ้าน ขอเลขหมายประจำบ้าน เพื่อให้มีทะเบียนบ้านสำหรับลงรายการคนในบ้าน ในเรื่องคน ก็ต้องทำการแจ้งเกิด แจ้งย้ายที่อยู่ แจ้งตาย แล้วนำรายการของคนไปลงในทะเบียนไว้เป็นหลักฐานทางกฎหมายสำหรับใช้แสดงอ้างอิงประวัติของแต่ละบุคคล ถ้าแจ้งแล้วรายการในทะเบียนบ้านผิด ก็ต้องขอคำเนิการแก้ไขให้ถูกต้อง และถ้าเป็นคนไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านก็ต้องคำเนิการเพิ่มชื่อ มิฉะนั้นก็จะกลายเป็นคนเถื่อนที่ไม่มีหลักฐานรับรอง นอกจากนี้ ปรากฏว่าหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ประชาชนต้องนำไปใช้ในการแสดงสิทธิและการขอรับประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ เกือบทุกกรณีอีกด้วย

เนื่องจากทะเบียนราษฎรเป็นหลักฐานทางกฎหมายเกี่ยวข้องกับสิทธิของประชาชนในการปฏิบัติตามหน้าที่ จึงมีระเบียบปฏิบัติและขั้นตอนต่าง ๆ อยู่มาก ซึ่งถ้าเรามีได้สนใจ หากความรู้ในเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่ทราบหน้าที่ หรือทราบ แต่ไม่ทราบว่า จะปฏิบัติอย่างไร เช่น จะไปแจ้งนายทะเบียนที่ไหน อย่างไร เตรียมหลักฐานอ้างอิง ก่อให้เกิดปัญหาความยุ่งยากที่จะติดต่อราชการ

เพื่อช่วยเหลืออำนวยความสะดวกรวมทั้งแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนยุ่งยากดังกล่าวให้แก่ประชาชน กองการทะเบียน กรมการปกครอง จึงได้จัดตั้งศูนย์รับปรึกษางานทะเบียนขึ้นที่กองการทะเบียน มีหน้าที่คอยให้คำปรึกษาแก่ประชาชนและสำนักทะเบียนต่าง ๆ เกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร ทั้งงานทะเบียนอื่น ๆ ในหน้าที่ของกรมการปกครอง และยังให้มีหน้าที่ช่วยติดต่อประสานงานระหว่างประชาชนกับสำนักทะเบียน และระหว่างสำนักทะเบียนกับสำนักทะเบียน เพื่อให้การติดต่อราชการดำเนินไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว ขณะนี้ ปรากฏว่าได้มีประชาชน และสำนักทะเบียนได้ใช้บริการจากศูนย์รับปรึกษางานทะเบียนทะเบียน เป็นจำนวนมาก ดังนั้น ถ้าท่านมีปัญหาในเรื่องงานทะเบียน หรือเมื่อติดต่อกับสำนักทะเบียนต่าง ๆ แล้วมีข้อขัดข้อง ขอให้พิจารณาใช้บริการจากศูนย์รับปรึกษางานทะเบียนได้ที่กองการทะเบียน กรมการปกครอง ตั้งอยู่ที่วังไชยา นางเลิ้ง จะโดยทางหนังสือ หรือทางโทรศัพท์ หมายเลข 2830776, 2812086 หรือจะไปปรึกษาค้นคว้าตนเองในระหว่างเวลาราชการก็ได้ ศูนย์รับปรึกษางานทะเบียนจะบริการท่านโดยท่านไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

ครอบครัวเป็นสุข เมื่อทะเบียนราษฎรถูกต้อง

ความสุขในครอบครัวเป็นความปรารถนาของทุก ๆ คน นอกเหนือจากปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค จะทำให้ครอบครัวมีความสุขขั้นพื้นฐานได้นั้น เรื่องความถูกต้องของ เอกสารทะเบียนราษฎรที่ท่านมีอยู่ ก็เป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้ครอบครัวมีความสุขได้

คำว่าทะเบียนราษฎรนั้นได้แก่ ทะเบียนบ้าน สุนัขบัตร มรณบัตร ใบแจ้งกายายที่อยู่ บัตรลูกตาย ในท้อง เป็นต้น แต่เอกสารทะเบียนราษฎรที่อยู่ในความครอบครองของท่านที่สำคัญก็คือ สำเนาทะเบียนบ้าน ฉบับเจ้าบ้าน และสุนัขบัตร เอกสารทั้งสองเป็นเอกสารสิทธิ แสดงความเป็นคนไทย ที่จะนำไปสู่สิทธิต่าง ๆ ของท่านและบุตรหลาน ตั้งแต่เรื่องการเข้าโรงเรียน ไม่ว่าจะป็นระดับประถม หรือ อุดมศึกษา การประกอบอาชีพ ทั้งธุรกิจเอกชน และราชการ การขอทำบัตรประจำตัวประชาชน การเกณฑ์ทหาร การทำนิติกรรม หรือการขอรับสิทธิต่าง ๆ แมว่าครอบครัวของท่านจะมีความสุขสมบูรณ์ในอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และ ยารักษาโรคแต่หากบุคคลเกิดมาแล้วไม่ได้อาศัยเกิด ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน หรือได้แจ้งเกิดแล้ว มีอยู่ในทะเบียนบ้านแล้ว แต่รายการต่าง ๆ ที่ระบุไว้ผิดพลาดไม่ตรงความเป็นจริง เช่น ชายเป็นหญิง ข้อตัว รือสกุล ข้อบิดามารดา สัญชาติผิดไปนั้น ท่านและบุคคลในครอบครัวที่มีความผิดพลาดทางทะเบียนราษฎร ดังกล่าว ก็ไม่อาจดำเนินการใด ๆ ข้างต้น หรือขอรับสิทธิใด ๆ ในฐานะบุคคลสัญชาติไทยได้ ความทุกข์ ความเดือดร้อนก็จะเกิดตามมาแก่ครอบครัวได้

ความถูกต้องของเอกสารการทะเบียนราษฎรดังกล่าว ไม่ต้องไปรื้อหาจากที่ไหน เพียงแต่ท่าน หยิบสำเนาทะเบียนบ้าน ฉบับเจ้าบ้าน สุนัขบัตร หรือ มรณบัตร ถ้ามี มาตรวจสอบดูว่า รายการต่าง ๆ กรอกไว้ถูกต้องหรือไม่ เท่านั้น ถ้ามีรายการผิดพลาดก็ไปขอแก้ไขได้ที่สำนักทะเบียนอำเภอ หรือท้องถิ่น โดยไม่ต้อง เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น โปรดอย่าลืมนึกว่า "ครอบครัวเป็นสุขได้ เมื่อทำให้ทะเบียนราษฎรถูกต้อง"

ประวัติผู้เขียน

นางสาวรุ่งรัตน์ ศิริกิจวัฒนา เกิดเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2505
ที่จังหวัดภูเก็ต สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี นิเทศศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2526

